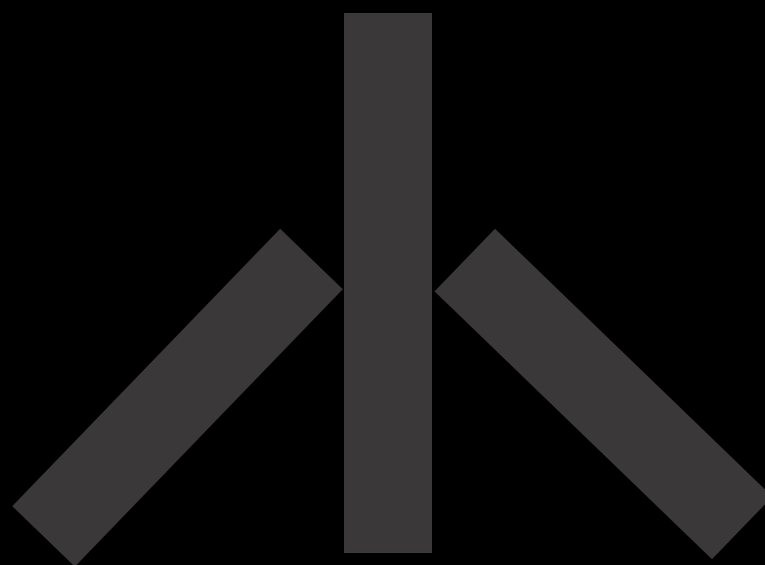

HUN INDUSTRIAL TERV

BACKKATALOG

2002 - 2009

Amit a Netről most véletlenül vagy szándékosan leszedtél, az a szépreményű **HUN / \ INDUSTRIAL / \ TECH** ipari elektronikus zenei és szubkulturális webmagazin gyűjteményes kiadása PDF-ben. Ez a kiadvány tartalmazza az **industrial.hu**, majd 2004 és 2009 között a **hit.nervesaw.hu** címen megjelent esszéimet, interjúimat, riportjaimat és mindenféle egyéb írást az industrial és a dark underground rajongók és alkotók belterjes és izgalmas világáról. Ezzel a megjelenéssel a magazin életében lezárul egy korszak, viszont elkezdődik egy új. Most hobbiszerzőként és alkotóként visszaemlékszem az egyszemélyes projektem kiemelkedő pillanataira és egyben a nehézségeire is. Tisztelettel és köszönettel adózom mindazoknak, akik e magazin készítésében akár kicsit is támogattak, olvasták és figyelték hosszú, nehézkes alakulását.

Ez az én ajándékom nektek.

Crit

2009. november

Tartalomjegyzék

Editorial

- 001_Ez itt a HUN /\ INDUSTRIAL /\ TECH (2004)
- 002_Vérátömlesztés (2006)
- 003_Retribution: A ráncfelvarrás története (2007)

Esszé

- 004_Mi az INDUSTRIAL? (2004)
- 005_A Média mostohagyermek (2004)
- 006_A diszkvalifikált ipariális videók (2005)
- 007_Személytelen / Távolságtartó / Hideg (2005)
- 008_A háború kutyái (2005)
- 009_Mindenki mindenki ellen - Szubkulturális válság (2005)
- 010_Mivé lettek a frontvonalak? (2006)

Interjú

- 011_Úrmajmok és a fénykorszak Space Monkees interjú (2004)
- 012_Jeanny, a dögös DJ csaj (2004)
- 013_”A jövő sötét lesz” - Plasma Pool interjú (2005)
- 014_Nostromo 7 interjú (2006)

Riport

- 015_Megagót fesztivál önismereti kérdésekkel (2002)
- 016_Hol volt Bill Leeb? WGT, Leipzig (2002)
- 017_Suicide Commando WGT, Leipzig (2002)
- 018_Laibach Anthems Tour (2004)
- 019_Skinny Puppy a Szigeten (2005)

Akták

- 020_Borghesia : Sarló, kalapács, ebm (2005)
- 021_Snog: Multik és Marketingigazgatók rémálma (2006)

Lemezek, recenziók

- 022_Dive: Behind The Sun (2004)
- 023_C-Drone Defect: Nemesis (2004)
- 024_Juno Reactor: Labyrinth (2004)
- 025_Rammstein: Reise Reise (2004)
- 026_Prodigy: Always Outnumbered Never Outgunned (2004)
- 027_Fixmer / McCarthy: Between The Devil... (2004)
- 028_Venetian Snares: Rossz csillag alatt született (2005)
- 029_A Headscan mintafelismerése és halott ezüst égboltja (2005)
- 030_Izom és gyűlölet: Muscle and Hate Nitzer Ebb Tribute (2006)

Esztetlenség és humor

- 031_Industrial chat aranyköpések (2004-2005)

Magyarországon a 90-es években még működött az underground electro-industrial scene szubkulturális médiája. Mára ezek csak múltba veszett szilánkok, széttaposott klaviatúrák. Szépemlékű, a számítógépek hőskorában szerkesztett fanzinsorozatok, e-zine-ok, felbukkanó és letűnt weboldalak. Napjainkban minden komolyabb önszerveződő csoportnak, kulturális közösségnek van valamilyen szaklapja, saját kiadványa, rétegzenei stílusok képviselői tömörültek, hogy rendezett és rendszeres információs csatornákkal, tudásbázissal lássák el az érdeklődő, újonnan bekapcsolódó közönséget.

Hazánk makroszintjén bizonyos rokonsági szubkultúrák azonban szeparálódtak, elzárkóztak, illúziójukat veszítették, vagy épp ellenkezőleg: elsodródtak a divattal, a mainstream örvényeivel, belefulladtak saját egoizmusukba. Villongások, egymás gyors és ideges leszólásai, FFW-k és intolerancia férköztek be a hétköznapijainkba. Ami egykor egységes és értékes volt, az most darabokban hever. Rádásul pillanatok alatt minden értelmét veszti a feltörő indulat miatt.

Ebből a táptalajból és életérzésből indulva a HUN INDUSTRIAL TECH már megint csak egy új és abszolút fölösleges színfolt. Nem rivális, nem is egy újabb, szükségtelen frontvonal, hanem a korábbi vagy épp jelenleg futó patternek összeillesztése, rekonstrukciója az electro-indusztriális zene vitathatatlan reneszánszában az érdeklődők, új felfedezők, és nem az örökké elégedetlenkedők és szőrszálhasogatók számára.

Mert az industrial továbbra is eleven. Lemezek jönnek ki, új zenekarok születnek, régiek támadnak fel és a technológia is zakatol mellettünk tovább. Erről pedig érdemes szólni, véleményt kifejezni, híreket megosztani és informálni. Akinek kedve van, industrial blogot, egyfajta psychocyber énrégényt olvashat itt. Akit a tech izgat fel, az software és hardware hírekre figyel, aki meg visualra vágyik, de nem identitászavaros kamaszok fotósessionjei között akar turkálni, az nézegeti az esztétikailag kifogástalan trafók, szerelvények, kiégett, elhagyott gyárak, iparnegyedek fotóit a galériában. Aki meg csak úgy pusztán arra kíváncsi, hogy miképp látja a szubkulturánk a különféle médiatermékeket, tévét, rádiót, netet, filmeket (amik nem mindig vesznek minket számba mint egyedi véleménnyel, identitással és életstílussal rendelkezőket), az ismét jó helyre kattint.

Ez itt a HUN /\ INDUSTRIAL /\ TECH.

Ami eddig felhőtlen és korrekt volt, annak (végleges) tönkremenetele már évek óta rendszeresen őszre és télre pozicionálja magát, feltételes reflexet alakítva ki az agyban és a gyomorban.

Savak itt is, ott is.

Az (eddig fontosnak hitt) emberi kapcsolatokban meg pláne.

Elvesztettük a jelet örökre.

Gondosan és fájdalmasan szétmart viszonyok, visszaállíthatatlan állapotok.

Évek óta ezzel indul a vészterhes közeledés a tél felé. Mikor üres-álmos szemekkel a jéghideg balkonon ülve befordulva lesed a beborult eget, miközben rendezett V-alakzatban, kicsi néma bombázókként suhan át tompult fejed fölött egy-egy madárraj, talán magában hordozva a gyilkos vírust.

A boldog 80-as években még csak pesszimisták voltunk, a 90-es évekre nihilistákká változtunk, de mik lettünk a 2000-es évekre? Mindent felmaró, cinikus és irányt vesztett savcsoportok lettünk. Árnyékai, hamis lenyomatai önmagunknak és a mesterterv szerint szétdeformált világunknak.

Az egész Földön fel kellene szaggatni minden betont (igen, az egymásra öntött sokadik réteget is), ledöngölni minden zöld és természetes területet, munkagépekkel abszolút laposra egyengetni és ráhúzni egy ötméteres vastag végső betonréteget. Le kell betonozni az egész bolygónkat, hogy végre nyugalom legyen. Az pedig kötelező érvényű, mire elkészül és megköt az utolsó négyzetméter is, nekünk a betonréteg alatt kell lennünk.

Lehetőleg arccal lefelé.

003_Retribution: A ráncfelvarrás története

A tartalom és a design is a 2004-es indításkor még sikkesnek és modernnek tűnt, a menürendszerben volt egy előre kitalált hierarchia, de nélkülözött mindenféle rugalmasságot és a menüpontok valósággal követelték azt, hogy oda tartalom legyen beszúrva (még ha nem is minden pont állandóan frissítendő). A régi H.I.T. megért egy szikrányi designgazítást félidőben, mikor a ghostwalk memetic interferencia-hullám felkerült a főoldal bal zöld mezejébe, de ettől többet nem is hegesztettem rajta, mert nem volt értelme, úgy volt szép, ahogy.

Azon dolgoztam mindig is, hogy a H.I.T. maradjon csak egy karcos, rozsdaflekkes és iparilag patinás zenei és szubkultúra magazin. A következő oldalakon a vizuális evolúció köztes állomásai láthatók.

2004

az indulás **éve**

industrial blog

cyberpunk.
vérverejték.
nagy magyar valóság
és kegyetlen sok ipusztúriál:

A
HUN / \ INDUSTRIAL / \ TECH
szubkultúra magazin blogja

hit.nervesaw.hu

2006 a blogindítás éve

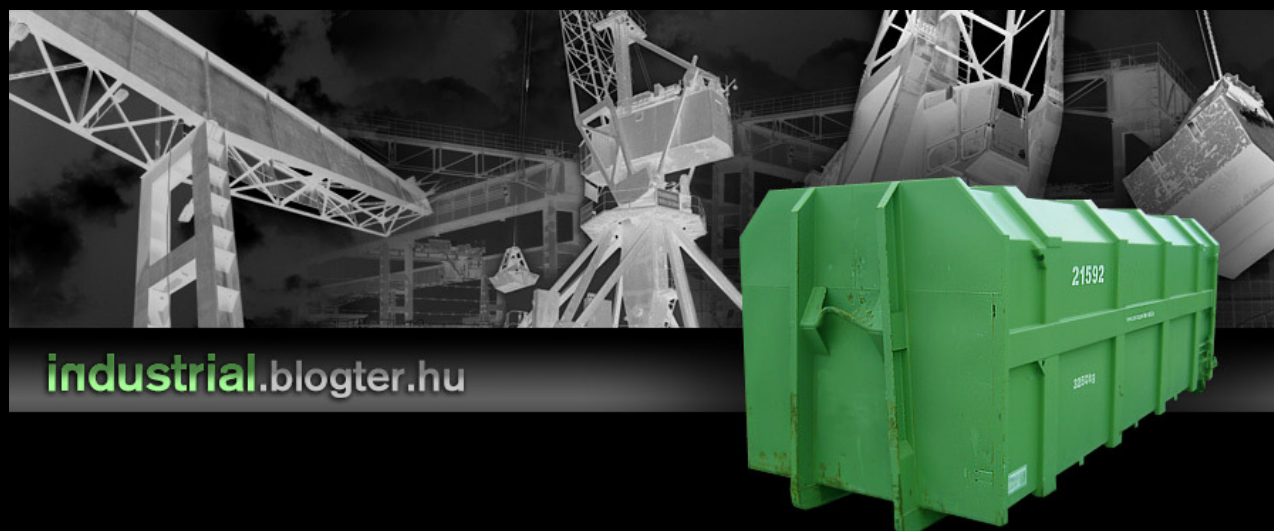
2006

2007

2008

004_Mi az INDUSTRIAL?

Experimentális. Elektronikus. Gépies. Fémes. Intelligens. Aggro. Techno. Alternatív. Független. Noise. Ambient. Hangkollázs. Avantgárd. Performance. Militáns. Improvizáció. Ipari. Zene.

Csak néhány azokból a fogalmakból és jelzőkből, amik az ipusztuál stílusmegnevezéshez kapcsolhatók. Az ipusztuál elsősorban zenei irányzat, de egyéb művészeti rétegekben is képviseltetett, kezdve a gyárak architektuális szépségétől, a modern independent divaton át a cyberpunk irodalomig. Az ipusztuál története egészen a dadaizmus, futurizmus és akcionizmusig húzódik, a század eleji művészeti mozgalmakig, amelyben már felbukkantak ipari jellegű stílusjegyek. Valójában az ipusztuális zene születéséről a 60-as 70-es évektől kezdve beszélhetünk, amikor az elektronikát hangformálásra, zenedarabok készítésére kezdték használni. Karlheinz Stockhausen a 60-as években a klasszikus zenét reformálta át elektronikus hangforrásainak

Indusztuális Zenét Indusztuális Embereknek!

alkalmazásával, a 70-es években a Kraftwerk tette populárisá és nevezte zenéjét techno-pop-nak. A technológia sokoldalú használata a zenekészítésben egyre több művészt inspirált és a

80-as évekre vált igazán elterjedtté a dark, new wave és punk hullámban. Általánosan elfogadott, hogy az ipusztuális zene fogalmát 1976-ban Throbbing Gristle tagjai által alapított Industrial Records jegyezte, amely akár ellenállási mozgalomként is tekinthető a hagyományos zenei klisék, a rock és a populáris kultúra ellenében. A hangok és zajok transzformálásával, merész mutálásával oly módon akarták átformálni a rockzenét, hogy az a kívülálló, lázadó értelmiség számára menedéket jelentsen a tömegzene unalmasságában. A divat ellenség volt, a stílus pedig irreleváns. Ott volt még emellett a hazug politikától és hidegháborútól megcsömörlött fiatal generáció, akik nem akarták már felvállalni elődeik konzervativizmusát és szemellenzősségét. A zenében politika volt, régi, merev és meghasonlott értékrendszerek tagadása, lázadás és a technológia fetiszizálása. Olyan zenekarok

kerültek ki az Industrial Records gondozásából az "Indusztriális Zenét Indusztriális Embereknek" szlogen alatt, akiknek az alkotásait egyszerűen lehetett miszticizálni, ugyanakkor a befogadására csak érett, gondolkodó és a jelenen változtatni akaró emberek voltak képesek. Monte Cazzazza, a Clock DVA, Cabaret Voltaire, Throbbing Gristle, Leather Nun, és a híres lázadó író William S. Burroughs jelentik e kezdeti kor építőköveit. A zenei és szövegi témák a társadalom, politika, cenzúra, egyenlőtlenségeit reflektálták, amik egyfajta burkolt illegalitásban művelt kritikát jelentettek. Ezek voltak az első csapások az információs háborúban, mikor a propagandavezetőket át lehetett ejteni, ugyanis a szalagokon csak ismételt zajok és fémes hangkollázsok, egy-egy bemetszett, torzított emberi hangfoszlány vagy suttogás volt hallható. Az emberi elme nagy próbatétele volt ez, ügyes auditív átverés. Talált eszközökkel, kezdeti szintetizátorokkal és felvett zajokkal olyan zenei darabokat lehetett összekeverni, amelyek a beavatatlan hallgató számára csupán monoton zajként hatottak - tartalom nélkül. Független kiadóknak sikerült felvételeket átcsúsztatni az ellenőrzésen, az ipari lárma mögött ott volt mégis a tudás, csak a legjobb agyak voltak képesek feldolgozni azt. Szabad gondolkodók szellemi táplálékává vált.

Az indusztriális zene fokozatos átalakuláson ment át, a technika fejlődésével a korai 80-as években új kísérletezők jelentek meg, területiális tagolódás kezdődött, gyakran hiánypótló otthoni zenébarkácsolásból évek múltán irányjelző, a stílust finomító vagy éppen teljesen felbontó majd újra összerakó csoportok bukkantak fel. Olyan nagy neveket kell említenünk itt, mint az SPK, Einstürzende Neubauten, Test Department, Laibach, Rythm and

Noise, Ono, Trial. A 80-as évek közepére az indusztriál lázadó jegyei mellett megjelent a szórakoztató háttére is. Egyre nagyobb lett az igény a táncolhatóságra, énekelhetőségre és könnyebb fogyaszthatóságra. Ekkor lépett be az EBM (Electronic Body Music) fogalma, amely az elektronikus zene, a testek mozgása és a tánc összekapcsolódásából született. Dallamosabbá kezdtek válni a felvételek, bekerültek a lemezek az underground klubokba és a harsány zajharapásokra és fémes ütésekre ki lehetett adni a heti meló után a fáradt gőzt. Az agresszivitás azonban kontrollált volt, az indusztriált hallgatók szigorúan önfegyelmezetten élvezték az erőt, amelyet a zene közvetített nekik. Skinny Puppy, Revolting Cocks, Ministry, Front242, Front Line Assembly, Nitzer Ebb szolgáltatnak ritmusos, táncolható és otthoni elmélyült hallgatásra egyaránt alkalmas felvételeket. Az energiatöbblet, a keménység és a test megdolgoztatása elvezetett a hidegháború utolsó éveire egy bizonyos stílusjegyhez: az előadók egy része militarista jelleget öltött, a számok háborúkról, fegyverekről, uniformisról és

**fémes ütésekre
ki lehetett adni a heti
meló után a fáradt gőzt**

hárcról is szóltak, a bizonytalanság és a III. világháborútól való félelem acélos kritikával keveredett és tükröződött a lemezeken. Sok esetben vád is érte az előadókat a használt szimbolizmusuk miatt, gyakran ragasztottak fasiszta vagy netán sátánista jelzőt olyan nagy jelentőségű művészekre, mint a Front242, a Laibach vagy a Wumpscut, akik a totalitarizmus felé haladó világ, az el-

nyomás és egyenlőtlenség súlypontjaira mutattak rá zenéjükkel, filmjeikkel, videóikkal, artwork tevékenységükkel vagy éppen öltözködésükkel, megjelenésükkel. Minden esetben félreértelmezett szimbólumok miatt, holott meggyőződés vagy gyűlöletkeltő eszmék vagy bármilyen kirekesztő ideológia sohasem állt a művészi tevékenységük háttérében.

A 90-es évekre az ipusztuál kezdett kifulladásni. Megváltozott a világrend, a társadalom, a fogyasztói szokások, az egész zeneipar. Sok jelentős zenekar a 90-es évek közepéig még működött, de aztán egyre ritkábban jöttek ki új és nagy hatású albumok. A technológia hiába tökéletesedett egyre jobban, a számítógépek, jobbnál jobb szintetizátorok csupán ellaposították, megpuhították a zenét, amely átment csupasz elektronikába. A szinti-pop is elvesztette a talajt, sokan áttértek instrumentális zenélésre. Számos egyéb ágra szakadt szét a mozgalom, lett ebből techno (U96, LFO, stb.), lett belőle industrial-rock és industrial-metal-tech (Ministry, Die Krupps, Fear Factory, Nine Inch Nails, Zeromancer, Marilyn Manson), lett belőle electronic (Haujobb, Covenant), lett belőle rave, house, trance és a 90-es évek végére, a 2000-es évekre felsorakozott még emellé a neofolk, gothic, és napjainkra a sokat vitatott future-pop. Az ipusztuális zene, kultúra és életérzés azonban mégsem halt ki teljesen. Földrajzilag nincsenek határai, de koncentráltan az európai és az amerikai kontinens-

re lokalizálható. Európában, Amerikában és Kanadában számos electro-industrial zenei klub működik, az oda látogatók életkora 20 és 45 év között mozog, független, fiatal, másként gondolkodó, de ebből adódóan kissé befelé forduló emberek. A szubkultúrára jellemző a békés együttélés, a tolerancia, a kialakult értékrendszer és életmód. Az ipusztuál olyan zenei anyagokat hozott létre, amelyek időtlenek, ma is megállják a helyüket az egyetemes zenetörténelemben, és habár a világunk jelentősen megváltozott, vele együtt a témák is, sokak számára még ma is komoly értékkel bírnak, a klasszikus ipusztuál előadók anyagait újra és újra előveszik, a mai modern elektronikus zenére is fontos hatással vannak.

Magáról a történelemről beszélni vagy írni nem lehet teljes tökéletességgel, így az ipusztuál történetéről sem. Nem lehet minden ágát, jellemző stílusjegyeit, képviselőit és műveit egyszerre teljesen átfogóan felsorolni.

Az ipusztuálról, mint több évtizedes zenei stílusról, szubkultúráról, művészi önkifejezési formáról lehet beszélni. A fogyasztói tömegkultúráról, a futószalagos sztárképző zeneiparról és kommersziális divatról nem. ■

Panaszkodni trendi | Panaszkodni nagyon trendi ma Magyarországon. A panaszkodás, jajveszékelés orákuluma egy izmos kis evolúciót tudhat maga mögött. Ehhez szoktatott bennünket a történelem, ezt tanultuk szüleinktől, ezt láttuk a tévében, ezt hallottuk az utcán az ismerősöktől, barátoktól. Hogy nekünk mennyire rossz, mennyi baj ér bennünket és egyébként sem figyel ránk senki, csak ha jól ki akarnak bennünket használni, megfejni, becsapni. Aztán jól otthagynak. Érdekképviseletért, fogyasztóvédelemért sír a szánk, ágálunk, hogy mindent a pénz és a hatalom mozgat. Nincs ez másként a zenei életben sem.

Mint az utcai árus | Mialatt magyar zenei tévéadók jöttek-mentek (TOP TV, erre emlékszik még valaki? Z+, VIVA), kereskedelmi rádiók afféle messiási öntudattal bódítanak bennünket úton-útfélen a profitra éhes kiadók tömegszennyével, ránkerőszakolják eladandó "slágereiket", hasonlóan, mint a sétányon kibatyuzott illegális árus a márkás (de hamis) aranyórát és vagonról "leesett" sportcipőmárkáit. Orrunk alá dugja, elgáncsol, feltartóztat, hogy vedd meg. Persze van, aki megveszi, ebből lesz a mainstream, a dolgok fő sodrási iránya, amerre a tömeg megy.

Visszamenni egy évtizeddel az időben. Net se volt.

Mikor industrial és ebm csak kazettákon kevergett szűk kis csoportok között, rozzant kazettás deckeken másoltunk 242-t meg Nitzer Ebbet, meg a Mariahilferstrassen beszerzett kétkazettás noname magnók torkán nyomtunk lefelé tömegével a kuriózum és féltve őrzött kazettáinkat. Alulról szerveződő igazi underground csoportok voltunk. Sejtettük, hogy csak önmagunkra számíthatunk, árucseré és terjesztés volt csak, a divatirányzatoknak nyoma sem volt. Jelei pedig, hogy az Ifjúsági Magazin, a Kossuth Rádió, netán az MTV is foglalkozik majd velünk és kedvenceinkkel, pláne nem. Bátor és elszánt emberek külföldről beszerzett információkból, interjúkból, fordításokkal és sok sok munkával igényes alternatív fanzinokat gyártottak (Virus, Phobia), amik ma már a szubkultúránk féltett kordokumentumai. Azzal foglalkoztunk, ami

érdekelt bennünket. Lelkünk mélyén tudtuk: a média tekintete sosem fog ránk vetődni, akár alkotók, akár befogadók vagyunk.

Mi a helyzet manapság? | A Média mostohagyermekai vagyunk. A Média totál kikapcsolta az ipusztíriált. Számára elektronikus csatornából csupán a populáris tánczene létezik, ami mellé nemcsak discokat, márkás színes ruhadarabokat, drága parfümököt, energiatalkokat, topDJ-k keverményeit és látványosan nagy adag drogot lehet elsőzni, reklámozni. Rotation Club. Egyik nap ez, másik nap az. Vonaglás a rúdon. Ami egy kicsit is mélyebb-ről szól, azt érdekes mélyebbre taposni, fel ne dugja spleenes, sötét, kiborotvált fejét mégegyszer. Itt nem lehet fegyverropogás-imitációt, némi aktuálpolitikai, humánkatasztrófális témákról szót ejteni, hogy illene már bele a szombat esti partilázba?

Posztindusztrál | Na jó, legyünk kicsit az objektivitás mellett is: posztindusztriális korban élünk. Az ipar már láthatatlanná vált, a modernizáció eltörölte a csikorgó fogaskerekek mítosztát, finomodnak a technológiák, számítógépek törtek be, jön a wetware, a nanotech, ezek már nem adnak ki gépies, fémes és csattogó hangokat. Ugrottunk egy hypertyit az időben. Hartmut Böhm azt mondja: “A modern kultúra technomorf, azaz főbb megjelenési formái technikailag meghatározottak.” Mi magunk viszont technikailag megszállottak vagyunk.

Develop: minden adott | A panaszkodás trendjétől indulunk. Mikor panaszkodtunk, hogy nekünk a tévé kedvenceinkről semmit nem mutat, nem ír rólunk egyetlen újság sem, a zenék, amik lázba hoznak bennünket, nem mennek rádiókban, és ez

így is marad örökre, nem számoltunk a következővel: Hosszú volt az út, a stílus megismerésétől a mai napra megteremtett hazai electro-industrial színtérig. Belenyugodtunk, hogy mi leszünk a legelhanyagoltabb szubkultúra és csak bizonyos (hang)határsávokban ténykedhetünk. De ne feledjük el, hogy az első kazettamásolásoktól, a próbálkozó magyar zenekaroktól, a fanzinoktól, a hazai szűk disztibúciótól mostanra hová értünk el. Ország-szerte vannak klubok, baráti társaságok, internetes csoportok, underground DJ-k, ipari zaj- és képzőművészek, időnként egy-egy nagyobb zenekar is tiszteletét teszi nálunk, mi is egyre gyakrabban kizarándokolunk külföldi monstre fesztiválokra, megakoncertekre, klubokba, barátaink szerte a világon szétszóródva tartják velünk a kapcsolatot, számolnak be ottani eseményekről, megjelenésekről, az Internet és a számítógépek pedig egyszerűen kipöckölték a noname kétkazettás magnót, magát a kazettákat is, de még a népbutító televíziót is. Bármelyikünk bármit megkaphat, megtalálhatja a kapcsolatot a hasonló érdeklődésű emberekhez, információgazdagságba nyúlhat, saját műsort szerkeszthet otthonában, streamelt rádióadásokat hallgathat és netes fórumokon lehet jelen, ha ehhez a szubkultúrához kíván tartozni.

Fölösleges várni egy elborult médiamágnás eljövételét, aki majd külön tévécsatornát vagy rádióállomást, netán zenei szaklapot hoz majd országunkba. Ebben nincs biznisz, ennek a stílusnak a tömege alvilági és láthatatlan, a közhiedelem tudatlansága pedig néha egyenesen gonosznak, sátáninak tartja a “fekete” zenét hallgató közönséget. Magunkra vagyunk utalva. ■

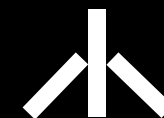
006_ A diszkvalifikált industriál videók

A boldog békebeli 90-es években a Music Television kódolatlanul sugárzott 120 perc és Post Modern műsoraival egész Európára szórta vasárnap esténként independent művészek ipari videóit. A mára profitéhségében szemtelenül elkurvult kereskedelmi és zenei csatornák által már egyáltalán nem vállalható fel, hogy bizonyos underground szubkultúrák vizuális igényét alkalomadtán kielégítsék vagy szolgálják.

A electro-industrial zenei műfaj elszeparálódva az évek során elburjánzott kommersz vadhajtasaitól, a techno, a trance, house, goa, futurepop, gothic terméseitől, földalatti entitásával és a hálózaton történő fájlcsere-lős szabadkereskedelmével maradt fent a 2000-es évek kultúrdömpingjében. Nem győzedelmeskedett túlzottan, kis csoportokba rendeződött közösségekhez jutott el, akár a kísérleti filmek és animációk, fenntartva a szabadság és függetlenség jel-szavait. Performansz művészek, videoDJ-k fellépéseik erősítéseként a színpadtér hátterébe vetített rövidfilmekkel támasztották

alá zenei munkásságukat, vagy éppenséggel kimondottan televíziós sugárzásra szánt, különféle helyszíneken leforgatott, majd szoftverekkel apró darabokra összevágott és eltorzított klippeket készítettek, amik aztán kis szerencsével az adásszerkesztők bóbiskolása alatt hétvégén éjfél után esetleg adásba is kerülhettek. Többnyire azonban csak az Internetről digitalizált formában csorgtak le a rajongók merevlemezeire.

Az industrial zenével és videóművészetével korunk médiája totális hadilábon áll. Az egyszerű tömeg számára a sötét tónusú, depresszív és roppant gyors vágású ipari zenei videók, melyek köszönőviszonyban sincsenek a hagyományosan csillogó reklámfilmezéssel vagy az eladást katalizáló, populáris videókkal, túlságosan erőszakosnak és gonosznak lettek kikiáltva, és a beküldött kazetták rendszerint a műsorszerkesztők szemétkosarában landoltak. A média az industrial videókat - mint kitagadott mostohagyermekét - több mint egy évtizede teljesen letoloncolta birodalmának alsóbb lépcsőiről is.

**Körülbelül ilyen
képkockák
pereghetnek le
egy halálos üzemi
balesetet elszenvedett
gyári munkás életének
utolsó perceiben.**

Hogy mi az oka ennek az igazságtalan diszkvalifikációnak? Az ipusztériális videók szívesebben választanak forgatási helyszínül elhagyatott gyárnegyedeket, roncstelepeket, bizarr és futurista architektúrákat, hogy aztán ipari megfigyelő kamerák objektívjein keresztül erősen pixellált képekkel láttassák a már jó ideje rothadásnak indult, de még mindig szánalmasan egy darabban agonizáló környezetünket. A bomlás misztikusságának és retardáltságának ábrázolása az ipari videók elmaradhatatlan vizuális adaléka. E szubkultúra posztindusztériális életérzésének gerincét adó gépiesített és uniformizált világkép szándékosan zajosított montázsaival, igen sűrű, pár másodperces vágásaival és klausztrofóbiásan szűk snittjeivel, a néhol felbukkanó és epileptikus rohamokat imitáló, bizarr öltözékekben megjelenő zenészeivel bizonyára elrettentő erővel hathat.

Körülbelül ilyen képkockák pereghetnek le egy halálos üzemi balesetet elszenvedett gyári munkás életének utolsó perceiben. Gyors vágásokkal teli, másodpercekre jutó sűrített és sztatikus zajjal megkent képek sora egy többrétegűre préselt végeredményen, akár a zenei stílus hangépítészete, mintakollázsai szorosan fedik egymást. Nem ismeri még hírből sem a minimalizmust, egyáltalán nincsenek letisztult, gondosan megkomponált képei, a kameramozgások idegesen kapkodnak objektumokon, figurákon, tárgyakon, bármin, ami elé kerül. Nincs idő összpontosítani, akár-

csak a hétköznapi robotikus emberi létében sem. Állatnak, rovarnak vagy hullónak kell ahhoz lenni, hogy néha szigorúan alsó perspektívából lássunk meg valamit, ami pillanatokon belül úgyis ránk omlik. A vér fétis, a zaj létszükséglet, a monotonitás pedig esszencia.

Ritkán szerepelnek zenekari tagok a videóban, ha mégis, akkor igen kevés cselekménnyel, csupán apró gegekkel statisztaként, vagy tömény pózolóssal, hogy a munkázós zenében feszülő nyers erőt alakilag demonstrálják. Erre legjellemzőbbek a szlovén „kultúrálamosító” **Laibach** zenekar filmjei, melyekben a tagok menetelése mögött elsunnyad a táj vagy a vetített környezet. Kedveltek a különféle militarista öltözékek, a sötét öltözködési etikett, a cybervare implantok, sötét védőszemüvegek és egyéb eszközök fejre, test-

re aggatása. A görcsösen merev beállások, az eseti eksztatikus szaggatott táncok és elmebeteg gesztusok **Marilyn Manson** képi fegyvertárai, egyben gúnyos tükörképe is torzultságainknak.

A klipprendezők szívesen nyúlhatnak a film noir, a horror, thriller és a sci-fi szerszámosládájában. A kanadai industrial egyik fő pionírja, a **Front Line Assembly** a **Mindphaser** számához a japán **Gunhed** című sci-fi-ből ollóztatott össze magának egy videót. A meglepő kreativitással átglyúrt alkotás 1992-ben az MTV-n "Az év independent videója" díját nyerte el. Az eredeti film tartalmával (ami 2038-ban, a számítógépvezérelt valóság korában egy robotizált világban játszódik), hangulatával és képi világával szinte megegyező képsorokat forgattak le, csak ebben a zenekar tagjai szerepelnek, aztán ezeket a jeleneteket vágták össze a film egyes részeivel. Szinte észrevétlen a kétféle forrásanyag közötti különbség, teljességgel realisztikus, ahogy a zenészek a filmbeli kulisszák között egy titkos misszió során behatolnak a CYBORTECH CORPORATION objektumába, hogy robotokat hatástalanítsanak vagy pusztítsanak

el. A futurisztikus atmoszférában lassan előreosonó, fölfegyverzett kiborgokra rákopírozott decens számítógépes grafikák, a mélykékben és neonzöldben világító szűrt gépi feliratok villogása teszi a videót még inkább feszültséggel és izgalommal telítetté.

A holland fotó és videóművész, **Anton Corbijn**, (aki számos zenekar, köztük a **Depeche Mode** több klipjét és színpadterveit, háttértervetitéseit is tervezte) a belga **FRONT242** számára 1988-ban a **Headhunter** (Fejvadász) számhoz forgatott klippje az egyik nagy kedvence volt az independent zenei tábornak. A videó központi szereplője egy rádiófejszerű figura, aki egy óriási méretű tojást cipel végig az interpoláris zajjal bevont Brüsszel jellegzetesen posztmodern városrészein, lépcsőin, megalomán épületei, szobrai és terei között, szimbolizálva a fejvadászt és a befogott ideális alanyát (tojás) absztrakt fetisiszta-militarista szemszögből.

Az industriál videókban a rotáció kihangsúlyozott mozgásforma. Különbőféle jelek, gépalkatrészek, fogaskerekek, elektronikus graffitik járák vad és szédítő körtáncukat a gépies zene ritmusára. A kinetikus mázban mátrixszerű kódsorok potyognak át a képen, forráskódok pörögnek, gépi üzenetek villanak fel, vadászpilóták fölcsatolt headup-display-képein a komputerizált létünk, az ember-kiborgok, a brainware és a hálózatok összemosódásait hangsúlyozzák. Amit a japán *Ghost In The Shell* animesorozat részeiben láthatunk, az a dark-electro, ebm és industrial zenei videókban tekintélyes komputergrafikai munkák bruttó eredménye.

Egy széthulló kaotikus világ létbizonytalansága vagy nyers ipari megszállottsága és túltechnologizált erőfölénye egy szűk befogadóréteg számára. Főöslegesen várni egy elborult médiamágnás eljövételére, aki majd becsempész ilyen felvételeket a köztudatba és az otthon ülő átlagpolgár képernyőire. Ebben nincs biznisz, ennek a zenei és vizuális stílusnak a tömege alvilági és láthatatlan. A közhiedelem tudatlanságát sosem lesz képes megtörni, retinájukat nem fogja tudni bombázni egyetlen J-Bone sem, hacsak nem egy Jones nevű átdrótozott delfin csapkod nekünk valahol egy eldugott medencében. Magunkra vagyunk utalva képi szubkultúránkkal. Alkotói függetlenségünknek így a jó. ■

007_Személytelen / Távolságtartó / Hideg

Egyszer egy igazi jó munkásember, akit nevezetesen Árpinak hívtak (de nem a bunkerépítő, akire ti most gondoltok), már valahol 40 és 50 év között botorkált és számunkra is érthetetlen okból gyakorta látogatta a rendezvényünket, üveg sörrel a kezében bámulta a sztroboszkópunkat, a futó vizuált a falra feszített lepedőn és időnként bólogatott kicsit. Épp Haujobbba kevertem be a sorba, mikor egy mozdulattal odaintett magához. Érdeklődött. Kérdései voltak.

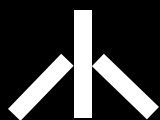
“Miért hallgattok ti ilyen zenéket?”

Erre volt elsőként kíváncsi. Kérdése meglepett, nem éreztem benne sem a cinikus leszólást, sem a lelkes bajtársiasságot, sem együttérzést. Próbáltam neki könnyen befogadható módon előadni azt a számtalan okot, ami miatt ezt a stílust toljuk már évek óta: Tetszik a gépiessége, a monotonitása, erőt ad, egyfajta életérzéssel párosul, hogy technokrata és hogy nem kommersz, nem a tömegeknek szól. Áрпи csak pislogott tovább és kicsit közelebb imbolygott felém, hogy mindenképpen a fülembé jussanak a filozófikus szavai:

- Elmondjam, szerintem miért hallgattok ti ilyen zenét? Mert féltek. Féltek a világtól, féltek mindentől és ezzel a zenei erővel akarjátok palástolni a gyengeségeiteket. Ez a ti védelmetek az érzelmek ellen. Áruljátok el, tudtok ti egyáltalán még létezni enélkül? Tudtok néha csendben ülni? Kikapcsolni mindent? Ha

csend van, már rosszul érzitek magatokat, nem így van? Ugye, hogy az kell az agyatoknak, hogy állandó zajban legyetek, hogy a fémek csörömpöljenek a gondolataitok között?

Áрпи meglepett. De igazat tudtam neki adni. Jobban belegondolva, ez az egész gépzeneiség és a hozzá kapcsolódó járulékos dolgok valóban a védelmünket szolgálják. A Védelmet a Világ ellen. A gyilkosok ellen. A Gazdaság ellen. Az egészben ott lappangó paradox viszont az, hogy ez a jelenség, ami már több évtizedes múltra tekint vissza, nem egyformán mindenkié. Mi vagyunk ennek a befogadói, feldolgozói, éltetői. Anélkül, hogy felmagasztalnám és Árpit se sértsem meg vele - már így utólag - , azt érzem már évek óta, hogy ez a zene egy bizonyos szűk kör szórakozása és mentális tápláléka. Az Elité. Ha jobban megvizsgáljuk, ehhez a táplálékhoz jutásunk nem egy olcsó és tömeges multság. A ruházatunk, a lemezeink, az audióeszközeink, a partilátogatások, a koncertek, a Föld körüli utazásaink, a technológiákhoz láncoltságunk, az emberi kapcsolataink, mind mind meglehetősen költségesek. Nem a proligyerek, nem a falusi fogatlan arcok mókája, vagy a tehénpásztor leányzóké. Folyamatosan ott lappang a tény, hogy ők nem rendelhetnek lemezeket külföldről neten keresztül, ők nem vehetnek csillogó bőr/lakk/latex/fém outfitet, nem juthatnak el Bécsbe vagy Prágába akár milyen sokeurós koncertre, hogy az első sorban csápoljanak, de még a partiközpontba, Budapestre sem utazhatnak fel, hogy egy egész péntek vagy szombat éjszakát a sztroboszkópok, a mély

**„...az kell az
agyatoknak, hogy
állandó zajban
legyetek.”**

füst, basszus vagy a dübörgő zene társaságában töltsék el egyedül.ELITIZMUSBAN. Azok mi vagyunk. És mi leszünk.

Lehet, hogy sokan cáfolni akarják majd téziseimet, de sok helyen megfordultam már, és most nem a nagy bölcsesség kíván szólni belőlem. Mindaz a mimikri, amit mi a szubkultúránk során magunkra szedünk, csupán az arrogancia és a társas magány tánca. Barátaink legjava a szintérből kerül ki, hozzájuk fűződő szálaink legfőképp a partik idejére válnak a legerősebbé, de azon kívül már vékonyodnak. Csoportokba verődünk, leténfergünk pincehelyiségekbe, felhúzzuk az ujjatlan kesztyűt, vastag bakancsaink hangosan verődnek a padlóhoz és ott állunk egyesegyedül, kezünkben nem lötyög a jéggel dúsított plazmakoktél. Rezzenéstelen arccal és komoran figyeljük, mi zajlik a táncparketten, jellegzetes kézfogásokkal köszöntjük felszínes partikapcsolatainkat és elsüppedünk egy fotelben, mint a Merovingi a Mátrixban. Védjük és tápláljuk a sérülékeny egónkat. A különecnek és idegbetegnek tűnő táncunkkal, a beszédstílusunkkal, a mosolytalan, szűkszavú modorunkkal, mert mi vagyunk maga az Elit. Az underground high-culture haszonélvezői vagyunk, napközben nyakkendő-s inges irodai munkát végzünk fűtött/ klimatizált irodákban, otthonainkban hegyekben

áll a CD és mindenféle hardware-elemek, de a valós életben igazából a rendszer elnyomottjai, beosztottjai vagy éppenséggel kiosztottjai vagyunk. Odalenn viszont minden más lesz, a fekete szín, a fájdalmasan távolságtartó és hideg zene beszipantja hétköznapi énünket, és lecserélődünk valami egészen másra. Megközelíthetetlen Félistenségekre.

Természetesen nem vagyunk azok. Csak úgy hisszük, mert valami nekünk is kell, ha már odafönt nem találtunk magunknak semmi hasznosat és a hype-hoz, a mainstreamhez és a műanyag giccskultúrához nem akarunk tartozni. A mi sztárjaink standard jelen lévő, időtlen idolk, nem kitalált és megszervezett tömegszórakoztatásra szánt előadók. Nem böngészünk bulvárlapok címlapjait mindaddig, míg nem mi vagyunk rajta. De közben persze békés és jámbor lelkek vagyunk, tele elfojtott érzésekkel, kétségekkel és hitetlenséggel, de távol tartjuk magunktól a sznobságot. Az érzelemmentes, mesterségesen létrehozott elektronikus és ipari zene mindezeknek az essenciája, a katalizátora, egy mentális védelem, amit magunkra dobunk, hogy sérthetetlennek tűnjünk.

Rójuk a köröket. Nagyon nagy köröket.
Végtelen Koncentrikus köröket. ■

008_ A háború kutyái: Miként lehet a háborút zeneileg feldolgozni?

Emlékszem, hanyatt feküdtem és bámultam ki a szobám nyitott ablakán át rá a nyári csillagos égre. Fejemen valami olcsó fejhallgató egy még olcsóbb walkman-hez csatlakoztatva és benne forgott egy másolt kazetta, amit aznap kaptam. Egy ma már sokak számára teljesen jelentéktelennek tűnő, azonban mégis fontos album volt, egy olyan zenekartól, egy olyan helyen és egy olyan időben, ami ebben a konstellációban teljesen absztraktnak tűnhet:

FRONTLINE ASSEMBLY : STATE OF MIND

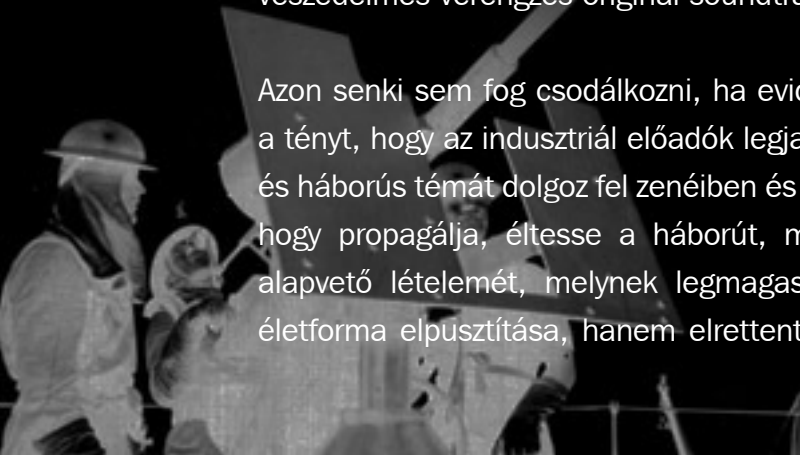
Leírhatatlan volt a hatása annak a zenei anyagnak az elmémre, pedig sok ipusztuális benyomás még nem ért akkoriban, iparilag szűz voltam szinte. Lelki szemeim előtt egy nagyon véres és egy nagyon brutális háború képei peregtek, egy háborúé, amit senki sem nyerhet meg. A fémes ütések, a tompa szaggatott és elfojtott mocskos zajok, az innen-onnan beúszó mély és fájdalmas énekfoszlányok, arab énekszó és szintetikus fegyverropogás, egy veszedelmes vérengzés original soundtrackje.

Azon senki sem fog csodálkozni, ha evidenciaként megvilágítom a tényt, hogy az ipusztuál előadók legjava valamilyen harcászati és háborús témát dolgoz fel zenéiben és szövegeiben. Nem azért, hogy propagálja, éltesse a háborút, mint az emberiség egyik alapvető lételemét, melynek legmagasabbrendű célja minden életforma elpusztítása, hanem elrettentésként. A háború kutyái

vagyunk. Mi kisiskolás korunkban szembesültünk az Öböl-háborúval, mikor megrettent az egész világ. Ha valahol háború tör ki a Földön, átfut agyunkon, hogy átterjedhet más országokra, vagy akár az egész világra is, mint egy rákbetegség. Ott van a hétköznapi napokban, mikor hírtévécsatornák között zappolunk, mert a CNN után az Al Dzsazíra van beállítva és számomra csak a headline futási iránya a szembeötlő különbség, mindkettőn ugyanúgy vér folyik. A kérdés viszont az, hogy miként lehet a háborút zeneileg feldolgozni?

Hozzá kell tegyem, az ipusztuálon és ebm-en kívül más műfaj egyáltalán nem vállalja föl, hogy hang- és effektarchitektúráival plasztikusan megjelenítse emberéletek kioltását, gázmaszkban lélegzést, bombák zuhanását, vegyi fegyverek perzselését, nukleáris sugárszennyezést, harcászati elektronika kerregését, lövedékek becsapódását, páncélozott járművek taktikai zaját, biológiai fegyverek áldozatainak fuldoklását. Talán még a metál bejátszik kicsit, az a metál, amit a tankok belsejében full hangerőn hallgatnak a katonák, miközben lekvárrá lövik szét a civileket.

Ezen alkotások hallgatása közben Te is ott vagy a háborúban, látod a térdre esőket, a leszakadt végtagokat és mindazokat a borzalmakat, amiket több ezren testközeliélnek át, de te szerencsére nem, mert számodra az egésznek csak a hangulatát közvetíti átlagban 60-74 perc atmoszférikus harci zaj. Mert az

feltuningol. Push up. Push up. Krank it up. Borzongás. Más. A tévhitek. Sokszor szóltak már évekkel korábban is róla, pláne a külsőségek alapján ítélők siserehada, hogy mi, akiknek géppel föl-nyírt a hajunk, vagy netán teljesen kopaszok vagyunk, vagy csak a halántékunk van kiborotválva, vagy épp fejünk tetején csíkban meghagyva, hogy ezzel a frizurával és azokkal a testes és mélyen dübörgő és csattogó zenékkal valami militáns szemléletet, urambocsá' szélsőjobboldali elveket vallunk. Nem egyszer pörkölt oda keményen a sajtó a belga FRONT242-nek, nem egyszer fasisztáztak le zenekarokat azért, mert uniformisban zenéltek vagy szimbólumokat használtak előadásaik során, holott a munkájuk soha nem uszított, lázított tömegeket vagy szolgáltat ilyen szélsőséges nézeteket, csupán rávilágított arra, hogy totális diktatúrák léteztek, hogy volt elnyomás, hogy lábbal tiporták az emberi jogokat, a szólásszabadságot és most hökkenjen meg mindenki: ezek az idők nem múltak el nyomtalanul, mert az utóhatása még ma is itt fortyog a felszínen. Csak legfeljebb nem látjuk és nem érezzük a saját bőrünkön, mert látens megbúvik a mesterségesen felépített botrányfüggöny mögött. Mert mindennek a legvégső célja itt a Földön az irányítás és a hatalom. Ezért halnak meg emberek, ezért hullanak kilotonnák az égből és ezért virágzik a hadiipar. A katonai ruhák ezen a színpadon, a rövidre nyírt haj és a jellegzetes magas szárú bakancs, a nagyon kemény és rezzenéstelen, szilárd, merev megjelenés azonban egyáltalán nem politikai kifejezésforma, csupán a tudatlan átlagfogyasztó nyárspolgároktól való optikai elhatárolódás. Az military álcaflekkes cuccok, a fekete bőr dzsekik és bakancsok marcona és dögös külsőt sugallnak ugyan, mert ehhez a stílushoz ez az öltözködés a kongruens, de legtöbbször az elhatárolódás másoktól, a rétegesen kifejlett társadalomkritika van

belekódolva. Azt lehet mondani, hogy a szubkultúránk apatikusan apolitikus, nem érdekli a rendszerek kavargása, annál inkább az individuum szabadsága. Persze előfordul, hogy akad koncerteken egy-két balhésabb megtévedt bárány-figura, aki beleképzel még járulékos tartalomként az ipari-harci zenékre egy s mást, de ők is viszonylag hamar leállítódnak.

A MAKE WAR NOT LOVE egy időben közkedvelt graffiti volt a színtéren. Talán abból a dacból született, ami már csömörlésig ismételt volt minden más zenében, a popban és a rockban, hogy "milyen szép is a világ" meg hogy "mennyire szeretet és béke van" meg "hurrá és carpe diem". Sok kritikus az industrial előadók vérzivataros, háborús témaválasztásában egyfajta megbúvó agresszivitáspotenciált, agitálást és destruktivitást vélt felfedezni. Ez azonban nem állja meg a helyét. ■

Háborús témákat feldolgozó industriál zenekarok és albumaik a teljesség igénye nélkül:

Front Line Assembly:

Total Terror, State of Mind, Caustic Grip, Tactical Neural Implant

Front242 :

Official Version, Front By Front, Tyranny For You

Feindflug :

Feindflug, Im Visier, Sterbehilfe, Hirnschlacht

Dismantled :

Dystopia, PostNuclear

Funker Vogt :

We came to kill, Maschine Zeit, Killing Time Again

Laibach :

Kapital, NATO, WAT

Plastik Assault :

We Score

Escalator :

Antropologia, Arbeit

C-Drone Defect :

Neural Dysorder Syndrome

009_Mindenki mindenki ellen: Szubkulturális válság a magyar fekete színpadon

Fjúcsörpopperek, hétvégi gótok, tiltólisták, elkenődött szemfestékek és fekete körömlakkok, trancerek, réverek, fehérpólósok, diszkósok, drogdealerek, túl színes klubhelyek, kritikátlanul gyenge lemezek, totális érdektelenségbe fulladó produkciók, kompetenciahiány, keverhető divatirányzatok, lustaságból elbénázott szubkultúra definíciók, sikertelen identitáskeresés, egymás torkának rágicsálása, egymás szemeinek a hegesztőszemüveg lencsési mögül kikaparása, feltúráztatott, szánalmasan dogmatikus és semmitmondó retorikával. Minden elavult, minden ócska és unalmas. Mennek az öklözések a mai magyar fekete színpadon. Ez van.

Éppen elérkezett már az idő, hogy a H.I.T. is hozzátegye a maga álláspontját a szubkulturális válsághoz, ami kialakult mára a hazai dark underground zárórétegében, és most csak szennyvízréteget próbál repedező alufóliával felfogni, visszatartani. Többnyire eredménytelenül.

Károgni jó dolog, Hiénaként és döggeseleként körözni a halottak hitt ragadozó körül, ezt mi magyarok nagyon jól ismerjük. Csoda, hogy még idáig fennmaradtunk nemzetként, mert gyakorlatilag már rég ki kellett volna pusztítanunk önmagunkat, persze természetesen úgy, hogy közben egymást.

A HUN /|\ INDUSTRIAL /|\ TECH nem fogja osztani az észt erről a krízishelyzetről, mert ahhoz, ami az industrial.hu chaten és levlistán, valamint az LD50 vonatkozó fórumain elhangzott, körbejárt és kivesézett, már nem szükséges többet hozzáadni. Viszont pont most aktuális folytatni a korábban megjelent **Személytelen, távolságtartó, hideg** c. írást. Sajnos prekognitív génem már fecskendezi is bele a véráramomba a memetikus mérget, amit a tisztelt közvéleményből ez a jelenlegi írás kivált majd. Lehet élezgetni a szikéket, csattogtatni a nyálas-véres-szuvas fogakat, tisztelt dögevő barátaim, mert az alábbiakban - még ha sokaknak nem is tetszik majd - de mégis kifejtem, hogy az

INDUSTRIAL NEM HALOTT ÉS EGY ÖNÁLLÓ SZUBKULTÚRA.

Kezdjük ott, hogy manapság igazán relatív, mit is tartunk szubkultúrának. Az útszéli dekódolhatatlan matricázók (újabbán egyre inkább elszaporodtak), a graffitisek, a hardcore gamerek, a pénzéhes ifjú titánokból álló politikai kis szervezetek, a hiphop baseballsapkás és mindenféle rímeket daráló, hevesen gesztikuláló öcsikéi, az extrém sportokat űzők, a kisállattartók klubjai, a virális információkkal kereskedők, a magas talpúak, a nagymellűek, a festett hajúak, az aquafitnessre járók, ezekre mindre rá lehetne sütni, hogy önálló szubkultúra. Bocsánat, ha nagyon egyszerű módját választom a pelenkázásnak, és egyszerűen kirázom csak

a szart belőle, de most felcsaptam a máig örökérvényűnek tekinthető Bakos-féle Idegen szavak és kifejezések kéziszótárát a szubkultúra szónál és a következőt találtam:

szubkultúra: *lat el. vmely elkülönülő v. jellegzetes társadalmi csoportot jellemző, a bevett formákat és viselkedési normákat elutasító életmód.*

Aztán itt van még a német WAHRIG (dtv) Fremdwörterlexikon bejegyzése fordításban:

szubkultúra: *egy nagyobb kultúrterületen belüli csoport kultúrája, ami többnyire tudatosan ezzel szemben jött létre (pld. Hippik szubkultúrája) Elkülönülő jellegzetes társadalmi csoport. Tudatos szembenállás.*

Most már vakaróznak páran a hátsó sorokban, hogy ez olyan kis forradalmármkodás, meg “mártírmenet” és elavult, semmi szükség rá, de hadd fejtsem ki miről is van szó.

A 70-es és 80-as évek rendelkezett mindazokkal a társadalmi-politikai jelenségekkel, ami az industrial kialakulásának kellemes melegágya volt. Dúlt a hidegháború, nagyhatalmak hintették az embertömegek szemébe a port, képes volt merev határokat kialakítani (akár magas kőfalakkal vagy szögesdróttal elválasztani őket egymástól). Volt miről zenét írni. Volt mit kifejezni. Volt mivel szembenállni. Akárcsak a hippiknek és a punkoknak, akik lázadtak a rendszer ellen divatban, gondolkodásban, mozgalmakban. Rockerek is ugyanezt csinálták egy darabig, de a rock egy idő után

már nem szólt semmiről, csupán tömegbázisa lett, sörhasa nőtt, elterebélyesedett. Az industrial a 90-es évek végére azért fulladt ki, mert át kellett rendeződnie a világ rapid változásaival együtt. Sok zenekar félrevonult pihenni, az eszköztárak, zenei kellékek és témák hirtelen deformálódtak, átalakultak. Jópár zenekarban valami törés keletkezett, vagy baleset érte őket, vagy csupán bevackoltak pihenni, várva egy kedvezőbb alkalmat a visszatérésre.

Az újjáéledése a 2000-es években előcsalt jópár régi, de annál több új művészt. Előkerültek mindazok az alkotói szándékok, amik eddig csendben megfigyelték a világ átrendeződését, de mivel egyre inkább az utópiák felé menetel a túltechnologizált világunk, és persze a nagyhatalmak se restek, tovább él a kontroll alatt tartott és minden másodpercében manipulált, átvert társadalom. Kifinomultabb, vegyületekbe áztatott tudatok járnak marionett-táncukat, ismét van miről szólni, van mit megjeleníteni, mert a problémák jelentős része elkendőzött, bealtatózott, sokkal észrevétlenebb lett. A személyes szabadság az Internet elterjedésével totálisan megváltozott, a rendszerek finom láthatatlanságban végzik munkájukat, az alanyok (áldozatok) pedig alig-alig ismerik fel az elnyomás politikájának mintázatát.

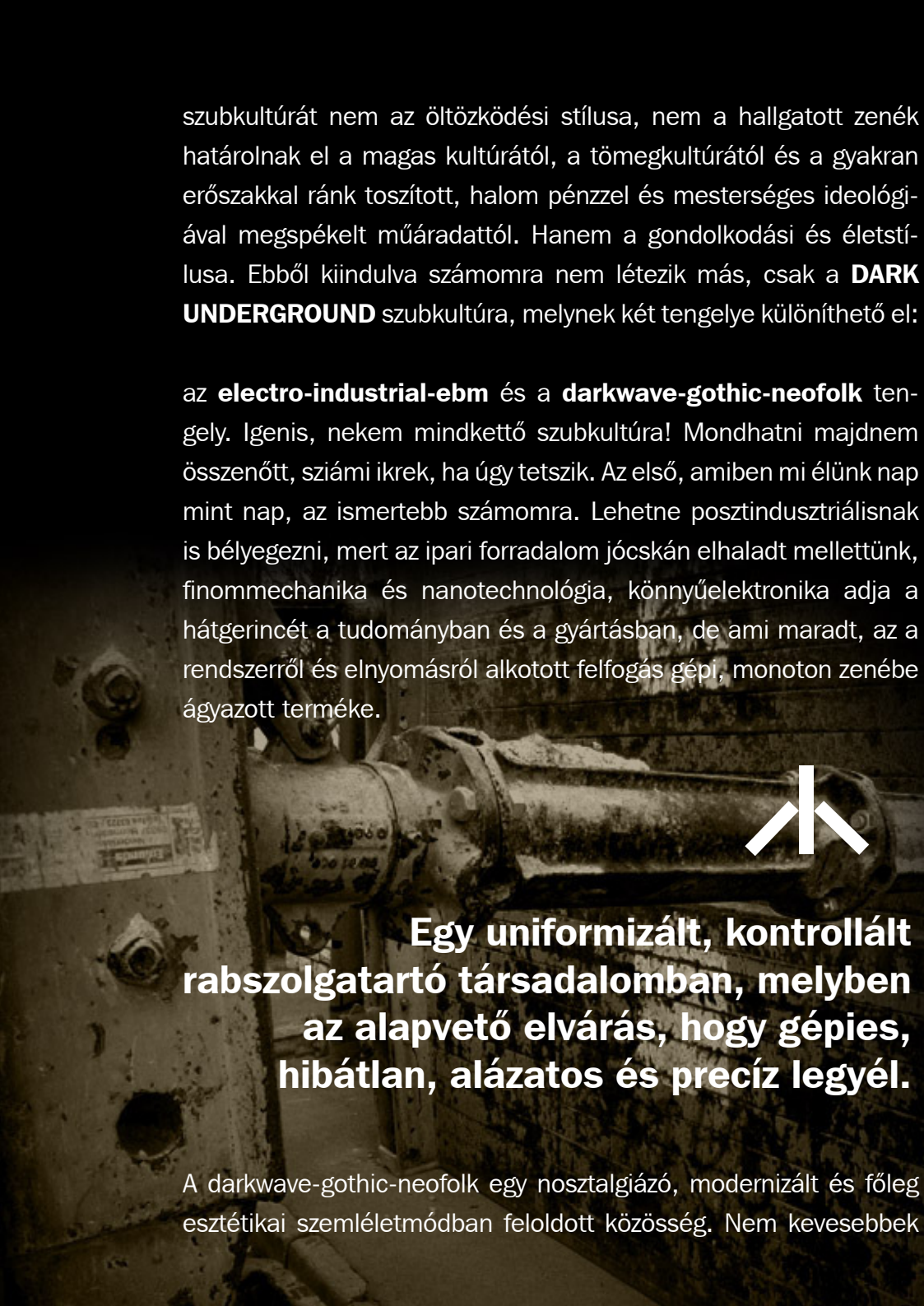
Nálunk meg megy a fekete színtéren az öklözés, hogy ki milyen zenére gerjed, mit vesz fel, milyen filmet néz meg és milyen koncertre jár el.

Entertainment? Átverés?

Az a nézetem (és persze ez még talán hibás is lehet), hogy egy

szubkultúrát nem az öltözködési stílusa, nem a hallgatott zenék határolnak el a magas kultúrától, a tömegkultúrától és a gyakran erőszakkal ránk toszított, halom pénzzel és mesterséges ideológiával megspékelt műáradattól. Hanem a gondolkodási és életstílusa. Ebből kiindulva számomra nem létezik más, csak a **DARK UNDERGROUND** szubkultúra, melynek két tengelye különíthető el:

az **electro-industrial-ebm** és a **darkwave-gothic-neofolk** tengely. Igenis, nekem mindkettő szubkultúra! Mondhatni majdnem összenőtt, sziámi ikrek, ha úgy tetszik. Az első, amiben mi élünk nap mint nap, az ismertebb számomra. Lehetne posztindusztriálisnak is bélyegezni, mert az ipari forradalom jócskán elhaladt mellettünk, finommechanika és nanotechnológia, könnyűelektronika adja a hátgerincét a tudományban és a gyártásban, de ami maradt, az a rendszerről és elnyomásról alkotott felfogás gépi, monoton zenébe ágyazott terméke.

**Egy uniformizált, kontrollált
rabszolgatartó társadalomban, melyben
az alapvető elvárás, hogy gépies,
hibátlan, alázatos és precíz legyél.**

A darkwave-gothic-neofolk egy nosztalgizáló, modernizált és főleg esztétikai szemléletmódban feloldott közösség. Nem kevesebbek

nálunk, de nem is többek. Ők inkább a fájdalmasabb végét fogják meg a rúdnak, mialatt mi a munkázósabb tevékenységben merülünk ki. Fújni a gótokra teljesen értelmetlen dolog, csupán azért mert középkori scenáriókhoz és temetőkhöz, halálhoz vonzódnak. (Na jó, ez most szándékosan kikarikírozott és vicces akart lenni, nem beszélés vagy leszólás, de tényleg messzebb vagyunk tőlük és a róluk alkotott tudástól is) Nekünk is megvan a magunk deformáltsága, mássága, nem kell szépíteni a dolgot, nézzük meg mi jellemez bennünket:

Hogyan szemléli a világot az indusztrialista?

Az industrial szubkultúra és természetesen hozzátapadva az ebm (táncorientált), valamint a cyberpunk (irodalmi) irányzatok, mind mind a gondolkodásbeli különbségükkel tűnik ki a többi csoportosulás közül. Mert nem hajlandó elfogadni azt a szélesen elfogadott tézist, mely szerint nem kell mindig racionálisan állni a dolgokhoz. Nem fogadja el a tekintélyelvűséget, a személyi kultuszukat építgető, a többiekénél magasabb posztra mászott embereket, akik szerepeket osztogatnak és vonnak el, kisistent játszva fotóztatják magukat nap mint nap, hogy benne legyenek az újságban, tévében, plakátokon. Nem fogadják el azokat a hazugságokat, amiket nap mint nap a gyomrukba gyömöszölnek, kétségek ébrednek bennük az igazságosság, a nagyhatalmi politika mesterkedései, a lehallgatások, a megfigyelések, akták több évtizedre történő titkosítása, a tudatkontroll miatt. Arra vannak kárhóztatva, hogy eszmeileg a társadalom peremén éljenek. Egy uniformizált, kontrollált rabszolgatartó társadalomban, melyben az alapvető elvárás, hogy gépies, hibátlan, alázatos és precíz legyél. A képmutatásnak felszínen lubickoló színezeteitől ökölbe szorul a kezük. Közben meg

félnek, ha kifelé kommunikálják az elveiket, gondolataikat, akkor az egyszerű átlagpolgár lehülyézi, besúgja őket, komplett őrültnek tekinti és megkérdi: “Mi az, hogy vannak elveid????”

Persze ez csak fikció, mint az is, hogy mi tapad mihez, a zene a divathoz, a divat a gondolkodásmódhoz, az electro az industrialhoz, a gót a future-pophoz, ezek mind csak ilyen kisstílű hatalmi harcok a territóriumért, a tömegért, de kérdem én: kit érdekel az, hogy egy-két valami oknál fogva szerencsétlenül felcímkezett stílusú bulira hányan mennek el? Hogy mekkora bázist vonz? Kit izgat az, hogy mekkora bevételre tesz szert, ha közben meg száz fórumon és verbálisan szapulnak egy rendezvényt. A különféle stílusok (vagy ha úgy tetszik szubkultúrák) érdekből tapadtak össze, mert mind csak kiutat kereső, helyét kereső, identitását kereső, lázadó, hontalan és szerencsétlen kis csoport, akik klubról-klubra vándorolnak és lavíroznak csupán a tiltólisták között.

Generációs problémák

Aztán itt vannak még a generációs problémák is. Mert felnőtt és felnőtt itt közben 1-2 új nemzedék. Akiknek a látásuk még nincs kész vagy már eleve fertőzött szemekkel és fülekkel jöttek világra, gyakran apamodell nélkül. Érdekes, az electro-industrial-ebm tengely tipikusan maszkulin (aggro) vonásokkal bír, míg a darkwave-gothic-neofolk feminin (emo). (Meg kell csak nézni, melyik nem mire ráz leginkább) Míg az öreg punk oktatja, nevelgeti egy-két krigli sör mellett a kispunkot, addig az öreg industrial fan fogja magát és otthon önmagának zenélget. Mert visszavonult, elfáradt, kiégett a harcokban és feladta. Vagy mert annyira lusta és a széles társadalomba integrálódott, hogy 1-1 Wolfenstein menet kö-

zött még morog kicsit vén rókaként, leszól mindent, mert hatott rá mindaz, ami ellen egykor hevesen tiltakozott. Megtörték jópáran az erős ingerek alatt, a tömegkultúra alatt, az élet nehézségei alatt és egyszerűbb valamire rányomni az “ELAVULT” pecsétet, egyszerűbb megtagadni a gyökereket. Most barátaim, tegyük egy percre a szívünkre a kezünket! Kamaszkori pályafutásunk során nem hallgattunk-e Depeche Mode-ot, Cure-t, Bonanza Banzai-t, vagy netán U96-ot, Pet Shop Boys-ot és bármi mást? Könnyűzenei tudásunk és ízlésünk állandó változásban van, zenék jönnek-mennek, akárcsak a mémek, divathullámok és trendek, de mi értelme van annak, hogy amiket mi is egykor élvezettel hallgattunk és szórtuk szét a baráti körünkben, annak most mereven hátat fordítunk és ha szóba kerül bármilyen helyen is, akkor még le is köpködjük? (magunkat is közben?) Vagy ha keveredik mással, akkor már csalódottan legyintünk? Azok a művek, amik a fiataalkori lázadásaink és öntudatra ébredésünk állványzatát adták, (az olcsón előállított, de drágán eladott futószalagtermékek és kultúrcikkek sorával szemben) még mindig időtlenül értékkel bírnak, akkor is, ha nem akarunk már tudomást venni róluk és nem akarjuk továbbadni ezeket a fiatalabb generációnak. Végülis szimplán magukra hagyjuk őket a zavartságukban és tévhiteikben, minden információ és ízlésformáló minta nélkül. Annak idején én még idősebb társaimtól szereztem a zenéket (kazettán!) és ők örömmel adták nekem tovább. Ma ez a beavatás már alig-alig van meg. Kiskutyákat a nagykutyák legfeljebb leugatják türelmetlenül, aztán az ifjabbak azt hallgatnak, amit csak akarnak és ne csodálkozzunk azon, ha olyan cuccok mennek náluk, amikre mi legtöbbször csak fanyalgunk. Azt pedig nem árt tisztán látni, hogy az ilyen nehezebben befogadható, elmésebb és zajosabb zenék, videók,

filmek, performanszok sosem fognak tudni felkapaszkodni az elismert, elfogadott és támogatott kultúra berkeibe így. Sosem lesz tömegbázisuk. Milliós rajongótáboruk. Folyton csak kis underground zugzenekarok lesznek, ilyen házi művészek, akik megelégszenek a mérsékelt sikerrel is. Viszont a magaslatról bizony le-lenyúl időnként egy-két kreativitását vesztett zenei irányzat vagy trend, hogy valamit felragadjon magához a mély szubkultúrából. Többnyire azt, ami fiókba gyömöszölhető, felcímkezhető, de legfőképp eladható. Elsőként lekapargatja róla a felesleges és kellemetlen, elgondolkodtató, antipopuláris tulajdonságokat, aztán ami maradt, rózsaszínű mázba mártva, táncolhatóvá és értelemnélkülivé teszi, alkalomadtán még partydrogot is elad hozzá. Mindegy miről szól, csak sok helyen szóljon, vevő legyen rá a közönség!

DJ dilemma

Mikor DJ voltam párszor, egészen meglepődtem olykor a közönség váratlan reakcióin. Volt olyan alkalom, mikor emberek úgy jöttek oda a pulthoz kérni (mint a szolga a királyhoz - vagy épp fordítva, mert hát aki kérni jön, nem véletlenül teszi, azért jön, mert nem tetszik neki, amit hall és a SAJÁTJÁT akarja hallani, a helytől és hangulattól függetlenül. Az önző társadalom szofisztikus ujjenyomata ez a DJ-pulton és a potméteren. Bosszúból (vagy "véletlenül") a keverőbe öntött üveg sör és "ide se jövünk többet, igaz először voltunk..." gyermeki dacreakciói. Leginkább az lepett meg, hogy sokan általában nem is tudják, hogy mire jönnek igazán, sem a stílus, sem a szubkultúra emberkéi, sem az ott futó klasszikusok nem ismertek számukra és nem is érinti meg őket. Eddát kérni neki egyáltalán nem ciki, ha az Eddát szereti, mert netán részegen odatévedt. És ilyenkor jön a válasz-

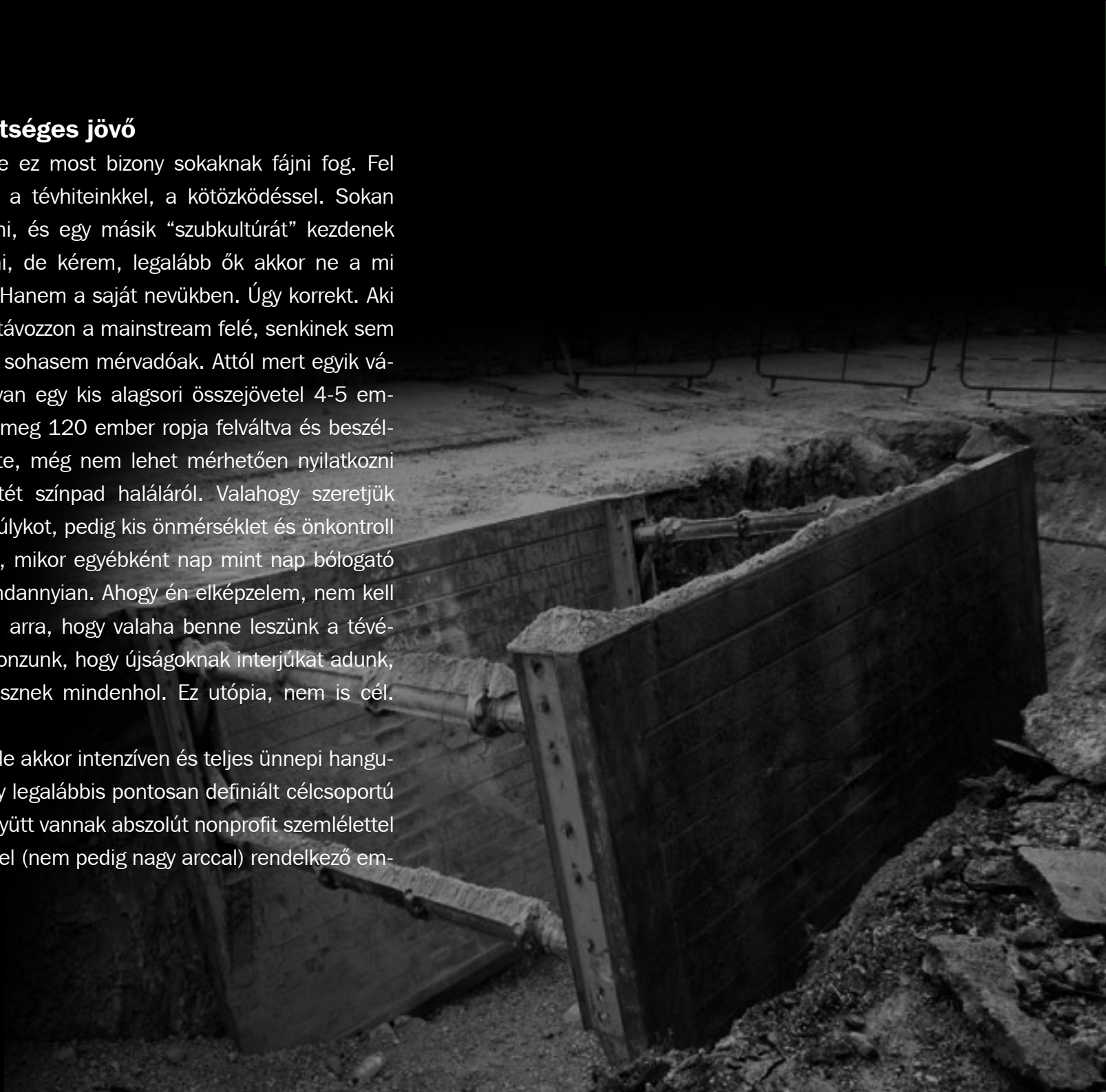
út, játszok-e neki Eddát, Numerakirályt, Neo Tones-t, akármit, és ezzel feladom a zenei koncepcióm, vagy egyszerűen ignorálok a kérdést és megkockáztatom, hogy a tag 1. kiveri belőlem, mert nem játszottam egy independent helyen kommerszet, 2. elmegy beírni a panaszkönyvbe és a csapatával elhagyja dölyfösen a helyet, melynek következtében további emberekkel ürül ki a klub, és akkor ugyanaz játszódik le, mint az 1-es pont esetében, csak a klubtulaj lesz az, aki repít, mert ugyebár övé a klub, övé a hatalom, övé az irányítás. Ezért többnyire a színvonal leszállításával végződik az ügy, így kurvul el folyamatosan a DJ, kurvul el a hely, és mindez azért, hogy sokan legyenek és csörögjön a kassza. Már bocsánat, de nem maradt meg bennem semmi olyan pregnánsan jelenlévő élménycsipetke a külhoni klubjárásaimból, hogy az úgynevezett sötét színtér (schwarze Szene) utálta volna saját közös-ségét. Édesden koccintgattam a középkori (egyébként káprázatos minőségben tündöklő) ruhákban lődörgő gót csajokkal, miközben én ipari-kommandós szerelésben feszítettem. Ők a múltat idézték, én a jövőt. Béke volt. Néztük egymást zene és tánc közben. Persze szigorúan felváltva, de legalább békében. Ott valahogy jól megfért minden együtt és egymás mellett. Mindannyian feketében voltunk, senki se volt bedrogozva, és visszaemlékezéseim szerint még bulik közben ilyen mélyebb beszélgetések is folytak az elfuserált világunkról, az idióta Bush elnökről, háborúkról, gépi kontrollról, egyformaságról és agymosásról, miegymásról. Mindez összekötött minket. Nem biztos, hogy odaadón szerettük egymást ezért, de legalább nem gyűlöltük, csúfoltuk, mint a még szocializálatlan óvodás gyerekek. Mellesleg a klub se ment tönkre. Ha egy pénteken csak 10-en voltak, attól még a DJ-ket nem dobták másnap lapátra. (Pláne, ha a DJ-k maguk voltak a klubtulajok...)

Az elképzelt / lehetséges jövő

Mert szerintem van, de ez most bizony sokaknak fájni fog. Fel kell hagynunk mielőbb a tévhiteinkkel, a kötözködéssel. Sokan bele fognak ebbe bukni, és egy másik "szubkultúrát" kezdenek majd el fikázni, vádolni, de kérem, legalább ők akkor ne a mi nevünkben tegyék ezt! Hanem a saját nevükben. Úgy korrekt. Aki kiábrándult, csendben távozzon a mainstream felé, senkinek sem árt akkor. A bulik pedig sohasem mérvadóak. Attól mert egyik városban negyedévente van egy kis alagsori összejövétel 4-5 emberrel, a másik helyen meg 120 ember ropja felváltva és beszélgetve, iszogatva hetente, még nem lehet mérhetően nyilatkozni egy szubkultúra, a sötét színpad haláláról. Valahogy szeretjük szubjektíven elvetni a súlykot, pedig kis önmérséklet és önkontroll már igazán nem árthat, mikor egyébként nap mint nap bólogató rabszolgák vagyunk mindannyian. Ahogy én elképzelem, nem kell egyáltalán tovább várni arra, hogy valaha benne leszünk a tévében, hogy tömegeket vonzunk, hogy újságoknak interjúkat adunk, hogy teltházás bulik lesznek mindenhol. Ez utópia, nem is cél.

Bőven elég, ha ritkán, de akkor intenzíven és teljes ünnepi hangulatban pár zártkörű vagy legalábbis pontosan definiált célcsoportú helyre levonulnak és együtt vannak abszolút nonprofit szemlélettel és tudati függetlenséggel (nem pedig nagy arccal) rendelkező emberek.

Barátok. ■

A jelen ismeretében visszafordultam a múltba.

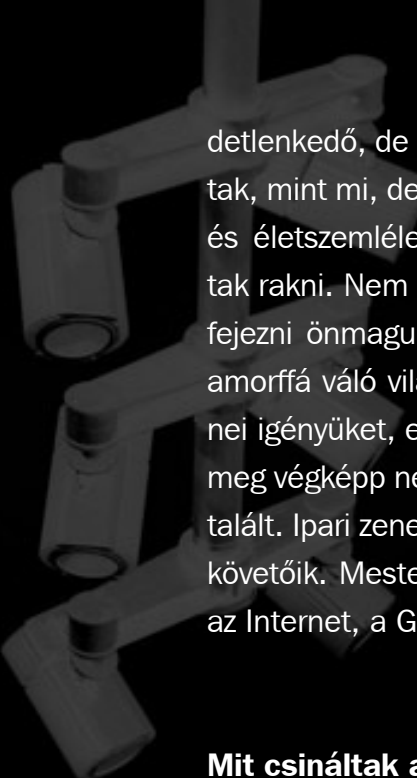
Kérdések merültek fel bennem a mostani zenei felhozatal és a régi öregek kapcsán, kezembe került pár lemez is az előző évtizedből, újrahallgattam ezeket és melléraktam a legutóbbi terméseiket. Részben lettem csak boldog. Elkezdett foglalkoztatni, hogy mívé lettek egykori harciasságunk és önfegyelmünk auditív determinációi, mindennapjainkat meghatározó, kísérő és pszichés védelmet nyújtó eszközei, hová lettek a hallást romboló terroristáink, akik zenéjükkel egyszerre energetizáltak és tettek melankolikussá bennünket?

Kezdetben mindannyian vásott punkok voltunk, a szabadságunkért és a vélt vagy valós igazunkért küzdöttünk, húztunk magunkra egyértelmű direkt üzeneteket hordozó (többnyire fekete) pólóinkat, nyírtuk rövidre utópisztikus életérzésünkben a hajunkat egyfajta önkifejezésként, kulturális identifikációként és a mindentől és mindenkitől való masszív izolációnk jeléül. Saját és kölcsönkapott kódjainkat másoltuk szerte a nagyvilágban, a globalizáció előtt álló pezsgő kulturális életet élő falvainkban, ahol a kommersztől elhatárolódni és ennek hangot, képet adni érdem volt. A rock meg a pop halálát és az ipari gépzene jövőjét prognosztizáltuk (tévesen). Azonban a rock és a pop dinoszaurusza élt túl bennünket, nem mi őt. Zenei idoljaink és velük együtt szellemi útmutatásaik, gondolatformáló szövegviláguk eltűnt valahol. Mi történt azokkal a zenészekkel, akik egykori lázadásunk fémeket és gépeket püfölő szócsövei voltak? Hova lettek a kezdeti célok?

Mi történt a világgal? Mi történt velünk? Miért nincs ma olyan ipusztériál mint mondjuk egy évtizede? Erről és sok hasonló kérdésről szól írásom.

A boldog békeidők. (Na meg az átmenet a semmibe...)

Bizonyára lehet valami misztikus kötőanyag abban, amit Zeitgeistnek neveznek. Ott volt a levegőben a változás feromonja, a zilált és megosztott világrend, valami készült és ez megfoghatatlan volt. A hidegháború meg egyszerűen kifulladt. Viszont még mindig a politika villanypásztorral körülvett, (védett) területein belül tapogatóztunk, mások erről szóló, kifejezetten kemény indíttatású zenéihez hozzájutni kiváltságos és dicsőséges deal volt. Az ipari, erőszakos, munkázós hangzásba csomagolt kognitív kapszulák könnyen felszívódtak bennünk és függőséget okoztak. A Front By Front kazettánk hatodik rojtosra hallgatott másolata, egy közép-kelet európai koncertjegy relikviaként ott figyelt a vitrinben az iskolai táblóképünk mellett. A tudomány, a technika csóró volt és punyhadt, a java a KGST piacokról származott. Csupán vizionáltunk modern implantokról, géplétről, kicsiny gyereksohánkat pedig olcsón vett mattfekete neolux-szal átfűjt szögletes nikeceldarabokkal dekoráltuk tele az ipari lakókörnyezet imitálása jegyében (szüleink nem kis megdöbbenésére). A zenekarokra felnéztünk, odaadásunk feltétlen és egyre növekvő volt, ők pedig ugyanolyan kis garázsban, magnószalagokkal, analóg szintikkel és kezdetleges számítógépekkel barkácsoló, ugyanolyan elége-

detlenkedő, de legalább koncepcióval rendelkező, kreatív ifjak voltak, mint mi, de egy dagadó keblű és büszke, komoly világnézettel és életszemlélettel. Mi meg nagyon bírtuk, amit ők össze tudtak rakni. Nem sztárok akartak lenni mindenáron, csak ki akarták fejezni önmagukat, a gondolataikat. Az volt a hobbijuk, hogy az amorffá váló világgal szemben kifejezzék kísérleti eszközökkel zenei igényüket, egzisztenciális és kulturális nyugtalanságukat. Arról meg végképp nem tehettek, hogy ez nálunk meg egyenesen célba talált. Ipari zenei barkács-szakkörök voltak és mi meg az önkéntes követőik. Mesterek és tanítványaik. Aztán jött a Nagy Átváltozás, az Internet, a Globalizáció, meg a nagy semmi. A kiürülés.

Mit csináltak a nagyok egykor és ma?

Elsősorban zenéltek. Aztán már csak pénzt kerestek. Maxi maxi hátán. A re-release re-release-e, a bestof bestof-ja, mély hallgatások, nagy áttűnések, és a kötelező mellékpályák, a sorlemezek és koncertturnék egyre ritkulása mellett: vegyes fogadtatású, kirándulós side-projektek összedobása. Céladó embereink is megöregedtek közben. Kifogytak a témákból. Másként látják már korunk problémáit (ha látják egyáltalán...). Producerség itt, DJ-skedés ott, noname bandák menedzselése, kooperációk, remix-hegyek, a sok bába között pedig elvész a gyermek. A túl sok egyéb zenei befolyás, a sok külső zenészgárdák bevonása, valamint a pénzgár-kiadók egyre növekvő nyomása nem tesz jót a projektek minőségének. A manifesztum, a ténylegesen fontos üzenet egyszer csak észrevétlenül elvész.

FLA és 242: Ezek a nevek mára már csak egyfajta trade-markok, védjegyek. A személyfüggetlen, felbomlott formációk, az esetleges side-projektek ötletelenségére, az időben és térben elnyújtott, öncélú művészkedéseikre ki emlékszik egyáltalán? Hardcore fan vagy-e, ha nincs meg minden kis morzsád és többször, változatlan formában újrakiadott single-gyűjteményed a referencia-zenekarodtól? A rajongók magukra hagyása, elhanyagolása szinte evidenssé vált. Egy Front Line Assembly megengedheti magának, hogy hosszú évek óta várakozó európai közönségét flegmán átverje egy nagy zenei fesztiválon ál-Bill Leeb-jével, mindezt magyarázkodás vagy bocsánatkérés nélkül. Egy FRONT242 a prosperáló industrial színtér mellett megengedheti magának, hogy egy közepesen fejlethető electro lemez (Pulse) közbeiktatása után egy sokadszorra is halvány, gondolatszegény bestof programmal, a mindig ugyanúgy lenyomott Re:Boot live-klónnal és a Catch The Man DVD-vel „lepje meg” a rajongóit (persze korrekt region-free-kiadással), ugyanakkor képtelen Belgiumon és az USA-n kívül látogatást tenni máshol élő rajongóinál. Képtelen már az elkötelezett és hasonlóan megöregedett audienciájukat zeneileg kielégíteni. Hitet adtak, majd hitet elvettek, orvul megölték az EBM-et, a mi EBM-ünket. A robbanásszerű internetfejlődés ellenére pedig kedvenc zenekarjaink egyre távolabb kerülnek tőlünk. Nincs publikus e-mail címük, nem érintkeznek senkivel, kiélik a sztár-allűrjeiket, csak pár fanatikus, folyton friss információkra éhező rajongó által életben tartott unofficial homepage-gazdaság leledzik a neten. Kedvenc zenekaraink pedig már nem figyelnek oda, leírták már önmagukat is, már csak némi pénzt akarnak keresni, kicsit producerkedni. Ennyivel beérik. Egyébként meg nagy magány.

Comebackek és Newcomerek inverz hatása

„Where is the youth?” - szegezte nekünk a kérdést a Nitzer Ebb az 1987-es That Total Age album Murderous számában. Hová lett a fiatalság egykori ereje? Vaporizálódott a mai modern kultúra és a kereskedelmi trendek szorításában. Nem naprakésznek, nem mintakövetonek lenni egyenlő a kirekesztődéssel, azaz egyenlő a halállal. Egy megváltozott, már jelen helyzete ellen is lázadni lusta világrend állt be, korlátait elismerő és behódoló, alázatos, ugyanakkor hozzánk hasonlóan kiszolgáltatott helyzetben lévő generációk élnek alattunk.

Lemarad, aki kimarad

Inkább a koncentrált ócska marketingtrendeket is bevállalják, csak a felszínen tudjanak maradni, elismerje őket a saját korosztályuk. A zenéjükben nagyjából ugyanez játszódik le. Az új felhozatal szolgálkú mintakövetése és technikai relatív sápadtsága elfeledteti velünk produkcióikat, mindegy, hogy milyen formában jutnak el hozzánk. Nem szoktam newcomer bandák lemezeit megvenni. Sajnos néha bőven elég a track-ek első 30 másodpercébe belehallgatni, utána mehet a kukába. Hangulattalan, unalomig ismert recsegős noise, vagy kasztrálthangú futurepop, bármiféle maradandó üzenet, hallgatás utáni konklúzió nélkül. Hogy nem kell mindenben az értelmet keresni? Tökéletesen igaz, de ha ellenben hangulatot sem sikerült konzerválni a lemezbe az otthoni PC-n, akkor hiába minden. Sem a stílussteremtés, sem a stíluskövetés nem jött be, ne akarjunk az undergroundban meggazdagodni, különösen ne, ha a mainstream meg flegmán szóba sem áll velünk. Szóval csak óvatosan az industrial noise béketűrő, mindent beolvasztani képes kategóriájával! Olyat bárki tud...

Newcomerek között is akad azonban olyan csapás, ami vérfagyasztó meglepetésekre képes! Hadd említsem itt meg a kanadai Necro Facility-t, akik minden bizonnyal ott ólálkodtak, ahol a nagyok. Nekik sikerült egy olyan perfekt stílusmásolást végrehajtaniuk, hogy már majdnem elhittuk, ez maga a Skinny Puppy egyik előkerült eddig kiadatlan anyaga. Már csak az a kérdés, hogy eltűnnek-e örömködve, vagy kiboncolgatják saját egyediségüket végre? Vannak comeback meglepetések is. Az előbb említett, sztárallűröktől mentes, az önmaga által teremtetett tradíciót követve is megújulni képes Skinny Puppy, aki azért tartalmilag is odavág a közönségének (igenis „tessék gondolkozni, mert ezért van agyatok!”) és nem gond neki sokadszorra is undorító trutyit locsolni magára és a rajongóira (csak a hatás kedvéért). Aztán ott van még három-négy régi öreg zenekar, akik említésénél lelassul a kezem és ezúton kérem elnézésüket és megértésüket, amiért épp ezen a fórumon és ebben a formában említtem őket, valamint zenei nagyságukat. Mert ott merték folytatni, ahol abbahagyták: a Kraftwerk, a Depeche Mode és a Rammstein.

Pénz beszél, kutya ugat

A pénz definiálja a produkciót, könnyelműsége csábít, a tradíció és a merchandise viszi el az olcsó terméket. Ki a ludas a felhígulásban? A kiadók, akik a pénzes trendek követői lettek, akik csak azt adják ki, ami megfelel a kívánt és éppen jól eladható irányzatnak? Az Internet, a jogvédők? Az üvegtigrist ecseri piacon beszerzők? Az ingyeneélő downloaderek, akik letesztelik a zenei cuccot, mielőtt megvennék eredetiben? Vagy az, aki kilopja a cuccot a stúdióból? Kik a hősök? Akik mindezek ellenére alkotnak és tesznek az egészre? Ki

mondja meg, melyik csoportból kerülnek ki a hősök? Párhuzamos igazságok és inkongruens jogok érvényesülnek mai világunkban. Mai posztmodern industrial mémünk az elkényeztetett labortisztaságában és high-tech zeneipari csömörében, kommersz módon alázza saját magát, hogy aztán végleg kiürülve zárvánnyá váljon.

A prehisztorikus analóg szintetizátorokkal, a kreativitást igénylő 80-as évekbeli hangmintavevőkkel, samplerekkel és fura dobgépekkel, a néhány sávós hangszalagokkal és a kezdetleges keverőkkel összeszerkesztett, statikus és mindenféle vaseszközökkel előállított zajokkal feldúsított korai alkotások azonban a mai körülményeink között, eltolt hétköznapijaink bizonytalanságában és érzelmi zűrzavaraiban is számomra (és remélem ezzel nem vagyok egyedül) tapintható minőséget nyújtanak, és mindenkor kivívják őszinte elismerésemet. Személy szerint az a véleményem, hogy többek között a FRONT242 Tragedy For You-ja, a ClockDVA Man Amplifier-je, a Front Line Assembly Caustic Grip-je, a Nitzer Ebb karcos-zúzó EBM-lemezei (és még hosszan sorolhatnám...) napjainkban sem vesztek semmit mondandójukból és erős hangulati hatásukból, de a hallgatói csoportok integrálására, a Laibach által megfogalmazott totalitárius, közösségformáló szerepre már hosszabb távon nem alkalmasak (legfeljebb nosztalgiaclubokat lehetne létrehozni ezekre alapozva), a megfelelő generációs utánpótlás, az újak zenei kísérletező kedve, innovatív hajlama pedig nincs túlzottan jelen a mai színtéren, és ez azért időnként fájni képes. Nem vagyok egy zenei szakértő, de folyamatosan és reménykedve keresem azokat az új megjelenéseket, új csoportokat, akik visszaállíthatnák a pályára ennek a zenei műfajnak a presztízsét.

Sajnos még mindig nincs rendes informatív, digitális médiajelenlétük a zenekaroknak, a videó és DVD megjelenések ebben a zenei műfajban még mindig soványak, az Interneten is főként a rajongók szerkesztik az unofficial weblapokat a rajongóknak (néha direkt az „eltűnt” művészeknek dedikálva) lásd ClockDVA, a FLA Mindphaser-e, Henrik Bauer folyamatosan csúszó FLA DVD-je vagy épp a 242 szakértője-szaktanácsadója és egyben önkéntes mérvadója, a ranters e-vil.net. Szeretnék osztani töretlen lelkesedésükben és kívánom, hogy soha ne lohadjon le az önzetlen munkakedvük. Az ilyenek tartják a Világunkban a reményt.

Nagyobb zenekaraink viszont túl hosszú időre hagytak minket magunkra, nem foglalkoztak az industrial scene piaci érzékenységevel sem. Hosszú évekre tűntek el, életművüket hanyagul hátrahagyva. A kiadók és a pénzszagú trendek előírásai és esztelen cenzori korlátozásai érvényesülnek, nem kedvez ez az idő sem sok új kis hobbi és garzonzenekarnak, szegény tehetséges newcomersaink pedig elvesznek a ködben. Mi kiöregedtünk. A fiatalok meg még nem nőttek fel. Arctalanná és otthonülővé vált, most már tényleg igazi underground jelleget öltött, mert a frontvonalon nem áll már senki sem. Nincsenek összerendeződések.

A zenekarokkal együtt pedig mi magunk is megöregedtünk, elhízunk, gyerekeket nevelünk, 3 mellékállással keressük a kenyerünket össze, már a hajunk is egyre őszül. Nosztalgiából, otthon és belül elmagányosodva tolunk be a lejátszóba egy-egy régebbi lemezt, vagy bámulunk bele a hangfalakba, a DVD-lejátszónk lejátszási listáiba.

Ha a zenei utódokra gondolunk, ők valahogy nem kapisgálják az egésznek a lényegét. Belebújnak mindenféle ruhákba a csoport-norma szerint, úgy beszélnek, ahogy elvárják tőlük. Viszont úgy tűnik, hogy nem egészen értik, mit és miért fogalmaz meg egyik másik zenekar a felvételeikben. Nem érzik azt a nosztalgiát sem, amit nekünk a 80-as és 90-es évek ajándékba adott, hogy használjuk fel ma is épülésünkre. Ők akkor még gondolati szinten sem voltak meg, mára meg egy jóléti és haszonélvező társadalomba születtek bele és lehet ugyan, hogy indigógyerekek, IQ-juk messze magasabb (lesz) a miénknél, az egész mit sem ér, ha semmire se tudják használni, vagy pontosan az előbb említett csoport-norma nyomása miatt véka alá rejtik. Nem állítom, hogy egyáltalán nem fogékonyak arra, amire mi pörögtünk, de ők már egészen máshol és más módon keresik az összefüggéseket, és nem mindig találják el az értelem mélyére. Nem biztos, hogy ők tehetnek róla. Szerintem mi is, mert nem fogtuk a kezüket közben. Varrat nélkül ment át a generációváltás. Ki miatt lett ilyen a társadalom? Mert épp az önzésre lett nevelve ez a generáció? Önzés a Túlélésért? Sokan vagyunk a Földön? Túl sokan? Nincs elég hely? Nincs elég erőforrás?

Hiányérzet + Optimizmus

Oké, oké, nagyon pesszimistának tűnik mindez, amiket itt felsoroltam! Senkinek sem szerettem volna letörni a kedvét, vagy bárkit megbántani rajongói vagy ellenzői mivoltában. De a jelenlegi hiányérzetem ezzel még nem csillapodott, viszont vannak reményt adó jelek arra, hogy valami változik az ipusztuál környékén. Egyrészt ugyanolyanná kezd válni a Világ, mint amilyen annak idején

volt, mikor még mi és mérvadó zenekaraink lázadoztak. Erre utaló zenei (electro-ebm) utalások is vannak, és megint kezd kialakulni a tespedtségéből feltámadó inspiratív erő. Használaton kívül álló, régóta elhagyatott épületeket foglalnak le fiatalok, hogy autonóm módon közösségi tereket hozzanak létre maguknak. Ez szerintem jó dolog, mert az Állam sohasem gondoskodott fiáról, lányairól és PANKKK ide vagy oda, ezentúl sem fog. A Fekete Lyuk és a Tilos bezárt. A hétköznapijaink nem olyan zsírosak már mint voltak pár éve és a találékonyságunkra, innovatív szemléletünkre, kognitív tőkénkre leszünk utalva.

Nagyjaink pedig talán egyszer még valami jelét mutatják annak, hogy nem adják át csak úgy simán a stafétabotot. Talán akarnak még igazi filmes remekművekből kiollózni számunkra odaillő szövegfoszlányokat, gyilkosan éles dialógusokat. Még fémes és motorikus zajkollázsokkal, mérnöki pontossággal egymásra épített tompa ütésekkkel akarják elkápráztatni a fülünket. Egyre többen követelik vissza maguknak azt a régi posztot, amit korábban lazán és lustaságból elengedtek. A nagy visszatérések kora elkezdődött, a DM, a Kraftwerk, a Skinny Puppy után most itt a Leaether Strip, nemsokára jön az új Nitzer Ebb, valamikor talán lesz új FRONT242, új FLA és még ki tudja, mi minden. Tehát a fentiek miatt még nem érdemes végleg befordulni, mert érhetnek minket kellemes meglepetések is. Abban is bízom, hogy olyan új tehetségek is leteszik a névjegyüket, akik nem csak egy adott, merev sémában fognak mozogni, hanem olyan debütáló CD-vel bukkannak fel hamarosan, amit majd ki se akarunk venni a lejátshónkból. ■

011_ Űrmajmok és a fénykorszak

Space Monkeez interjú

2004. szeptember

[H.I.T.] - Az Inframind megjelenése óta több mint egy év telt el és számos fellépésen vagytok túl, az Intense-es időkről nem is beszélve. Hogy látjátok? Sikerült gyökeret verni a hazai independent zenei élet szikár talaján? Mi a siker receptje, ha létezik ilyen egyáltalán?

[SM] - Reméljük, hogy egy bizonyos környezetben, egy bizonyos rétegben már valamilyen elismerést kivívtunk magunkat. A nyáron adásba került videoklipünk még inkább közelebb hozott, lökött minket ahhoz, hogy országosan megismerjenek bennünket. Nem egyszerű..., de azon vagyunk, hogy minden eszközt megragadva közönséget teremtsünk e stílusnak, amit képviselünk. A sikerről még korai bármit mondani, túl vagyunk néhány nagy eseményen, de remélem, hogy a java még csak most jön.

[H.I.T.] - Biztosan van átfogó képetek arról, hogy a zenétek a magyar közönség mely rétegét fogta meg igazából. Milyen a feedback? Mi a véleményetek róla?

[SM] - A csapat kezdetben egyetemi rendezvényeken lépett fel, majd első klipforgatásunk alkalmával megismerkedtünk a dark közönséggel. Ez így lehet, hogy furán hangzik, hogy pont klipforgatáson, de így volt, akikkel sok közösen szervezett rendezvényen vagyunk túl azóta, s nagyon szeretnek minket. Az LD50 partikról szintén hasonló a visszajelzés, ahová alapvetően electro-industrial-EBM zenét kedvelő arcok járnak, bár sok átfedés van e két közönség között, s hozzá kell tennem, hogy nagy az összetartás is. Budapesti közönség közül még meg kell említenem a LivingRoom-os törzsközönséget, illetve azokat akik Depeche Mode Fan Clubokba járnak. A fent felsorolt partik kedvelőinek, vagy akár azoknak akik rokonszenvet éreznek ezen stílusokhoz biztos, hogy a Space Monkeez zenei világa is bejön. Továbbra is keressük az egyetemi partikat, bár lehet, hogy oda kicsit erősek vagyunk, de ahol eddig voltunk nagy sikerünk volt. Vidékről most nem nyilatkoznék a mostoha körülmények miatt, van pár hely ahová rendszeresen visszajárunk, s már várnak minket.

[H.I.T.] - Most egy kicsit az Inframindről: egy meglehetősen széles skálán mozog, ráadásul teljesen angol nyelvű, mindezek ellenére egységes képet mutat. Akiknek eddig mutattam, először fanyalogtak kicsit az erőszakos hangzás miatt, de aztán másnap mégiscsak visszajöttek, hogy szívesen újra meghallgatnák. Aztán meg agyba-főbe dicsérték. Sokféle stílust vegyítettek egybe, de az eredmény mégiscsak egy nagyon energikus és fülbemászó power-industrial-noise-rock lett. Évek óta a punk, a rock és az industriál halálhírét szajkózzák, mégis ebben kezdtetek dolgozni. Miért?

[SM] - Nézd, ez nem tudatos... egyszerűen így alakult. Mikor nekiálltunk a daloknak, melyek az Inframind címmel kiadásra kerültek, nem volt különösebb irány, hogy most mit csináljunk. Tényleg csak dalokat írtunk, érzéseket fogalmaztunk meg, majd a szöveggel ennek hangot adtunk, s ez lett belőle. Fantasztikus érzés, hogy egyre több olyan buli van, ahol éneklük a dalszövegeket.

[H.I.T.] - Milyen jelenségek inspirálnak benneteket? Most nem zenékre, zenekarokra gondolsz, hanem inkább a jelenlegi megborult világ hatásaira. Mintha a Harcosok Klubja alapkörülményei már nem csak a filmen lennének jelen és ez azért érződik a szövegeiteken és a zenéteken is.

[SM] - Jó, persze sok minden bosszant, de ha csak ezzel foglalkoznék, akkor begolyóznék, a Harcosok klubja mondanivalója még aktuálisabb, mint valaha. Nincsenek világot megváltó terveim, szeretnék lediplomázni végre, zenekarral még jobban összerázódni, profibbá tenni az egészet.

[H.I.T.] - Nézték tévét? Ha igen, milyen adókat, műsorokat?

[SM] - Szeretem a filmeket, hetente-kéthetente egyszer biztos beülök valamire. A TV tök jó, meg minden, meg jókat lehet néha röhögni Fábryn, de alapvetően a híreken, meg néhány filmen kívül nem találtam magamnak néznivalót. Néha a Viva szokott zúgni nálam, vagy az MTV, de amit szeretek, s pont nincs nekem, az a National Geographic, vagy az Animal Planet, azok tényleg jók.

[H.I.T.] - Legutóbbi koncertetek a Marco Polo Clubban milyen élmény volt számotokra? Láttam, hogy jópár darkos lány igencsak rázta!

[SM] - Én nagyon élveztem, új számmal is készültünk, de az időlimit, meg a szerdai elmaradt próba miatt nem rukkoltunk ki vele. Hát meg kicsi a színpad, ami visszafog egy pöttyet bennünket. A divatbemutató sem volt rossz, több gyakorlással egész pofás pro-

dukció lesz belőle, a varrólány igencsak tehetséges. MPC-t szeretjük.

[H.I.T.] - Kocsiban milyen zenét raktok be?

[SM] - Nálam most épp Slipknot szól, meg Zeromancer.

[H.I.T.] - Hol készült a My lil' whore klipje?

[SM] - Piliscsabán egy roncstelepen.

[H.I.T.] - Vannak barátaitok a hazai vagy netán külföldi zenészek között?

[SM] - WFS, Strong Deformity, Dyas, Ion/Zum, the Dethroners, Electric Connection, velük elég sűrűn mozgunk együtt. Szlovákiában van pár haver zenekar...

[H.I.T.] - Mi az a három dolog, amit a legjobban szerettek és mi az amit a legjobban utáltok?

[SM] - Hát én végre bekötöttem magamhoz a Netet, így megvan az új játékszerem, a dalszerzés a próbákon, a társaságom. Leginkább az öncélúskodást, bizalmatlanságot utálom, na meg nézz ki ablakon az utcára!

[H.I.T.] - Szerintetek létezik olyan, hogy ipariális életérzés, életstílus? Akik átfolytak a mainstreambe, azok simán letagadják szubkulturális előéletüket. Van ilyen?

[SM] - Biztos, bár nem ismerek ilyet, Magyarországon még senkiből nem lett mainstream, ebből a közegebből meg pláne.

[H.I.T.] - Szerintetek szükség van idehaza ilyen jellegű ipari szubkulturális magazinra, mint a H.I.T.?

[SM] - Naná, külön örülök a kezdeményezésnek, a mi törekvéseinket is támogatjátok, hogy e stílus meghonosodjon Magyarországon, Rammstein, MM, NIN már produkáltak, vannak magyar csapatok, akik nagyon jók (most magunkat hadd ne dicsérjem), a partik nagyon jók, Budapesten már van pár klub, ahol ilyen partikra el lehet járni, bezzeg pár éve csak egy-kettő volt. Pár év, s fénykorát fogja élni a stílus. A Nu-Metalban évek óta csak a koppintás megy, nagy változások lesznek hamarosan....

[H.I.T.] - Mikorra lehet új albumot várni? Milyen témán dolgoztok legközelebb?

[SM] - Már elkezdtek az új dalok próbáit. Ősszel (ha minden jól megy) megjelenik az Inframind Angliában, majd szeretnénk kijutni 5-6 bulira, tavasszal befejezni a felvételeket, s kiadni ősszel az új lemezt. De az is lehet, hogy előbb megjelenik, mint 2005 ősze.

[H.I.T.] - Sok sikert kívánunk mindehhez! Köszí a válaszokat!

012_ Jeanny, a dögös DJ csaj

DJ Jeanny interjú

2004. november

31 éves csinos szőke nehézbombázó, akit nem lehet nem észrevenni. Ilyenből persze millió van az utcákon, sőt klubokban is. Van viszont Egy, aki nő léteére szuper ebm/industrial bulikat csinál Észak-Németországban. Keni-vágja a DJ-szakmát. Le meri játszani a legfelfokozottabb hangulatban is a Circlin Overlandet vagy a Far Too Frailt. Rendszeresen tombol a WGT-közönsége is, mikor ő keveri a zenét és jópárszor már én is ronggyá táncoltam magam a partijain.

H.I.T. - Mióta vagy aktívan a színpadon?

DJ Jeanny - 8-9 éve. Már nem is tudom egészen pontosan. :)

H.I.T. - Hogyan kerültél kapcsolatba az EBM és Industrial műfajokkal?

DJ Jeanny - Jó kérdés. úgy 12 évvel ezelőtt egyszer a Jolly Jokerbe utaztam Braunschweigba és ott a nagyteremben ment a zene, amit szupernek találtam! Tudnod kell, hogy addig csak Wolfsburgban mászkáltam és ott nem volt ilyen, legfeljebb DM (rajongó '83 óta) ;) és Cure, amiket már korábban is ismertem. Főleg a punkokkal lógtam akkoriban!

H.I.T. - Hogy jött a bátor ötlet, hogy bulikon keversz? Ezt leginkább férfiak csinálják...

DJ Jeanny - A mai DJ-kollégám és akkor már igen jó barátom, Thorsten

egyszer megkérdezett, hogy helyettesíteném-e a Jolly Jokerben, mivel neki pár hétre Kinába kell utaznia üzleti ügyben.

H.I.T. - Mit szólt a közönség, mikor te álltál a pult mögé? Hangulat volt?

DJ Jeanny - Egyesek nagyon örültek, mások egyáltalán nem! Egy kissé a saját ízlésem szerint kevertem a zenéket, jó kemény is lett! Sok FLA-t, Skinny Puppyt, stb.-t nyomtam.

H.I.T. - Wolfsburgban élsz és dolgozol, egy valódi iparváros. Mit gondolsz, van valami összefüggés az életed a zenei életstílusod között?

DJ Jeanny - Wolfsburg mellett (Flechdorf) élek, de nem hiszem, hogy lenne bármi összefüggés. Wolfsburg egy fiatal VW-város, a legtöbben magasan hordják az orrukat, túlságosan nagy divattudattal rendelkeznek. Mindenesetre most jobb itt mint 10 évvel ezelőtt. Braunschweig ezzel ellentétben egy alternatív város, sok egyetemistával. Ez közelebb áll hozzám.

H.I.T. - Zenélsz Lösekében, Hildesheimban, Hannoverben, Salzgitterben, Braunschweigban, és még sorolhatnám. Minden hétvégén tologatod a potmétert és válogatod a lemezeket?

DJ Jeanny - Nem, az már túl sok lenne nekem! Havonta két fix betervezett időpontom van, egyik a Forellenhof Salzgitterben, másik épp most jött be a képbe, az Underworld Hannoverben, ami nemrég nyílt meg újra, igazi ősi tradicionális hely. A Jolly Jokerben kb. 2 napot játszok egy hónapban, a hildesheimi buli meg csak minden 2-3 hónapban van. Néha még Magdeburgban fellépek mint vendég DJ, vagy mikor hol.

H.I.T. - Milyen klubokat kedvelsz? Mi játszik igazán szerepet? Terem nagysága? Akusztika? Látogatószám? Hangulat?

DJ Jeanny - Legszívesebben a WGT-n, ahol az utóbbi 3 évben sorozatban keverhettem lemezeket. Ott tudom magam a legjobban kitombolni! :) Játszadozni, tesztelgetni szeretnék és ez eddig is mindig jól sikerült. Egyébként azokat a klubokat szeretem, ahová különböző városokból jönnek össze emberek, mint a Forellenhof vagy a Tanzpalast Hildesheimban. A látogatószám is fontos, de a hangulat még fontosabb! Na meg a hang és fény.

H.I.T. - Mely lemezek nélkül nem tudnál elképzelni egy rendezvényt? Esetleg egy hármas lista?

DJ Jeanny - Jelenleg:

- Dive: BEHIND THE SUN
- ADVANCED ELECTRONICS Sampler
- THE KLINIK WGT live

H.I.T. - Mi az, amit viszont soha nem tennél fel?

DJ Jeanny - Stripped/DM és a Model/Kraftwerk a Rammsteintől. Covert? Lopottat?! SOHAAAAAA!!!!!!

H.I.T. - Egészen jó kapcsolatot ápolsz a Dive-os Dirk Ivens-szel. Múltkor a WGT-n össze is futottam veletek és ha jól tudom, szívesen csinálsz a németországi fellépései után afterpartyt. Hogyan jött létre ez a barátság?

DJ Jeanny - Aftershowpartyra gondolsz? ;) Látásból ismerjük egymást már vagy 10 éve, vannak közös barátaink. Egyszer a Doomsday-en (amikor a Skinny Puppy 12 év után ismét Németországban járt) Dirk megszólított, hogy nem innánk-e valamit. Persze azzal a mottóval, hogy évek óta szinte tökugyanazokon a rendezvényeken futunk össze, és mindig csak köszönünk egyet egymásnak, hogy "helló"! Hát így kezdtünk el dumálgatni. Egyszerű és remek fickó, mentes minden bonyolultságtól és sztárallűröktől.

H.I.T. - Németországban azt tapasztaltam, hogy az emberek, akik EBM-et, Industrialt, Futurepopot, Gothicot, Electro-t, stb. szeretnek, azok egész toleráns módon tudnak blokkonként együtt bulizgatni. Szóval a szubkultúra sötét színpada egész széles és összetartó. Ellenben nálunk Magyarorszá-

gon a hallgatóság valamivel konzervatívabb, a különböző zenei rétegeknek önálló és különálló rendezvényeik vannak. Mit gondolsz, mi lehet ennek az oka?

DJ Jeanny - Jó kérdés! Talán mert az electro-emberek táncolni és ünnepelni akarnak, a gótok meg mindig túl komolyak? Fogalmam sincs...

H.I.T. - Ha jól tudom, nagy rajongója vagy a Nitzer Ebbnek. Milyennek találtad az új Fixmer/McCarthy projektet?

DJ Jeanny - Nagyon jónak! Azonban többször meg kellett hallgassam. Sok jó sound csak a 3. vagy 4. lejátszásnál fedezhető fel. Egyébként szeretem az EBM és a techno keverékét. Fixmer szóló dolgait is nagyon csípem.

H.I.T. - A 2000-es évek kezdetén az EBM/Industrial zenei élet jelentősebb visszaesését figyelhettük meg. Most azonban sorra jönnek ki a visszatérő régi nagy bandák lemezei (Skinny Puppy, Laibach, FLA, stb.). Ismét megérett az idő erre a zenére? Mi a helyzet az új és feltörekvő zenekarokkal? A német alternatív slágerlistán (D.A.C.) is szerepelsz néha szerkesztőként. Hogy látod? Az újak tudják a régi vágású EBM tradíciót sikeresen továbbvinni?

DJ Jeanny - Elég nehéz, úgy vélem, mivel a zenekarok munkái nem nagy tömegeknek szólnak. Vannak nagyon jó csapatok mint a Proceed vagy a Spetsnatz, akik jó öreg EBM-et csinálnak. Jelenleg igen nagy az érdeklődés ezekre a zenei irányzatokra.

H.I.T. - Hogyan képzeléd el akkor ennek a stílusnak az evolúcióját, jövőjét? Párszor már halottnak kiáltották ki...

DJ Jeanny - Ez a zene sosem fog kihalni! Mindig vagy több vagy kevesebb érdeklődés van iránta és mindenesetre jelenleg nálunk Németországban igen jó a kereslet erre.

H.I.T. - Milyen zenekarok és lemezek izgattak fel téged pozitívan az utóbbi időben?

DJ Jeanny - A korábban említett Dive-anyag, a Behind the sun, most függetlenül attól, hogy Dirkkal jóban vagyunk. Az előző Dive-albumot ugyanis nem találtam annyira jónak. Aztán az ADVANCED ELECTRONICS vol. 3 "Sampler", mert szuper rálátása lesz tőle az embernek, milyen jó kis electro-zenék vannak manapság!

H.I.T. - Komponálsz te is zenéket? Önálló számok? Album?

DJ Jeanny - Nem, ezt inkább átengedem szerényen a többieknek. Se időm, se türelmem hozzá.

H.I.T. - Mit szól a családod, barátod a DJ-ambícióidra?

DJ Jeanny - Jónak találják!

H.I.T. - Ha Magyarországon a nők dj-skedésbe akarnának belevágni ebben a stílusban, mit tudnál nekik javasolni a kezdetekhez?

DJ Jeanny - Fontos a zenével való intenzív foglalkozás - a meggyőződés és befogadás. Felvállalni mindazt, amit le szeretnének játszani. És azért némi öntudatosság is kell ám hozzá! ■

013_ "A jövő sötét lesz"

Plasma Pool interjú

2005. április

H.I.T. - Az utóbbi 5-10 évben a hírműsorokban legtöbbször hallott szó a terror volt. Tavaly kiadott lemezetek az Ezoterror címet viseli. Elmagyaráznátok az olvasóknak, mit is jelent az Ezoterror kifejezés?

PP: Ez egy mozaikszó. (Ezoterikus: rejtett, okkult, titkos tanok a beavatottak részére, Terror: sokkoló esemény, akció, erő kifejtés bizonyos célok elérése érdekében) Tehát rejtett, romboló akcióról van szó, melynek mi vagyunk az elszenvedői.

H.I.T. - Hogyan jutottatok erre a címadásra?

PP: Az Ezoterror című szám két fő sora a következő: „Az anyag fogalma abszolút: mennyiséget a minőség fölé!” Ez egyben a globalizáció rövid programja is. E mögött a globális terror mögött titkos társaságok állnak. Arra akartuk felhívni a figyelmet, hogy a terror nem mindig bombákkal és repülőkkal támad, hanem leggyakrabban ártatlannak látszó tévéműsorokkal és jópofa média-sztárokkal öl. Szellemi téren folyik a legnagyobb terror. Ezt kell felismerni és ha észreveszed ezt a hétköznapi dolgokban, akkor már nem tud rajtad olyan könnyen fogást találni.

H.I.T. - Lemezetekre nem lehet címkéket raggatni, minden leoldódik róla, azonban talán helytálló az a kijelentés, hogy a kísérteties és sötét atmoszférájú zenétek a szövegekkel együtt az emberi lélek legrejtettebb, legsötétebb zugaiba vezeti a hallgatót. Szerintetek milyen hatással lehet az emberi pszichére?

PP: Nem tudjuk. Ez egy nagyon kemény dolog. Felveti a felelősség kérdését. Egy sötét atmoszférájú zene nem feltétlenül a Gonoszt szolgálja, persze van erre is példa. Azt gondoljuk, hogy mára a világ annyira kifordult magából, hogy a legsötétebb szándékok a legártatlanabb köntösben lépnek elélnk. Azt szoktuk mondani, hogy az igazi sátánisták azok, akik diszkóba járnak, és még csak

észre sem veszik, hogy manipulálva vannak. Ha egy zene sötét hangulatú, akkor legalább megszakítja azt a gondolkodás nélküli, kellemes, langymeleg lebegést, amiben ma mindenki élni törekszik. Talán még gondolatokat is ébreszt egyesekben. Úgyhogy reményeink szerint a zenénk inkább erősít, mint letargiába taszít. Az önmagunkkal való szembenézés meg kell hogy erősítsen, ha valakinek egyáltalán van terve az életével kapcsolatban...

H.I.T. - Az Ezoterrort átítatja az elmúlás fájdalma és fenyegető érzése. Hogyan álltok a Halálhoz és ami utána jön? Mit gondoltok például az öngyilkosságról?

PP: Életerv! Ez a kulcsszó. Az öngyilkosság egyben önfeladás is. Mindenképp gyengeségnek értékeljük. Egy anyagi világba csöppentünk, ahol minden elmúlik és elpusztul egyszer. A mennyiség anyagi fogalma soha nem győzhet a minőség szellemi fogalma felett, mert az ami anyagi, soha nem érheti el az öröklétet. De mi nem csak húsból, csontból vagyunk! Igen, az elmúlás fájdalmas, de min csodálkozunk? Hisz születésünktől fogva magunkban hordozzuk a halál angyalát is, a csontvázunk formájában. A csont az ásványvilághoz tartozik, a legalacsonyabb létformához, ami leginkább ki van téve a létesülés törvényének. De van olyan részünk is ami az anyaghoz nem, vagy csak alig kötődik. Ez a részünk képes a kilépésre. Kilépésre, de felfelé, azaz meghaladva az anyagi világot.

H.I.T. - Mindig, ha a lemezt hallgatom, áthat egy hátborzongató érzés, hogy nincs az Univerzumban sötétebb és hidegebb hely annál, ahol élünk. Mások mit mondanak az

Ezoterror recitatív, ipari-szakrális, néhol rituális dallamvilágáról? Milyen visszajelzést kaptatok a hallgatóktól?

PP: Ipari-szakrális? Ez jó! Ebbe beletrafáltál. A zene és a tánc eredeti célja mindig is rituális és szakrális volt. Szakrális a buta sláger is csak nem biztos hogy ugyanannak az istennek áldoz. Az Ezoterror dallamaival valami olyan ősi érzéseket akartunk felébreszteni, amelyek mindenkiben ott fészkelnek, de a „hangszerek” már a mai, -istentől elrugaszkodott- elektro-indusztriális világ eszközei. Ez okozza az állandóan jelenlévő nyugtalanságot, ami végigkíséri a lemezt. Nem lehet bulin, vagy beszélgetés háttereként hallgatni, mert előbb-utóbb kiköveteli magának a figyelmet. A beszélgetés elhalkul, végül mindenki csak ül és gondolkodik. A lemez ily módon elérte célját.

H.I.T. - Kiknek szántátok tulajdonképpen a lemezt?

PP: Mindenkinek, aki nem csak fogyasztja a zenét, hanem valóban figyel rá. Nagyon különböző embereknek tetszik. Hogy melyik szám a kedvencük, az pedig attól függ, hogy ki milyen zenén nőtt fel. Nincs rajta „slágerszám”, mindenkit más-más darab fog meg. Nem is volt cél, hogy stíluslemezt csináljunk. Rákerült az, amelyikről éreztük, hogy üzen valamit.

H.I.T. - Első hallgatáskor is, később pedig egyre jobban kiszűrődik a lemezből, hogy igen precíz és tudatos szerkesztői és hangmérnöki munka fekszik benne. Mennyi előkészület és stúdiómunka áll a lemez mögött?

PP: Három évig íródtak a számok, leválogatva azokat a tételeket, amikben nem éreztük az erőt. Közel harminc ötletből válogattuk ki a lemezre került tételeket. Ezt követte egy közel egy éves stúdió és hangmérnöki munka és a kiadás. A hangmérnök Borsay Levente volt, aki a Flagrum zenekar dobosa volt. (a régi Plasma sokat próbált és koncertezett velük) Elképesztő, hogy mit hozott ki a hangsávokból. Nagyon sokat köszönhetünk neki. A koncerten pedig Lechner Csaba barátunk, a régi Plasma technikusa segített.

H.I.T. - Kifejezetten érdekelné, hogy honnan származnak a számokban felbukkanó hangminták. Ami a legizgalmasabb, az a Címzett ismeretlen c. remek dallammenetű hipnotikus hatású szám fojtogató beve-

zetése, "Ez már túl sok, nem bírom tovább, nem kapok levegőt és félek!" Ez például melyik filmből van?

PP: Mindenféle filmekből kivágtunk hangrészeket. A legostobább horrorfilmek a legjobb alapanyagok. Szerintem a készítőik sem tudják, hogy néha mit adnak a szereplők szájába. Ezek a mondatok a szövegkörnyezetből kiszakítva új tartalommal töltődnek fel és néha a lét legalapvetőbb kérdéseit és érzéseit feszegetik. Jól használhatók. (a legutóbbi Yonderboi albumon is felbukkan ez a módszer és jól festi alá a zenei hangulatot) A kérdéses rész például a Temetetlen múlt című filmből van.

H.I.T. - Valójában pang a stílus ma a magyar dark industrial underground színterén, erre ti kiadtok magánúton egy teljesen magyar nyelvű albumot, de még ráadásul nem is akármilyen nyelvészetileg rejtjelezett,

poetikus, metaforáktól dús anyagot. Azért ez fokozott bátorságra vall. Mi adja nektek ilyesmihez a hajtóerőt? Gondolom, nem a gyors meggazdagodás...

PP: :) Hát nem...! Nem hiszem, hogy bátorság kérdése. Egyszerűen volt mit mondanunk és meg tudtuk teremteni a kiadás feltételeit is. Alapelv volt, hogy magyar nyelvű legyen az anyag, mert így tudjuk magunkat legjobban kifejezni. Ez nem csökkenti az esélyét egy külföldi kiadásnak sem. Eddig sajnos még nem állt semmilyen kiadó sem a dolog mögé, de ezt nem az anyagiak miatt fájjaljuk, hanem azért mert így nehezen terjed a cd és nem tud annyi emberhez eljutni amennyihez szeretnénk.

Magyarországon nem kap elég megszólalási lehetőséget ez a zene, mert itthon minden csak a pénzről szól. A nagy pénzről. Ilyen kis szegmenssel nem foglalkoznak a kiadók. Ezért fordulhat elő, hogy az idei lipcsei dark-gothic bulin csak az Actus képviseli az országot. Pedig vannak jó produkciók itthon is.

H.I.T. - Akkor most térjünk át a lemezről annak bemutató koncertjére, ami februárban volt a Cool Rock Caféban. Nekem úgy tűnt, hogy igen szép számmal eljöttek megnézni a produkciótokat, ami ráadásul roppant sokat adott pluszban az Ezoterrort és a Plasma Poolt kedvelőknek. Ti hogyan értékeltétek a koncertet és a publikumot?

PP: Jó volt újra színpadon állni és örültünk, hogy ennyien eljöttek. Ha megfelelő médiaháttér lett volna talán kicsi is lett volna a hely a bulihoz. A koncertet élveztük és sok tanulsággal szolgált a jövőre nézve. Mivel csak két-három élő bulit akarunk csinálni évente, ezért minden fellépés kicsit más lesz. Folyamatosan csiszoljuk a hangzást és a látványt is. De összességében úgy érezzük, hogy a publikum is elégedett volt és méltó visszatérésként értékelték az előadást. Az építő jellegű kritikákat is szívesen vettük és megfontoltuk.

H.I.T. - Talán nem túlzás azt állítani, hogy a némileg átdolgozott, vastagabban, ütősebben megszólaló zenétek mellett a háttérvetítés a lebilincselő képsoraival volt még a koncert egyik vezérélménye. Ki készítette a screenert? A lemez számaira dolgozott rá képileg?

PP: A háttérvetítés Gabo alkotása volt, melyhez mindannyian alapötletekkel, fotókkal és képsorokkal járultunk hozzá. A meglévő zenei alapsávra vágta össze a képsorokat. Ezt a technikát minden koncerten alkalmazni fogjuk, mert nagyon rá tud erősíteni az üzenetre és megfelelő irányba kalauzolja a hallgatóságot. Először 91-ben láttunk hasonlót Front Line Assembly koncerten. Azóta foglalkoztat minket ez a kifejezés mód.

H.I.T. - Az egyik szám alatt magyar újságok szalagcímei villantak be, köztük egy “A jövő sötét lesz” Ti hogy látjátok az emberi társadalom jövőjét?

PP: A Kali-Yuga legsötétebb fázisába lépünk, az ólom-kor legalsó bugyaiba. De ez csak az anyag próbálkozása, ha erősek vagyunk a lélek érintetlen maradhat. Ellen kell állni a mindent besározó, deszakralizáló erőknél és ösztönöknek, át kell vinni a fényt a túlsó partra. Le kell rázni magunkról a liberális fejlődésmítoszt, az összes izmusokat, maradéktalanul meg kell haladni ezt a babonát, amit „modern” kornak nevezünk.

H.I.T. - A másik rendkívül sodró vizuál, a gépsorok és városgépek montázsai. Rátok hogyan hat az urban machine? Szokott olyan érzések lenni, hogy Budapestre ki lehetne már tenni az “Elmegógyintézetünk megtelt!” táblát?

PP: :) Igen! Budapest a többi európai nagyváros között is egy speciálisan tönkretett hely. Az hogy élhetetlen, enyhe kifejezés. Szerintünk tudatos tönkretétel folyik ott, hogy a kiáramló lakosság helyébe jövő betelepülők könnyebben tudjanak lakáshoz jutni. Utána majd rendbe lesz téve. Egyikünk sem lakik Pesten, Gabo soproni, Zilahy kiköltözött az Őrségbe, Kuli pedig a Zsámbéki medencében él. Az alkotómunkához nyugalom kell.

H.I.T. - A koncert közben valaki komolyan vette kamerával az egészet és pár hete felröppent a hír is, hogy készül egy Plasma Pool live DVD. Igaz ez? Mi minden lesz rajta látható? Mikor jelenik meg?

PP: Igaz, de nem tudom mikor lesz kész. Még kellenek képanyagok ahhoz, hogy ez kiadható legyen. Egy videóklipp készítését is tervezzük, de az már nem megy önerőből, úgyhogy sok még a nyitott kérdés. A háttérfilmet mindenképpen valamilyen formában közkinccsé szeretnénk tenni. Megállja a helyét önálló filmként is, megnéztük párszor és nagyon nehéz anyag.

H.I.T. - Milyen titkos tervek vannak még a fejetekben?

PP: Szervezünk egy magyar válogatáslemezt, amit ősszel akarunk kiadni. Ez egy koncepció-album lesz előre meghatározott tematikával. Hat-nyolc banda lesz rajta. A többi még tényleg titok.

H.I.T. - Milyen külföldi zenekarokkal dolgoznátok szívesen együtt?

PP: Ezen még nem gondolkodtunk. Ha hoz majd valami lehetőséget az élet, hát nem fogunk kitérni előle. Egyelőre az Actus lipcsei koncertjén segédkezünk. A koncerten a dobosunk fogja erősíteni a ritmusszekciót.

H.I.T. - Tudjátok már mivel töltitek a nyarat?

PP: A válogatás szervezése és a videoclip lesznek az elsődleges feladatok. Van még két itthoni koncert ami szerveződik, de még nem konkrétak. Frankfurtban is lehet, hogy játszunk majd, de még ez is képlékeny. Egy Szentiván-éji tűzgyújtásos nomád bulival indítja a Plasma Pool a nyarat, (Felkészülünk Napisten trónralépésére) és Prágába is tervezünk egy közös Hans Rudi Giger kiállítás-látogatást.

H.I.T. - Ha 1 órán belül teljesen biztosan elpusztulna a Föld az összes élőlényével együtt, de lenne módotok egy utolsó üzenetet kiküldeni a Világűrbe, mi lenne az?

PP: „...fel sem ismerték, hogy a veszélynek arca, orra és füle van....” ■

/|\ – Friss electro zenekar vagytok Magyarországon. Meglepett a webes megjelenésetek és a zenétek is első benyomásra profizmusról árulkodik. Hogy lehet az, hogy ebben a stílusban és pont itt, ahol ezzel a műfajjal szinte lehetetlen betörni, mégis belevágtatok a Nostromo projektbe?

N7 – Nos, gondolhatod, hogy nem a gyors meggazdagodás utáni sóvárgás keltette életre. Bízunk abban, hogy Magyarországon is egyszer eljön majd az idő, amikor a kiadók döntéshozói felismerik, hogy a fogyasztói társadalom zenehallgató közönségének van egy szegmense, akiknek igényük van dark electro előadók munkáira.

/|\ - Miről szól a Nostromo 7?

N7 – Alapjában véve a kísérletező hangzásról szól. Az egyediségre törekszünk és arra, hogy a lehető legőszintébbek legyünk, mind szövegeinkkel, mind auditív tartalmunkkal. A szintetizátorok által generált hangok - "zajok" alkalmazása mellett mindannyian rajongunk az akusztikus hangszerek iránt is, ha a dal koncepciója megkívánja bevetjük azokat is.

/|\ - Klasszikus zenei elemekkel is operáló, ugyanakkor művészi és kellemesen komor, dark electro zenéket csináltok. Milyen élménykörből táplálkoztok és kiket céloztok meg a munkáitokkal?

N7 – A témáinkat személyes élményekből, impressziókból merítjük. Van amikor egy film, egy könyv vagy kiállítás üzenete ösztönöz továbbgondolkodásra. Sokat beszélgetünk, elmélkedünk. A Second Face c. dal egy tudathasadásos - két személyiséggel rendelkező ember vivódását próbálja megeleveníteni. Egy hamarosan elkészülő Blind Vision nevű demonstrációs anyaghoz például vak személyeket faggattunk ki világtalanságukról. Sok érdekes dolog derült ki. Nagyon inspirálóan tudott hatni a Blind Vision art work-jére és olyan további dalok komponálásához, mint például a Dreamweavers' Song (álomszövők dala). Ezek a dolgok, úgy érezzük, mind-mind mélyebbé teszik a Nostromo7 munkáit.

/|\ - Mennyi időt fektettek a Nostromoba úgy általában? Foglalkoztok mellette mással is?

N7 – A próbákra 2 havonta kerül sor. Egy ilyen alkalom egy teljes hónapig tart. Ebben az időben rögzítjük a felvételeket Péter házi stúdiójában. A próbaidőszak elteltével sem szűnik meg a munka. Joe hazautazik Németországba és gyakorolja a további énekeket, szövegeket ír, stb, Péter közben zenei alapokat készít. Úgy gondoljuk az ismételt, elszigetelt atmoszféra mindannyiunkra krea-

tívan hat. Közben persze folyamatos a kapcsolat lélekben, telefonon, mailben. A Nostromo7-t nagyban segíti kollaborátorunk és barátunk Gabn, akit ahogy csak tudunk, leterhelünk. Az ő asztala a szövegbeszéd tudománya és esetenként a szövegek írása. Civil életben Péter hangmesternek tanul Budapesten, Joe art directorként dolgozik egy reklámügynökségnek Németországban.

/\ - Láttam, hogy a közeljövőben Magyarországon és Németországban is bemutatkoztok élőben. Hogyan és mivel készültök a fellépésekre?

N7 – A fellépések dalait úgy válogatjuk össze, hogy a lehető legváltozatosabb legyen. A kilenc tételből egy, talán két dal nevezhető lassúnak a többi dinamikusabb, mint az oldalunkon letölthető: Iconolatry és Existence. A színpadon video projectort használunk, ami álló és mozgó képekkel teszi színesebbé a műsort.

/\ - Mi alapján választjátok ki a helyszíneket?

N7 – Ha jön egy ajánlat, megfontolás tárgyává tesszük. Ha mi teszünk ajánlatot, a klub teszi megfontolás tárgyává, ez ilyen egyszerű.

/\ - Weblapokon azt íjátok, hogy az electro zenekarok közönsége nagyon érzékeny arra, amit lát és hall. Szerintetek miért van ez így?

N7 – Pszichológiai és szociológiai okok játszanak szerepet.

/\ - Kik azok a külföldi és hazai előadók, akiknek a munkásságát elismeritek?

N7 – Pink Floyd, Recoil, Peter Gabriel, Marco Beltrami, Front Line Assembly, Cabaret Voltaire, Bruce Springsteen, Brad Fiedl, Kraftwerk, stb.

/\ - Mit gondoltok mondjuk az (ex-Depeche Mode) Alan Wilderről és a Recoilról?

N7 – Mindhárman nagyon kedveljük és örömmel hallgatjuk. Zseniális.

/\ - Milyen filmszerepet vállalnátok a készülő Alien 5-ben vagy mondjuk egy magyar sci-fiben?

N7 – Szívesen alkotnánk hozzá - hozzájuk filmzenét. Gabn színjátszást is vállalna.

/|\ - Mit lehet tudni a készülő videótokról? Hogyan készül? Mit láthatunk majd?

N7 – Két rövid videót tervezünk a honlapon elhelyezni. Mindkét felvétel egy-egy stúdiómunka eseményeit rögzíti majd. Nem storyboard-dal készített anyagra kell gondolni, csak amolyan home videóra.

/|\ - Eddig milyen visszajelzések érkeztek a Nostromo 7 indulása óta?

N7 – Meglepően tapasztaltuk, hogy szép számmal látogatják az oldalunkat. A Blind Vision boxra már érkeztek megrendelések is DJ-ktől, akik szívesen készítenének remixeket és különböző verziókat klubjaik számára, és kaptunk visszajelzéseket electro rajongóktól is. Kaptunk néhány mailt és gratulációt még Kanadából és Japánból is. Ezek a dolgok nagyon ösztönzően tudnak hatni.

/|\ - Tervezitek egyébként, hogy magyarul is megszólaltok? Dalaitok, weblapotok is szimplán angol.

N7 – Szeretnénk elérni, hogy a dalaink szövegei minél szélesebb közönséghez szóljanak, ezért többnyire angol szövegeink vannak. A közeljövőben tervezzük a honlap német és magyar textjeinek elkészítését és megjelenését. Természetesen nem zárkozunk el attól sem, hogy anyanyelvünkön is írjunk. Egy dalunkban pl. Deadly Spring - Karádi Katalin hangja jelenik meg főmotívumként Joe hangja mellett. Jelenleg a dalt még nem kívánjuk és nem tudjuk semmilyen formában terjeszteni, előadni stb. Ahogy megszerezzük a jogokat, a honlapunkról is és remélhetőleg a készülődő Blind Vision című prezentációs anyagunkon is elérhető lesz teljes verzióban vagy tasterként.

/|\ - Mit üzennétek a H.I.T. olvasóinak?

N7 – A műanyag flakonokat az arra kijelölt helyre tegyük! ■

[Nostromo Seven honlapja](#)

[Nostromo Seven Myspace](#)

015_ Megagót fesztivál önismereti kérdésekkel

Wave-Gotik-Treffen, Leipzig. 2002. május 17-20.

Voltam már pár alternatív fesztiválon, tehát ismerem milyen érzés. Gót fesztiválon még nem voltam. Az valami egészen más.

Lipcse nagyon bírja a mesterségesen kreált középkorban és feketeségben botladozó emberkéket, mivel már évek óta otthont ad a WGT-nek, Németország és egész Európa legnagyobb dark-wave-gothic-neofolk-industrial-ebm-electronic- (meg ki tudja még mi, csak fekete legyen, de lehetőleg ne színes) fesztiváljának. Minden, ami az úgynevezett „schwarze Szene” olvasztótégelybe bekerülhet, annak itt van helye minden évben pünkösd tájkán. A helyi lakók is egész jól tolerálják, van min kuncogni így év közepén, más móka amúgy sem akad itt. Habár a város szép és gondozott, azért a keleti blokk hatása még sugárzik néhol a városszéli öreg lakóépületek falaiból.

Először is vettem a fáradságot és úgy gondoltam, hogy egy ilyen ipari méretű

megrendezvény, négy májusi napra leosztva minden bizonnyal jobban bevezet majd a sötét zene és az azt kedvelők lelki világába. Azért annyira nem homogén a kép, szembesültem pár dologgal. Kezdjük először a logisztikával.

Gót logisztika

A WGT-re május 17-én pénteken estére érkeztem. Addigra a város már megfeketedett, a főpályaudvar előtt rengeteg feketébe burkolt ember gyülekezett. Kiborotvált halántékok, fél méteres punksörények, hosszú bőrkabátok és fekete kontúros ajkak és szemek útvesztőjében sikerült ráállnom a megfelelő villamos nyomvonatra. Pár orientációs és kapcsolatfelvevő kérdésemre és megjegyzésemre mint pld. „Helló, én is a WGT-re jöttem” többnyire fejelfordítás, átdöfő tekintetek és félszavas válaszok jelezték, hogy jó helyen járok. Aztán egy végtelennek tűnő éjszakába történő villamosutazás után bevonulás a táborhelyre, majd sátorépítés idegen terepen - töksötétben.

A terepszemle, karszalagátvétel és az egyéb kis apróságokról nem írok, ez szinte minden fesztiválon ugyanúgy zajlik. Menet közben derülök fel, hogy innen-onnan ismerős európai nyelveket hallok, vannak itt francia dark-wave-esek, olasz ebm-esek, cseh gótok és még jópár náció. Intelligens és érdekesítő beszélgetést folytatnak valamelyik zenekar leg-

30 fokban is mindig csakis szépen tetőtől talpig feketében!

utóbbi lemezéről. Komoly társaságnak tűnik, szimpatikus a hely. Egyből lelkesedés vesz erőt rajtam, legszivesebben mindenkivel kezet ráznék, érezni a közösségi szellemet, azt a bizonyos feelinget, hogy ugyanabból a szubkultúrából táplálkozunk és ugyanazt a zenét hallgatjuk.

Ki az a Helga?

Az éjszakák nyugodtan zajlanak, bár néha valaki teli torokból Helgát ordibálja. Mikor már sokadszorra riadok fel félálomból,

reggel automatikusan azzal kezdem a sátorszomszédokkal az ismerkedést, hogy ki ismeri Helgát és miért keresik ennyien. Valami északi, ősgermán szokás éjszaka Helga után kiabálni, vetem fel a kérdést, de csak kacagnak egyet és elmesélik a tradíció eredetét. Valamikor volt egy fesztivál, ahol egy fickó kereste a barátnőjét és minden sátrat felforgatott utána eredménytelenül, aztán gondolt egyet, felmászott a kemping melletti parkszínpadra, bekapcsolta a mikrofont és teljes erővel beleordított, hogy „Heeeeeeeelgaaaaaaa!!!!!!!, Hooooooooo vaaaaaaaagy????” Ezt a sztorit mások megcáfolják, és szerintük egy idős hölgy kereste az elveszett kiskutyáját, amely Helga névre hallgatott. Végülis lényegtelen, az egészből hagyomány lett, így hát minden éjjel ordítanak Helga után, ha ezután fesztiváloztok Európában, tudjátok, hogy miről van szó. A poén része még, hogy egyes sátrakon kis tábla figyelmezteti az arra keresgélőt: „Helga nincs itt!”

Piac

A fekete kultúra kitermelte a maga piacgazdaságát, és ennek megfelelően az Agra-csarnokban valódi bevásárlóközpont működik. Van itt minden, ami egy darkos fel-

szerelésébe belepasszolhat: SM-kellékek, képek, ruházat, ékszerek, gázálc, koporsó, halottas kocsi, lemezek, könyvek, illatszerek. Kábultan téblábolok a révületbe esett halálmenyasszonyok és vámpírfiúk között, akik épp egy új örületet próbálnak ki: a rabszolgáncot. Nagy a sikere, nem tagadás, egyre több pár bukkan fel ezzel a kellekkel, hosszú lánc végén nyakörv,

Minden reduziert!

valaki vezeti a mátkáját. Dominák rángatják láncon a párjukat és nagyon tetszik nekik. Vannak kedvezmények, minden beszerezhető, ami a kötelező kellékek közé tartozik, a legtöbb ékszer és divatcucc inkább ön- és közveszélyes, mint szép és szexi.

Koncertek

A WGT szervezősége nagyon szétdarabolta a helyszíneket, ez mindenképpen hátrány. Egy koncert után kilométereket kell villamosozni egyik másik helyszínig, és van, amit csak autóval lehet elérni. Minden helyen szigorú motozás van, táskák kipakol, puha ásványvizes flakonok sorakoznak a bejárat előtt, kis amatőr fényképezőn kívül szinte semmi se vihető be. Engem is épp rajtakaptak, mert a barátnőmnek vettem a városban két kis üveg Yves Roches smink-

lemosót, ami nálam maradt. A bulldog büntetően kiemeli a táskámból és megkérdi szigorúan: „EZ MEG MI?” Vállat vonok, mondom, rá van írva, hogy arclemosó. „Na igen, de egyből kettő?” Látja, hogy én nem vagyok sminkelve, meg kell mutassa a kolleganőjének, hogy veszélyes-e a szer. A biztonságis csaj rám néz, röhögnek egyet a többiekkel, aztán bólintanak, mehetnek.

Odabent Kain Gyermekei zenés színház van. A show azzal kezdődik, hogy a biztonságiak belerohannak a tömegbe elemlámpákkal és egy támolgyó részeg herceget feltuszkolnak a színpadra. Az akció meg van rendezve, a szervezőség is részt vesz a játékban, de úgy tesznek, mintha véletlen lenne. Jó poén.

Máshol középkori tradíciók honolnak. Hangulatban nincs hiány, keveredik minden, ami egy kicsit is rejtelmes, hátborzongató, véres és sötét. Drakula otthon érezné magát itt. A lányok szépek ugyan, de csókot egyiktől sem lenne érdemes lopni, hacsak nem öngyilkossági szándékkal. A fiúk méhsert isznak lefűrészelt poros ökörszarvból. Piercingek tartanak távol minden libidót, ide komoly elszántság és kitartás kell.

Vannak viszont kellemes meglepetések is, mint a Funker Vogt koncerten a felkapott óvodaszökevények, akik betéve tudják a szövegeket és táncolnak is hozzá ingó hátú barátjuk vállán ülve. A Neuroticfish kicsit öregnek tűnik nekem, bár sokaknak bejön, a Funker nagy német klasszis, bár a Counter Strike kivétítés az első percekben megghiúsul, azért ez nem szegi a közönség kedvét, jó a színpadkép az álcahalóval és a narancsra fújt parabolatűkrökkel. A Hocico nagyon élvezte a fellépést, a németek ugyanúgy nem tudják kimondani a nevüket,

Setételektrodenévérdiskó

mint mi. A Cyber Attack még nagyon kezdő és erősen az ősből építkezik, a Dance or Die már begyűjtja a termet, a Cassandra Complexre pedig már alig férnek be az emberek, igazi istenségként játszik még mindig és a végére még becsúszik egy közönség előtti imitált maszturbálás is, nem mondom miért, de nagy sikere van. Közben összeverődöm lipcsei lakosokkal, akik nagyon szolidak és elvisznek magukkal az Auenseehez, ahol a S.P.O.C.K játszik. Igazi boygroup, koreografált, akár a Backstreet Boys, fekete szintipopos girlie-knek való látvány. Poénkodnak, hogy „mi nem is akartunk ide eljönni, mert azt hittük, hogy itt csupa hulla lesz (utalás a nekromantikára

meg a falfehérre mázolt hardcore-dark-rajongókra), de amint érzékeljük, vannak ám itt élők is!”, erre pedig válaszként tombolás elől. Kb. erre az 5 percre emlékszem, azt hiszem a legtartalmasabb percekre jutottam be. Innentől némi filmszakadás, láttam még pár zenekart, de nem nagyon maradtak meg bennem, pedig biztos jól játszottak. A Haujobb már véget ért, mire odavergődtem, de mindenki azon adomázott, hogy Front Line Assembly-ként mutatkoztak be. De ezt a történetet már ismerjük.

Sötét disco

Akinek volt még éjjel ereje a koncertek után, az elment amolyan nagycsarnokos dark-discoba. Ez semmiben nem különbözött más lokális klubrendezvényektől, ugyanaz a számlista forgott a Hellraiserrel meg a Snuff Machinery-vel, mint bármely más német nagyvárosban, egyetlen visszatérő motívumra azonban emlékszem és ez meg is maradt bennem: mindenhol nyavalyogtak az emberek, hogy a Covenant „Leiermann”-ja az angol verzióban lett lejátszva. A német sötét táncosok mindegyike azzal érvelt, hogy a német nyelvű sokkal jobb, a nacionalizmus ennyiben merült ki. Bár állítólag voltak szélsőjobbos és újliberális-dark-punk

összecsapások a Népek csatája emlékműnél (Völkerschlachtdenkmal), de nagyobb konfliktus szerencsére nem volt.

Az életstílus

Ami leginkább hasznomra vált ezen a fesztiválon, az a közvetlen tapasztalat, hogyan lehet ezzel a mi saját szubkultúránkkal szót érteni. Bár egy eltemetett romantikába süllyedve léteznek, van ügyes, komor vallási szimbólumokkal operáló irodal-

Közeledni nem mernek

muk, képzőművészetük, zenéjük, divatjuk, egyvalamilyük mégis: normális emberi kapcsolataik. Sikkes és mélyértelmű dolog, csak úgy egész délelőtt a magukkal hozott ajtóméretű tükör előtt ücsörögve feketére festeni a szemeket meg az ajkakat, szakadt fekete harisnyanadrágokat foltozni

olcsó biztonsági tűkkel, fodros középkori ruhákat fűzőgetni órákon át, mocskos kézzel Manson-albínó kontaktlencséket szemgolyóra helyezni, zselézni, lakkozni és átszúrní testrészeket. Mindez mit sem ér, ha magányosan vagy akár párban lófrálnak egy nagy tömegben, ahol majdnem mindenki ugyanúgy „schön gestylt” mint még ezer másik. Biztosan jó dolog hullamerev arccal és halálkomolyan nézni bele a nagy semmibe, némán jajongani és visszautasítani minden emberi közeledést, révedezni gyászzenékre, belemászni koporsókba és fényképezkedni. Egyre inkább

ott a szakadás a jammer és az életigenlés között, a halni és az élni vágyás között. Igen nagy kár, hogy a „fekete színpad” címszó alá söprődött az ipari és mozgató irányzat, ráadásul ehhez keveri még a média a sátánizmust és a szélsőjobbot is. Jól megalapozott életstílus, entertainment és biznisz ez, ami elmagányosítja az embert. Nagy köszönettel tartozom mindazoknak, akikkel Lipcsében találkoztam és akik nem voltak zombik, nem felejtettek el élő embernek maradni és úgy is viselkedni. Ez nem csak az én személyes véleményem, hanem a WGT vendégkönyvében is található erről bejegyzések. Papolás a toleranciáról, a másság védelméről, ugyanakkor minden emberi közeledés visszautasítása? Sok individualista, feketébe öltözött divatszínésznő és sápadt herceg kezdi lemodellezni a kommersz világ hatósugarait, amitől eddig egységesen elhatárolták magukat. Kérdezgettem résztvevőket, miért ilyen távolságtartó és barátságtalan saját tagjaival szemben is ez a szubkultúra, holott összetartozunk, de azzal hárították a kérdésemet, akik egyáltalán szóbaálltak velem, hogy önmagunkban kell keresni az okokat. Önmagunk és fájdalomunk beteg fetisizálásában. Tömegben vagyunk, de örökké egyedül.

Felismersz egy centrumot, én nem ismerek egyet sem

Annyi mindenről lehetne még írni itt, mint például, hogy például egyik éjjel együtt sörtöttünk Dirk Ivenssel a Moritzbasteiban, hogy vicces darkpunkok a kivezényelt tűzoltóktól kértek kölcsön vizet a vizipisztolyaik megtöltéséhez, hogy egyesek mobiltelefonos segítséggel és szigetelőszalaggal, ötödik nekifutásra tudták csak felépíteni a sátrukat, hogy a WGT-n töltött legutolsó percekben találkoztam csak magyarokkal, és hogy mennyire drága volt minden ezen a monstre fesztiválon, de ehelyett inkább ki kellene most menni a szabadba, a friss levegőre. Ahol van Élet. Meg van Fény. ■

016_Hol volt Bill Leeb?

Front Line Assembly: Wave-Gotik-Treffen, Leipzig. 2002. május 18.

Hatalmas volt a várakozás az idei WGT-re. A Frontline 6 év után ismét fellép Európában. Utoljára 1996-ban lehetett látni a Live Wired anyagot Londonban, azóta csak Amerikában és Kanadában koncerteztek. Az egész európai rajongótábor reszketett tehát, hogy élőben láthassa Bill Leebet, ahogy bemutatja az Epitaph-ot a

rajongóknak. Ehelyett azonban kaptak egy átlagon aluli, nyugdíjas playbackműsort, ami már a botrányosság határát súrolta.

A katasztrófa már az elején kezdődött. Miután a Hocico tűzbe-lázba hozta az embereket, azt lehetett gondolni, hogy a Frontline lesz az est megkoronázása. Heves ujjongás a tömegből, mikor betolták (aznap először!) a dobfelszerelést és a fiatal dobos srác, akinek fekete lakkréteg volt a kar-

jaira húzva, gyakorolgatni kezdett ismert FLA-dobverésekkel. Feltűnt Mr. Petersen is, valami discmannal meg az asztali lámpájával babrált egy darabig. Mikor megvolt minden check, a moderátor felmászott a színpadra, hogy bejelentse az „indusztriál nagypapáit, akik a legutóbbi Epitaph albumukkal nagy sikert arattak“. Aztán folytatta a szerencsétlen: „Legutóbbi maxin megjelent slágerük, aaaa...(izé...hogy is hívják....15 másodperc égés, közönség füttyög, röhög, tapsol, majd az első sorból valaki besúgja a helyes címet az okos és kellőképpen felkészült moderátornak)... Everything must perish! Íme, exkluzív sztár-csapat a színpadon: Frontline Assembly!“

Aztán nagy füst jött meg valami intro, ami semmire nem emlékeztetett és hatása sem volt. Színpadkép nulla, se egy függöny, se egy vetítő, semmi extra effekt, pucér és üres színpad. Lassan átment aztán az egész egy Retribution-ba. Bill Leeb csak akkor tűnt már fel, amikor az ének rész következett, lassan lépdelt be a szín-

padra, kapucnis hosszú kabátban jött és napszemüveget viselt, amit aztán az egész koncert alatt le sem vett. Ez volt az első gyanús jel. A többi pedig lassan hozzáadódott apránként. A fickó, akinek szöke feje körül volt borotválva, sokkal fiatalabbnak és satnyábbnak tűnt, mint a Frontline valódi frontembere. Egész idő alatt pár métert mozgott a színpadon, akkor is lehorgasztott fejjel, görnyedt háttal, szinte magába roskadva. A technikusok közben nyomták a füstöt a színpad elé vastagon, hosszú percekig semmit sem lehetett látni. Biztosan meg is volt az oka. Aztán a következő felettébb gyanús momentum: Bill több számot is úgy énekelt el, hogy közben vagy háttal állt a közönségnek vagy leguggolt a kontrollhangfalak elé, összegömbölyödve, az arcát takargatva, mélyen előrehajolva, embriópózban és mindenféle Bill Leebre nem éppen jellemző mozdulatokat produkálva. Semmi energikus ugrabugralás, semmi közönségkapcsolat, néha egy-egy megbeszélés Chrissel vagy a segédbillentyűssel. Elég unottnak tűnt

a produkció, mintha kényszerből kellett volna fellépni, énekelni, mozogni, szerepelni. A közönség pedig mindegy volt.

De ez még mind semmi. Bizonyos számoknál az énekes akkora hibákat vétett, hogy az szinte már fájt. Elcsúsztak az ritmussorok, értelmetlen, torz monoton motyogássá vált az ének és a szöveg. Apropos szöveg, Bill nemhogy a nemrég Amerikában játszott epitaphos szövegeket nem tudta fejből, de már/még a régebbieket sem. A Comatose felét a szintis mellé telepített és asztalilámpával megvilágított kis sűgőfüzetecskéből olvasgatta ki, de valószínűleg még követni sem igen tudta, mert néha hevesen lapozgatott benne előre-hátra, közben be-be énekelt néha egy-egy sort. Az egész nagyon amatőrnek tűnt.

Bill nem kommunikált a közönséggel. Nem volt se köszöntés, se bemutatkozás, nem volt kommentár a számok között, nem vitt bele a dalokba extra hangzöreket, nyögéseket, semmi újat. Ugyanez vonatkozott magára a zenére is. Az Epitaph hangsávja CD-n, ének nélkül, nagyon egyenesnek és unalmasnak tűnt, nem volt benne semmi, korábban szokásos extra kiemelés, csavarás, átalakítás, hiányoztak a szövegfoszlányok, zajjelemek.

Az egész egyedül a hangerőre támaszkodott, amit az Agra-Halle amúgy is rossz akusztikája még jobban tönkretett.

Így zajlott le a koncert. Unalmasan, gyanúsan egysíkúan. A közönség nagy része az egészben nem vett észre semmit. A zúzósabb számoknál (Krank it up, Plasticity) ment a nyomakodás elől-hátul, és alapjában véve az emberek pozitívan reagáltak a FLA fellépésére, ami igazán meglepő. A FLA azon az estén egy jókora adag támogatást és lelkesedést kapott a közönségétől, amit ezért a harmatgyenge teljesítményéért nem is érdemelt volna meg. Volt egy ráadás, de aztán hiába üvöltözte a tömeg a ráadást meg a frontline-t, azok már nem voltak sehol. Lehet előtte sem voltak ott. Ki tudja, hol voltak?

Na, de ezután következett még egy-két érdekes pillanat, amiről mindenképpen szót kell ejteni. A hardcore-fanok a koncert után összeszaladtak fejszováva és egymásnak estek kétségbeesve, hogy „Ez meg MI VOLT?!“ Ott

volt a Mindphaser.com-os csapat, akik vagy nagyon fanatikus FLA-hívők vagy egyenesen vakok. Ők próbálták csillapítani a felbőszült és az egész produkciótól megzavarodott embereket, akikből csak úgy záporoztak a kérdések a látottakkal és hallottakkal kapcsolatban. A Mindphaser.com szerint ez egy „really fucking great big show“ volt és lelkesen nézegették

a digikamerájuk display-én a sikerült képeket, és nagy ovációval ünnepelték meg, ha a füstfellegből látszott valami a zenekarból. Az egyik Mindphaseressel azonban ott nyomakodtunk a backstage-hez vezető kapu előtt,

és lábujjhegyezve próbáltunk valami látványt elcsípni a benti eseményekből. Ekkor kirohant Chris Peterson, minket észre se vett, aztán elrohant bele a tömegbe, nyikkanni se volt időnk. A srác állítólag látni vélte, hogy Bill hevesen szidja Christ, pedig egyébként nem szokása. Aztán nagysokára kijött valami stuff és közölte a hivatalos infót, mely szerint a zenekar eltávozott. Semmi lehetőség interjúra, semmi backstage-party, semmi kontakt. Ettől kezdve aztán ömlöttek a különféle pletykák, híresztelések, magyarázatok, hogy miért volt ez a show olyan, amilyen. Összefutottam egy belga 242-fanclubbos gyerekekkel, szinte ki volt kelve magából, és egyetértettünk abban, hogy a szöke görbe gyerek a színpadon NEM BILL LEEB VOLT. Ehhez hozzájött még megerősítésként, amit a FLA hivatalos német merchandising csapata tagjai meséltek nekem. Ők is beszélni akartak Leeb-bel, de azt mondták, hogy Leeb beteg, megfázott, a hotelben maradt, most nem fogad látogatókat, majd később talán, de aztán később is megakadályozták, hogy bárki is elérhesse a FLA fejét, ami szintén nagyon gyanús.

Így kosarat kapott minden európai fanclub, olyan nevezetesek és hivatalosak is mint a Mindphaser.com vagy az EMSO és olyan nem-

Sok füst és bújkálás

hivatalosak is, mint a Magyar Front Line Assembly Állomás vagy a cseh FLA-klub. Végigkérdezgettem még pár FLA-s arcot a koncert utáni napon, de mindenki ugyanazt emlegette, ami mindenkiben megfogalmazódott: Ez nem a Frontline Assembly volt.

Mivel semmi pontosabb infó nincs arról,

hogy mi és miért történt a WGT-n a Frontline Assembly-vel, ezért csak a spekuláció marad. Sorjában itt vannak a lehetőségek:

1. A WGT szervezősége nem tudta meggyőzni eléggé az FLA-t, hogy lépjen fel Lipcsében ezen a fesztiválon, de mivel a szerződés már kész volt, és közben minden bizonnyal Bill Leeb is,

már nem lehetett törölni az egyik fénypont-ját a programnak. Bill Leeb helyére valakit be kellett rakni, aki egy kicsit is hasonlított rá. Ez lehetett volna akár a rajzfilmfigura a Sevenup reklámból vagy egy borotvált tarkójú ápoló-srác valamelyik vidéki kis kórházból. Tökmindegy. A csalás vagy a Frontline tudta nélkül történt, ebben az esetben semmi felelősség nem terheli őket, mert ugyanúgy meg lettek szívatva, akárcsak a publikum, vagy pedig FLA jóváhagyásával / támogatásával, ekkor pedig még érdekesebb a helyzet.

2. A Frontline valóban így lépett fel egy ennyire igénytelen és gyenge show-val. Ebben az esetben a Frontline hülyére vette a rajongóit, és ez felfoghatatlan.

3. A zenekarban belső konfliktusok vagy egyéb problémák vannak, ami kihatott az egész műsorra, és talán ezért sikerült az egész ilyen gyengére. Lehet Bill valóban beteg volt, vagy nem volt kedve épp akkor játszani. Lehet csak egy magányos stúdió-zenész lett belőle az idők folyamán és már nem nagyon megy neki a live show. Ebben az esetben fel kéne hagyni minden ilyen jellegű koncertkísérlettel.

4. Elővéve korábbi FLA-koncertfelvételeket (Live Wired, Live in Toronto), meg lehet állapítani, mire képes a zenekar, milyen hangulatot, energiát tud sugározni élőben. Ez utóbbi fellépés éles ellentétben állt a korábbi koncertekkel. Mi magyarázza akkor a rémgyenge teljesítményt?

Ne nagyon keressünk választ, mert nem fogunk kapni. Az egyetlen dolog, amire kíváncsi vagyok ezzel a botrányos traumával kapcsolatban, hogy a német magazinok mint az Orkus vagy a Zillo, hogyan fognak tudósítani erről a fellépésről, szépítgetik-e majd a dolgot vagy feltárják a tényeket. Elképzelhetetlennek tartom, hogy egy ennyire közkedvelt és lelkesen várt zenekar ilyen rossz szervezéssel, nulla lelkesedéssel és felkészületlenül jöjjön el egy ekkora nemzetközi fesztiválra!

Hiányzott a lendület, az energia és a látvány.
Hiányzott a Front Line Assembly! ■

Számlista (sorrend nélkül):

Intro

Retribution

Plasticity

Dead Planet

Prophecy

Epitaph

Backlash

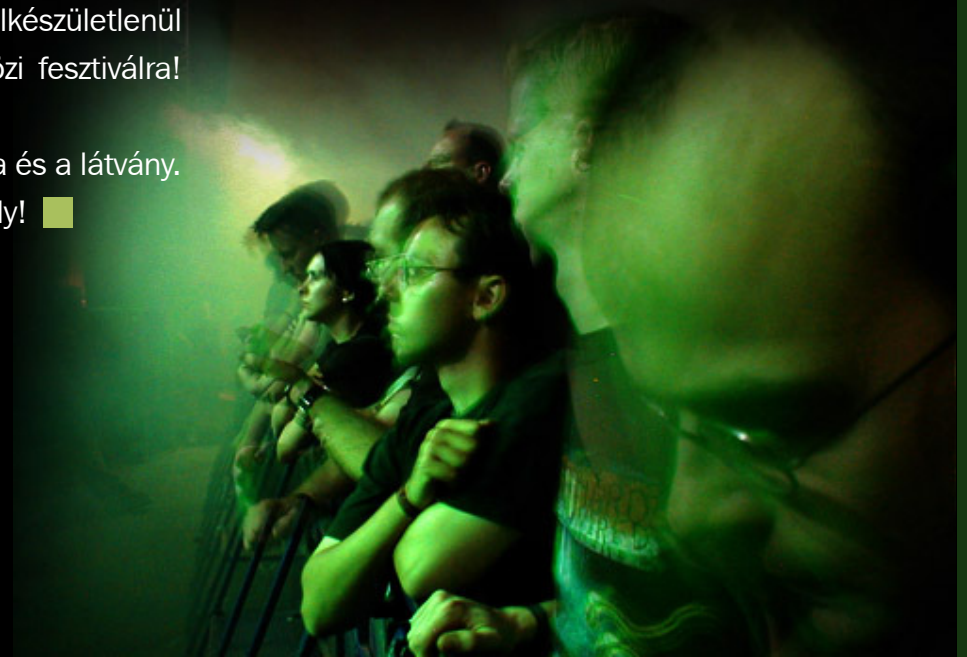
Everything Must Perish

Krank It Up

Conscience

Insolence

Comatose

017_ Suicide Commando

Wave-Gotik-Treffen, Leipzig. 2002. május 18. Agra Halle

A belga minimalista Suicide Commando azon kevés zenekarok közé sorolhatja magát, akik sikeres koncertet tartottak az idei lipcsei megagót fesztiválon és nem blamázták le magukat. (lásd Frontline)

Már az elején sejthető volt, hogy valami nagy dolog készül, erre pedig úgy jöttem rá, hogy leesett az állam, mikor profizmust véltem felfedezni a koncertet megelőző percekben. A látványról egy nagy lábszárcsont és gerincoszlop röntgenfelvételekből összemozzaikozott X-jel gondoskodott, amit időnként hátulról átvilágítottak. Ennek két oldalán zöld lézergyukkal lóttak a közönség feje fölé. A színpadi előkészületekről csak az a fiatal leszbikus pár vonta el néha a fi-

gyelmemet, akik az orrom előtt szerelmeskedtek hevesen. Néhány lány undorodva fordult el, én meg ingáztattam a fejem köztük és a színpad között.

Johan Van Roy nagyon nagy karizma! Most láttam először élőben, de nem akartam elhinni, mekkora hatása van. Képes lóbálni a belga sörösdobozt az első éneksor előtt, képes ledöfni magát a mikrofonnal teljes beteg extázisban, képes énekelteni a közönséget és utána ásványvízzel meglocsolni őket és még sok más őrültség. Tanja, a kis Lola vörös hajú nője, csak szelíden mosolyogva nyomogatja a billentyűket hátul, (akár lehetne az Anima Sound System tagja is, olyan csinos és nem veszi eszét a Suicide-Gig), miközben a

főnök elöl rohangál. Az eljátszott számok nagyon korrektek voltak, bár nem volt a fejemben az egész diszkográfia, ennek ellenére elég sok szám ismerős volt. Van Roy pedig a nagy manipulátor tudásával olyan hatékonyan ad elő minden energiát beleadva, hogy ott test nem maradt szárazon. Nem kerít mellé nagy szövegeket, hanem pár szóval és néhány speciális gesztusával ujjá köré csavarja a közönséget. Elég csak annyit mondania a Raise Your God előtt, hogy „It’s time to destroy“ és onnantól kezdve életveszélyessé válik a helyzet az első sorokban. A szemeim előtt kaptak ki a biztonságiak egy infarktusos gyereket, gondoltam, ezután jó lesz vigyázni. Kell is, mert a közönség fékezhetetlenül zúz az erős ütemre, Roy pedig kéjesen élvezi. Nincs semmi extra kelléke, csak a mikrofon meg az a hihetetlenül fura arca. Ezt a kettőt pedig öszszeköti még a vonagló testével, egyik percben még képzeletbeli keresztre feszített Jézus, másokban már idegmérget nyelt, rázkódó sokkos állapotú beteg. Ismeri jól a SC-s keménymagot, gyakran mutogat fenyegető tanár módjára egy-egy emberre, nagyon hamar a hatása alá lehet kerülni...

Gyakorlatilag 35-40 perc alatt végigjátszották a Commando legnevezetesebb és legjobb, leghúzóssabb számait. A két német nagy klubkedvenc; a Hellraiser és a Dein Herz, mein Gier mellett büntettek még a Save Me, Raise Your God, Love Breeds Suicide, See You In Hell, Comatose Delusion, Jesus Wept és még jó pár egyéb számmal. Nagy kórházi rettegés felfokozott pulzusszámmal és fémes hangerőtúladagolással.

A végén Roy már leugrik a színpadról az árokba és behajol a rajongók közé. Majd szétszedik, van aki vele énekelhet, aztán véget ér a móka, mert Roy bevágja a mikrofont valahova a sarokba, de lehet, hogy a közönsége arcába, ezt már nem tudtam megfigyelni pontosan. A biztonságiak csak megdermedve nézik, moccanni se mernek, arcukon rémület, Roy meg visszamászik közöttük a színpadra. A Security biztos megmondta neki a show után, hogy ilyet azért máskor nem kéne.

A Suicide Commando nem kegyelmez senkinek.
Életveszélyes és pokoli élőben.

Úgy értem: pokoli jó.

+++++

(öt kereszt, ebből 3 a fantasztikus közönségkapcsolatért) ■

018_ Laibach: Anthems Tour

2004. december 5. Budapest, e-Klub

Foto: <http://www.nskstate.com> | Kuni Simis

Húsz szám, főképp a WAT köré ágyazva, ami önmagában egyáltalán nem volt baj, mivel ez utóbbi a Laibach talán legerősebb és legjobban előadható lemeze. Habár himnikus és lány lemezre számítottunk, aztán pedig hasonló koncertre, elmondhatjuk: egyik sem jött be. Aválogatás azonban mind az Anthems-en, mind a turnén egyedi volt.

Negyed tizes kezdés. A közönség zöme homogén feketében, saccra 25 és 35 közötti (otthon érzem magam, már már majdnem biztonságban), első blikkre felsőfokú entellektüellek, akik nem véletlenül vannak jelen. Az NSK államfők megjelenéséig mindenki kedélyesen cseveg korábbi Laibach koncertekről, totalitárius

művészetről, kettős állampolgárságról és transznacionalizmusról, vagy épp belefeledkezetten shoppingol a bőséges fan-artikel kínálatban. Csillognak a kezekben a CD-k, DVD-k, övek, nyakkendők, T-shirt-öket gyűrögetnek. Ez utóbbi folyományaként percenként és hatványozottan nő a Laibach pólót viselők száma.

A piacolásnak a háttérből egyre erősödő ismerős dallamok vetnek véget, mire egy magaslati sarokba befészkeljük magunkat, már kialakul a lebilincselően drámai B machina és a zenekar megjelenik füstbe és szemkápráztató koherens kék-zöld fénypásztákba burkolva. A háttérben 3 fogas-zárgép nyitogat monoton. (Jesus Christ Superstar motívum) Ezután NATO dalok jönnek, kicsit vérszegénynek tűnnek, akár az ácsorgó audiencia. Kicsit elkenődöm, hogy se szexi vokáldobos csaj nincs a színpadon, a közönség se tombolja túl magát a keményedő nyitásnál, így hát marad az igazi emberbaráti melegséggel átítatott ó-technikai celluloidról vetítésben való gyönyörködés, igazi zeitgeistos fakó hangulatképek montázshalmaz.

A koncert hangulata mérséklestesen emelkedik. Az első fele viszonylag könnyen feledhető, páran el is mennek, úgy tűnik. Milan még elég visszafogott, nem is mozogja túl a dolgot (igaz, sose szokta igazán), de aztán lassan (körülbelül a God Is God-tól kezdve) éledezik mind a zenekar, mind a közönség. Megjelennek az egyenruhás vokáldobos lányok is, arcuk izma se rezzen, csak fegyelmezetten ütik keresztbe tett dobverőiket, észvesztően szexik

és nagyon uralják a színpadon az összképet. Nélkülük unalmas is lenne a show, sokunknak elterelték a figyelmét a frontemberről, akit szinte keretbe foglalnak.

Az igazi fordulat számunkra a Tanz mit Laibach-hal kezdődik igazán. Onnantól indul be rendesen minden. Sorba jönnek a WAT-os számok (majdnem az egész albumot lejátszák! Arra gyanakszom, hogy ezt extra a magyaroknak rendezték így, mivel a WAT megjelenése előtt a szigetes fellépésen az új album bemutatásakor már letesztelték pozitívan a közönségen és még kint se volt a lemez, de a magyar mag már az első sorból üvöltötte fejből a szövegeket. Persze a frissesség is lehet magyarázat rá, begyakorolt, elég izmos számok ezek, színpadra tökéletesek, klipjeik is kiválóan fokozzák a menetelést és ebbe lehet igazán minden energiát beleadni. Ami kifejezetten tetszett, az a Wirtschaft ist tot előadása. Senki se hitte volna igazán, hogy be mernek rakni ilyet a repertoárba, de a háttérfilmmel és a megszokott "Die IG-Medien bewertete das gestrige Gespräch als ein positives Zeichen" híradásfoslánnyal egyszerűen felkeltette az alvó gazdasági szörnyet, ez volt a koncert első igazi kulturális sokkja számomra. Az átvezetés az Achtunga a vörös felirattal igen meglepő és hatásvasdász, jól is szól a nóta, az első másodpercekben csak kapkodom a fejem és nem hiszem el a szinkronitás kegyetlenségét. A többi WAT szám is nagyon korrektül kapcsolódik (Das Spiel ist aus, WAT), aztán átmegyünk hirtelen kis karácsonyi hangulatba, Mama Leone jön, apró fények szóródnak szerte szét a csarnokban, kicsit mosolygunk, mire is jó ez, de meg kell hagyni: szép!

Érődik, lassan kezd végéhez érni a műsor, ezután már csak populáris tömegkedvencek következnek, a visszatapsolás nehezebben megy mint a tavaly a Szigeten, muszáj németül is ordítani a Zugabét, mire visszajönnek.

Nem tudni, az előző Anthems turnéállomásokon tapasztaltakhoz képest mennyire vált be most a Laibachnak Magyarország és a közönsége, de az utolsó playback Tanz mit remixnél már kicsit mosolyognom kell, mennyire profin követeli ki magának a zenekar az elismerést a közönségtől. Elkezdik megtapsolni önmagukat.

Az összprodukciót tekintve egy kétségkívül nagyon remek élményadag várt a bentlévőkre / bentmaradókra, habár meglehetősen gitárcentrikusra sikerült az egész. Sokszor az volt az érzésem, hogy előben előadhatatlannak tűnő számokat profin sikerült áthangszereléssel meglepően jóra feltuningolni, miközben nagy kedvencek és kulcszámok (Alle gegen alle, Now you will pay) egyszerűen félresikerültek és idegenül hatottak a gitárnyomással. Technikailag viszont egy vérprofi előadás volt, amolyan szlovén Gesamtkunstwerk hadipari módra.

Elégedetten rohantunk az utolsó metróhoz és az élményadag még a mai napig ott lapul a szürkeállományban. ■

Setlist:

B Machina
 In the Army
 Dogs of war
 Alle gegen alle
 Mars on river Drina
 God is god
 Tanz mit Laibach
 Du bist unser
 Now you will play
 Great Divide
 Hell: Symmetry
 Wirtschaft is tot
 Achtung
 Das Spiel ist aus
 WAT
 Mama Leone
 Sympathy for the devil
 Geburt einer Nation
 Opus Dei (life is life)
 + Tanz mit Laibach
 (Ado Hinkel Zeta Reticula mix)

Korábbi Laibach fellépések Magyarországon:

1983 Occupied Europe Tour
 1990 Industrial Cities Tour
 1994 Occupied Europe Nato Tour
 2003 WAT European Tour

A zenekar honlapja:

www.nskstate.com

023_Skinny Puppy a Szigeten

A magyar sajtó szégyenteljesen önelégült módon tudósított az európaszerte felkapott Sziget Fesztiválunkról és azok fellépőiről, programjairól, mert a Sziget Fesztivál az valami nemes dolog, mert mindenki kötöttségektől mentesen együtt lehet, tolerancia, programok, meg végtelen nagy szabadság - igaz a multik intenzív felügyelete és asszisztálása mellett - de pár pohár pálinka után az emberek jelentős részét már nem érdekli, melyik cég gáncsolja el kínálataival és kizárólagos értékesítői jogával, na és persze milyen áron. Ebben a faramuci és ápolatlan miliőben, ahol sikk és trendi "ott lenni" és "együtt lenni", érdekes módon bekerült ismét egy olyan fellépő zenekar matinéidőben, ami igazából se a sajtót, se a maffia médiát, se a szervezőket nem hozta lázba, viszont annál inkább minket, akik számára a kanadai Skinny Puppy tekintélyes múltjával és zeneileg egyedi megoldásaival egy ma is élő legenda. Kaptak egy órát a Szigeten. Ennyi jár kb. az undergroundnak.

Nem tudom, sikerül-e elfogulatlanul írnom arról, amit láttam, de az igazsághoz tartozik, hogy életemben első alkalommal láttam a Skinny Puppyt élőben. ORTT-s módon közelítem meg a dolgot: ha ez véletlenül a tévében ment volna, akkor is valami irdatlan nagy vörös karikába biggyesztett 18-as korhatárral és még ezek után is 2 órás adásszünettel utána - persze büntetésből. A Szigeten délután fél 5-kor ez a színpadi masszakker nekünk, öregeknek jelentett csak valamit, hisz a sok érzéketlen 14-16 éves szigetelő kamaszt és kamaszlányt, akik már túlvannak életük első szexuális élményén, bankkártyájukra kapják a zsebpénzüket, de se az olajválságról, se a kereszténységről, se a VX ideggázról és a bennünk rejtőző szörnyetegekről nem tudnak semmit, simán elsétáltak a nagyszínpad előtt. Kellő tájékoztatás hiányában.

Mindaddig, míg a Tormentor hangjai fel nem csendültek, nem is hittem el, hogy az SP valóban itt van Magyarországon. Bár a Kollektíva 4-en már terjedt az örömhír, hogy európai turnéállomás lesz Budapest, de hogy itt ezen a fesztiválon lehet majd látni őket, a legmerészebb álmainkat is le-

tuszkolta. Akik annak idején rengeteget meséltek nekem arról, hogy a Skinny Puppy élőben ugyanolyan vérprofin szól, mint ahogyan a lemezeken is, hogy hiteles, meggyőző és allűröktől mentes, nem hazudtak. A Tormentor nyitány az összes létező idegyszálamon végigfutott, és amikor Cevin megjelent a stílusosan összeállított ipari rack mögött, közepén egy irdatlan nagy ventillátorral, aztán meg Ogre a véresen madárinfluenzás maskarájában, groteszk hosszú lógó fülekkel, bizarr bőrcafatokba tekerve, jellegzetes szörnymozdulataival fizikai valóságában interpretálva a számokat, egyszerre elszabadult a pokol a Nagyszínpad előtt.

Nehezen tudnék minden lényeges csúcspontot felsorolni a koncertről, ugyanis érdekes volt a szerkesztés, a kiválogatott számok és a kapcsolódó színpadi performansz, talán nem túlzás azt állítani, hogy az idei Sziget legizgalmasabb, leglátványosabb és legvéresebb fellépése volt. Amit a Skinny Puppy nálunk elkövetett, az még szelíden szólva is a botrányosság és a totális felrázás bálványaként említendő. Egyszerre feketébe öltözött dzsihád-ninja figurák jelentek meg a színpadon és ahogy lassan lekerültek a cafatok (lenyúzott bőr, mint az emberi kínzások és megalázások, az élveboncolás egyértelmű szimbóluma) az énekesről, odaléptek és a fejét hátraszegve egy hatalmas szablyával elkezdtek nyeszettelni a nyakát, a vér ömlött le a mellkasán, a szablya mélyvörössé vált, ekkor már azt hiszem mindegyikünk teli torokból ordított. A csuklyák lekerültek a figurákról és gyűlölt politikusok vigyorgó gumiarcát láthattuk, akik aztán imitált fellációval sokkolták a közönséget. Mindennapjaink szépségei kicsiny és brutális világunkban.

Másik izgalmas momentum számomra talán a VX Gas Attack alatt volt, mikor egy gázmaszkból valami sűrű, képlékeny neonsárga ál-ideggáz zagyalék fröcsögött szerteszét. Az olajért folytatott háborúkat idéző benzinkutas pisztoly lóbálása, halántékhoz tartása remekül kitalált színpadi elem, akár az elgömbült feszülettel átdöfött katonai páncélszakban rángatózó Ogre, aki a színpadon igen elemében érezte magát, teljes átéléssel és mimikával, félelmetes gesztikulációval fokozta az idegi industrialit. Akkor is képes volt teljes erővel a feladatra koncent-

rálni, mikor már nem volt rajta semmi, csak egy vérben fürdő amerikai katonaként, megkínzott harcosként állt ott, vagy épp térdre rogyott fölöttünk, facsarta ki a mocskos atlétájából a vért. Ma még az olajért gyilkolásszuk le a népeket, holnap talán a édes ivóvízért.

Nem tudom, hogy érezte magát a Skinny Puppy azalatt az egy órában, de mi rendkívüli élményt kaptunk. Az aznapi fellépők közül egyedül ők voltak képesek gondolkodásra, borzalmaink teljeskörű átélésére kényszeríteni, mindenki más csak unalmas szórakoztatást nyújthatott. Több fórumon írták is már emberek, hogy Marilyn Mansonnak 23-án igen csak fel lesz adva a lecke. A Skinny Puppy röpke műsorát túlszárnyalni nem lesz könnyű feladat. ■

A koncerten elhangzott számok:

Rain
Tormentor
I'mmortal
Pro-Test
Curcible
God's Gift [Maggot]
VX Gas Attack
Worlock
Deep Down Trauma Hounds
Hexonxonx
Tin Omen
Spasmolytic
Hardset Head
Smothered Hope

020_Borghesia: Sarló, kalapács, ebm

Sarló, kalapács, ebm és rézfúvósok, valamint sűrű poppersz. A szlovén industrial/ebm egyik fényes csillagát most a raktárból előtoltuk. Pucér, uniform és halott. Amit a Borghesiáról tudni érdemes.

A 80-as években a Borghesia akár a Laibach is a szlovén fővárosban és kultúrmetropoliszban, Ljubljanában született. Nagyon ment ott akkoriban az ebm, a politikailag túlfűtött szocialista/kommunista blokkban toporzékolt a rock'n'roll, egy sereg ember pedig inkább szigorú polgárjogi ideákat és független művészeti ambíciókat dédelgetett a lelkében és gondolataiban. A Borghesia minden volt, csak épp nem egy tipikus és felejtethető buta zenekara a korának. Táncolható, ritmikus és kreatívan hangszerelt darabjai nemcsak az EBM, de a klasszikus zene kereteit is feszegették már és ebben letagadhatatlan rokonságot mutat a Laibach zenekarral, kezdetben e két csoport művészeti tevékenysége kapcsolatban is volt egymással. (Ex-)Jugoszlávia és Szlovénia zenei életéből e két csoportnak sikerült nemzetközi hírnévre szert tennie.

Borghesia öntörvényű imázsa, zenei, színházi, performansz- és videóművészeti munkássága teljességgel elviszi a sűrűbe a befogadóját. Auto-

ritást elutasító és antinacionalista, néhol szexuálisan deviáns, kategorizálhatatlan. Repertoárjuk jelentős része kifejezetten avantgárd, kísérletező, boncolgató, gyakran merész. A kor többi bandái közül leginkább az emeli ki, hogy nem csupán vasdarabok püföléséből meg szintetizátorokból kicsikart militáns és fájdalmas hangokból állították össze számaikat, hanem bátran hozzá mertek nyúlni akusztikus hangszerekhez is: klarinéhoz, trombitához, szaxofonhoz, gitárokhoz és ezekkel együtt kovácsolták ki saját ízű EBM és ipari zenéiket..

Aldo Ivančić és Lado J., szociológia és filozófia szakos egyetemista hallgatók 1980-ban sokat agyaltak, mivel kéne tölteni az időt és megalapították egy ifjúsági központban (akkor még voltak ilyesmik, de ma???) az FV 112/15 névre hallgató formációjukat, amiből aztán 4 évvel később a Borghesia kerekedett ki. Az akkori Jugoszláviában uralkodó kommunista érában a két fiatal valami mást akart. Valamit, ami még nem volt,

nem konvencionális, de elég modern is, feltűzelő, provokatív, elvont, rejtjelezett, ugyanakkor a politikai kontroll szítáján is simán átcsúszik, mert van benne némi munkásmozgalmi jelleg, és a mesterien kiformált, keményen dolgozó emberi test szagát is kellőképpen árasztja. Így juttatta el a fiatal Borghesia önmagát a némi punk befolyással is átítatott legelismertebb EBM zenekarok feltörekvői közé. Az elnyomás néha kifejezetten jó hatással van a művészetekre.

Néhány sikeres koncert után a Borghesia lehetőséget kapott, hogy a "Novy Rock" (Új Rock) fesztiválon játszasson. A fellépésüknek nagy sikere volt, elkészíthették két demokazettájukat "Borghesia" és "Clones" címmel. A duó aztán 4 főre bővült, csatlakozott Borut K, Niklas S, Dario S és Tom T. 1987-ig elkészült a "Ljubav je hladnija od smrti" (A szeretet hidegebb a halálnál) album és egy Mini-LP "Njihovi zakoni nasa zivljenja" (Their Laws, Our Life - Az ő törvényeik a mi életünk). Ez utóbbi album tartalmilag Szlovénia függetlenedési vágyát fejezi ki, ami aztán majd csak az 1991-es rendszerváltás után következett be. E saját kiadásban megjelenő lemezek a Borghesia számára szép sikereket hoztak, a belga Play It Again Sam kiadó (már nem létezik) fel is kínált nekik egy több album készítését kitűző szerződést. Beindult a bolt. 1988 és egy újabb LP, a "No hope no fear" (Nincs remény nincs félelem), ami tovább fényezte a Borghesia karrierjét, a lemez címadó dala fel is került a "This is Electronic Body Music" válogatásra, igazi klubsláger lett belőle, fontos darabja az industrial disconak.

Az "Escorts and models" (Kísérők és modellek) lemezzel aztán elindultak a Benelux államokon keresztül turnézni. Kiváló alapanyag

elő fellépéshez, a számok mind sodró lendületűek, totalitáriusak, teátrálisak, táncolhatók és ömlik belőle az energia, az önfegyelem, de ugyanakkor a lázadás is. Goli Uniformirani Mrtvi (Naked Uniformed Dead, Meztelen uniformizált halott), ez a 12 inches, 4 számot tartalmazó lemez aztán a klubok kedvence lett kiváló táncolhatósága miatt. Jó sok dobbal, mélyen és vastagon szól, motorbőgéssel és sűrű füsttel meg sok "poppersszel".

1989-ben megjelenik a szintén 4 számot tartalmazó "Surveillance and punishment" (Felügyelet és büntetés) a Borghesia talán egyik legjobb anyaga, mind a Discipline, mind az Am I? hatalmas jelentőségű számok az EBM történetében, valósággal megfegyvelmezik az embert.

1990-ben egy Sonic Youth cover, a "She is not alone" valamint a "Resistance" (Ellenállás) album jött ki. A Resistance egy valódi rebellis album, a szabadság, függetlenedés, elszakadás, önállóság, a kirohanás dalait fogja össze. Lázítja az emberben a vért. Fiatalok, akiket politikai alapon börtönöztek be, rázzák a fogdarácsot, teli torokból éneklük szabadsághimnuszait. Morbid ének, sűrű és miazmás, mély hangulatú dohos, lassú melódia egyik-másik számban.

A "Dreamers in colour" lemez egy furcsa és szokatlan alkotás a Borghesiától. Kevesebb szigorú és kemény hangzás, elmarad belőle a politika is. Sokkal inkább elégikusabb, monoton elektronika, szentimentális kóborlás és szenvedélyes magány kietlen városokban, tele kétségekkel, magánéleti krízistérképeken tájékozódva.

A "Pro choice" album volt 1995-ben az utolsó életjele a zenekarnak, ami aztán időközben visszazsugorodott a kezdeti alapító két főre. A CD egy igazi vegyesvágott, benne van minden, amit akkor a világ az EBM-ről tudott: a Cabaret Voltaire elvontsága, darabossága, a Front242 militarista-munkázós-ugrálós testes zenéi, kis folk, kis kraftwerkes prűntyi hangszőnyegek, de belefér a mood, az operaének, a 80-as évek mérsékelt adagolt beatje, jazz, szimfónikusok, zajkollázsok, dub. A Pro Choice egy furcsa egyvelege az avantgárd zenének, teljesen instrumentális és programozott muzsika, dalszövegek, refrének és hagyományos éneklés nélkül. Tartalmazza a különféle alternatív szlovén videóprojektekhez komponált zenéiket.

Borghesia diszkográfia

- 1985: LJUBAV JE HLADNIJA OD SMRTI / LOVE IS COLDER THAN DEATH (LP)
- 1986: THEIR LAWS, OUR LIVES (LP)
- 1987: NO HOPE NO FEAR (MLP/CD)
- 1988: NAKED, UNIFORMED, DEAD (12")
- 1988: DOUBLE BILL (MLP/CD)
- 1989: ESCORTS AND MODELS (LP/CD)
- 1989: SURVEILLANCE AND PUNISHMENT (12"/CDS)
- 1989: SHE IS NOT ALONE (12"/CDS)
- 1990: RESISTANCE (LP/CD)
- 1990: MESSAGE (12"/CDS)
- 1991: 4x12" (LP)
- 1991: DREAMERS IN COLOUR (LP/CD)
- 1995: PRO-CHOICE (CD)

A Borghesia egy évtizede nem létezik, az alapító tag Aldo Ivančič különféle elborult és beteg jazz-projekteknél segédkezik (pld. Blast). A Borghesia közel egy évtizedes munkássága és egy évtizedes hallgatása után még mindig ott van a legnagyobbak között. Nem lehet őket egyetlen felsorolásból sem kihagyni. Nem lehet őket elfelejteni. Nincsen szlovén videóművészet sem a Borghesia nélkül. Számos későbbi industrial és ebm zenekar igen fontos példaképe és nagymestere.

Aki napjainkban valamilyen Borghesia hanghordozóval, filmmel, videóval, bootleggel rendelkezik, az most nagy büszkén és relikviaként pánélban tartja és bebiztosítja lehetőleg jó nagy összegre lopás ellen. ■

021_Snog: Multik és marketingigazgatók rémálma

DJ David Thrussell agyszüleménye Ausztráliából. Tim McGraw és Julia Bourke csapódott még be a csapatba. A Snog az Snog. Egyáltalán nem emlékeztet semmire, ugyanakkor egyszerre mindenre. Fuzionál benne egy rakás eltérő, profi és gagyi stílus: industrial, techno, ambient, experimentális, sőt még egy adag funky és country is, spagetti westernfilmek hangulata, balladás soul, mindenféle vegyigyümi. Ember legyen a talpán, aki megszereti.

A Snog név amúgy csókolózásra és smárolásra utal, vagy ilyesmiket takar. Szimbolizálja Marx koncepcióját, hogyan győzzék le az emberek a közöttük feszülő korlátokat. Vicces, mi?

Eredetileg 1988-ban jött létre, első igazán ütős táncos slágerük 1992-ben a Corporate Slave (Vállalati rabszolga) névre hallgató szerzemény. Keveredik benne a 90-es évek elektronikus tánczenéje, a 70-es évek funkja, mindez a mérsékelt ütemeken futó igazán erős és vérkritikus antikapitalista üzenetekkel, ami aztán a SNOG-ot a dőlt és vastagon szedett, következetesen minden megjelenési formájában ugyanúgy alkalmazott, betűtípus emeli ki a sorzenekarok közül. A Corporate Slave slágerében mormolt „There is no America, there is no democracy” (ez nem Amerika, ez nem demokrácia) és a „I’m just a hard working corporate slave” programüzenete nemcsak az Amerikába vándorolt munkát keresőknek, hanem az egész világ összes nyakkendőös, céges egyenruhás, névtáblás és testületi szabályzathoz láncolt nyomorultul alulfizetett melósainak is szól.

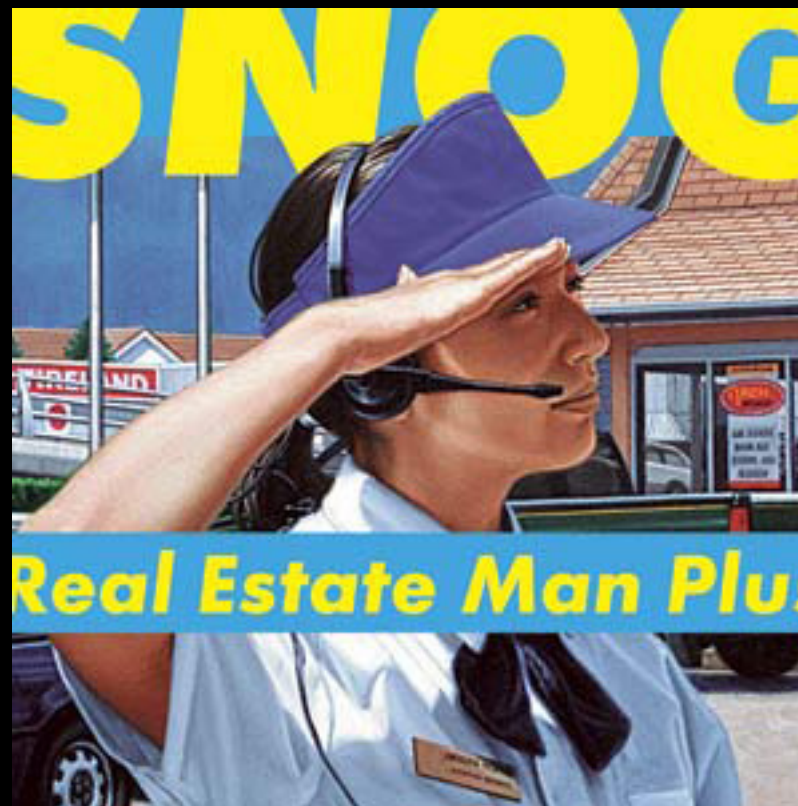
A Lies, Inc. (Hazugság Rt) első nagylemezük szintén tartogatott meglepetéseket: a Born to Be Mild (puhánynak születni) negatív és ironikus kifacsarása az amerikai álom és a motoros vadság „Born to be Wild” üzenetének. A dalszövegek igen masszív kiábrándultságot, csalódást, iróniát, cinizmust mutatnak, elvetik a tömeges birtoklás nyugati ideálját, az amerikai kapitalizmus mohóságát. David szövegeiben nemcsak politikai kritika lapul, benne van a gazdasági és társadalmi problémák egész sora – alapos megfigyelés után megfogalmazva.

„Csak egy keményen melózó céges rabszolga vagyok”

1994-be egy harsányabb technológizált hangzással térnek vissza, ezt a Cliche single prezentálja leginkább, de a Hey, Christian God is beszabályozott sláger. 1995-ben David belevág egy önálló projektbe: Black Lung (Fekete tüdő). Thrussell munkájába bekapcsol egy sor zenei és filmes élményt: Foetus, the Swans, Tom Waits, Cabaret Voltaire, Ennio Morricone, Kraftwerk, Lustmord, Pink Floyd, Leonard Cohen, Hawkwind, Nick Cave, Lassigue Bendthaus, ClockDVA, Roman Polanski, Stanley Kubrick, Oliver Stone, David Cronenberg, John Carpenter, stb. A sampling nagy barátja ő. Imád innen-onnan kiollózni ezt-azt, kiáll a hangminta vétele és újrafelhasználása mellett.

A Snog 2003-ban kiadja a The Adventures in Capitalism (Kalandok a kapitalizmusban) c. DVD-jét, rajta nagyobb slágereinek kollektív-

ja újrakevert és vizuális változatban. 2005 végén már előzetesként kijött a Real Estate Man maxi, a következő lemez (ami egy bestof) egyik dalának a többszöri izgalmas interpretálása. 2006-ban aztán megjelent a Sixteen Easy Tunes For The End Times, egy jól összeválogatott és izgalmas hangzású bestof.

A Snog nem mindig könnyen hallgatható zene.

Időnként bizony hangulat és gyomor is kell hozzá. Habár profin szól és meglehetősen ügyes mixelést alkalmaz, a sokféle stílus megterhelheti a hallgatót, nem beszélve a fogyasztói társadalom

és kapitalizmus durvaságait leíró szövegekről, az összeesküvés-elméletekről. Ettől eltekintve a Snog jó pár száma gyakran ismerősen csenghet. Albumborítói igen expresszívek, tipikusan amerikai hipnotikus reklámképek. A kanadai Chris Woods munkája, ő aztán szeret szinte már szociokapitalista lelkes arcokat, elégedett fogyasztókat, ámulatba esett, csillogó szemű munkásembereket ábrázolni, miközben a háttérben ott feszül a márka, a brand, na meg a tőke. Az album (szövegi) mondandójára a CD borítójából lehet előzetesen következtetni, a zenei stílusára azonban sajnos nem.

A Snog weblapja is egy gondosan kifejlesztett fricska: A <http://www.worldwentdown.com/imcc/> webcímen az International Mind Control Corporation jelentkezik be, és már 100%-kal rekrutál is. Itt található Thrussell side-projektjei, koncertfotók, zenék, diszkográfia, cikkek, egyéb.

Csicsás, céges. ■

Albumok

Lies Inc. (1992)
 Dear Valued Customer (1994)
 Live in the Global Village (limited-ed. bonus disc, 1994)
 Lies Inc. (limited-ed. 1996)
 Remote Control (antológia, 1997)
 Buy Me...I'll Change Your Life (1997)
 Third Mall from the Sun (1999)
 Relax Into the Abyss (remixek, 2000)
 Beyond the Valley of the Proles (2003)
 Your Favourite Electro-Folk Swingers (2003)
 Single-k és EP-k
 Corporate Slave (1992)
 Shop (1992)
 Born To Be Mild (1993)
 Hey Christian God (1993)
 Cliché (1994)
 The Future (1995)
 Make the Little Flowers Grow (1997)
 Hooray!! (1998)
 The Ballad (1998)
 The Human Germ (1998)
 I Snog, Therefore I am (1999)
 Justified Homicide (2001)

Egyéb

Adventures in Capitalism DVD (2003)
 Angst (Movie soundtrack) (2000) (4 track)

A zenekar weblapja

[International Mind Control Corporation](http://www.worldwentdown.com/imcc/)

022_DIVE: Behind The Sun

Dive / Behind The Sun

2004

01. Your God
02. Lost Inside You
03. This Is Me
04. Behind The Sun
05. Nobody Else
06. No, Nothing
07. Not Alone
08. Heart And Soul
09. Dead Man
10. This Is The World

Ejha, visszasüppedek a régi szép Blok57-es időkbe és azokba a nyári hangulatokba, amikor még kanállal megettem délben a tejbe-grízt és másztam vissza a meggyfára meggyet szedni. Feszés póló volt akkor rajtam, most a fejhallgatóm feszés, miközben ezt az albumot hallgatom. Mert ez egy kreatív zajzene! Minimalista vibráló-zümmögő zajszekvencerbe ágyazott Dirk Ivens-féle fejéneklés. A Behind the sun (A nap mögött - micsoda egy term.tudományos hippis albumcím!) rég áhított teljes méretű lemez, amit Dirk DIVE Ivens idén kihozott. A Klinik feloszlása óta Dirk mintha keresgélne csak önmagát: Insekt, Blok57, Sonar, stb. de most itt ez a zenei teljesség, egy lebegő hipnotikus, de kellőképpen szuggesztív album, ami egységes, játszadozóan, ólmosan szól, van neki egy kellemes bukéja még így télvíz idején is. Nekem teljesen a Blok57-es időket idézi, annyira durvul csak, amennyit mindenképpen kell, olyan kis nojzi és energikus, meg elfojtott, amennyit elbírunk és a végén egy teljesen chilloutos lágyatmoszféraszám, a This Is The World egy gyönyörű aláfesztő zene bármelyik hidegrázásunkhoz.

Nehéz róla bármi mást is írni, simán megállná a helyét a Delta 2004-es szignáljaként is a tévében. A Lost Inside You egy igazi táncolható trekk, a kis diszkrét spanyol speech kellemesen csücsül benne, az album egyik legdallamosabb és legmaradandóbb száma. Szerethető ez az album, noha némi heavy industrial noise alapképzettséget feltételez, ettől még igazán befogadható. 4 patront oda is ítélnék neki máris.

023_C-Drone Defect: Nemesis

C-Drone Defect / Nemesis

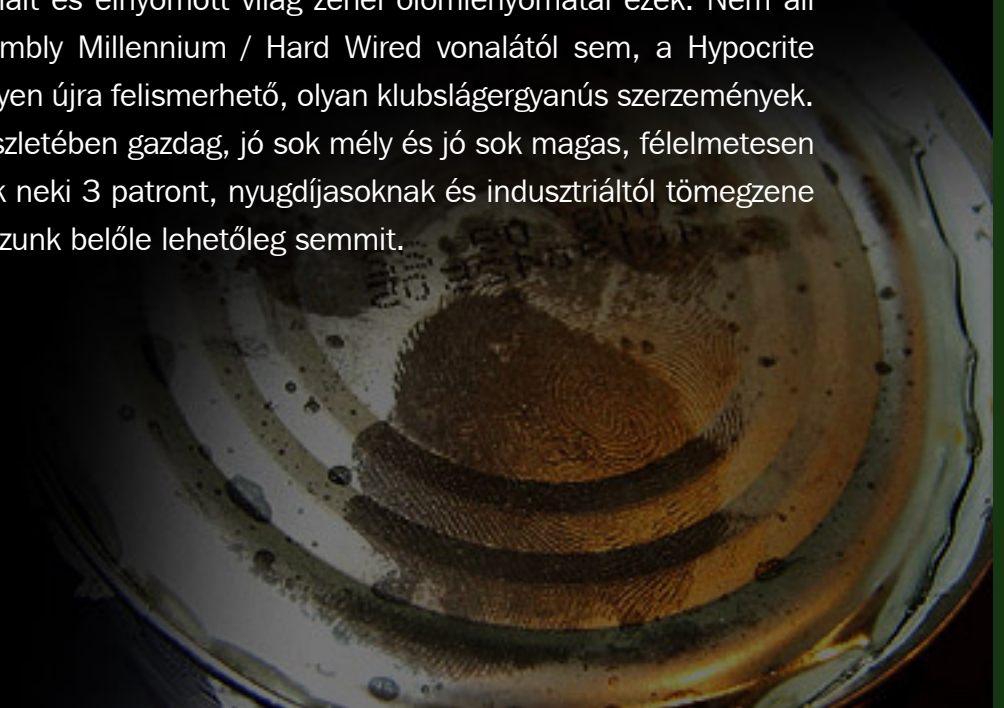
2004

01. Obedience (Equilibrium Part 1)
02. Sin Society
03. Kerosene
04. Hypocrite
05. Sleeper
06. Fashion Victim
07. Adolescence
08. Babel
09. Pandemonium
10. The Phoenix Complex (Equilibrium)

A C-Drone Defect 2004-es lemezébe, a Nemesis-be minduntalan beleakadok. A Neural Disorder Syndrome korrekt és maradandó emlékével belépés volt az ilyen harsány indusztriál világba, a Nemesszel meg rá is erősített rendesen Marc Horstmeier, az 1975-ös évfjártú zenész. Haujobb Daniel Myer keverte a Nemesszel, de ez annyira nem hallatszik rajta, elég zajosan és karcosan szól az anyag. A C(ounter)-Drone Defect Nemesszel továbbviszi a nevet, mindazt a reményt, ami a társadalmi árral való sodródás felszámolását és a gondolkodás beindítását kezdeményezi. Aki nem telt még be George W. Véreskezű Bush dzsásztiszolásával (justice) és egyéb beszédhangmintáival, a Nemesis során bepótolhatja, van benne bőven. Az indító track, és a záró track felépít egy vonatkozási szálát az Equilibrium c. antiutópiához. Reszelős és irgalmatlanul gyors ritmusba gyömöszölve, klausztrofóbiás bölcsességek törnek a hallgatóra:

„Follow don't lead / Fear, don't dare / Crawl, don't walk / Keep quiet, don't talk”

Ilyen nagytévéres kontrollált és elnyomott világ zenei ólomlenyomatai ezek. Nem áll messze a Front Line Assembly Millennium / Hard Wired vonalától sem, a Hypocrite meg a Pandemonium könnyen újra felismerhető, olyan klubslágergyanús szerzemények. Hangkészletében, effektkészletében gazdag, jó sok mély és jó sok magas, félelmetesen ledarálja a hallgatót. Adunk neki 3 patront, nyugdíjasoknak és indusztriáltól tömegzene felé elfordultaknak ne játsszunk belőle lehetőleg semmit.

024_Juno Reactor: Labyrinth

JUNO REACTOR / Labyrinth

2004

- 01 - Conquistador Part 1
- 02 - Conquistador Part 2
- 03 - Giant
- 04 - War Dogs
- 05 - Mona Lisa Overdrive v2
- 06 - Zwara
- 07 - Mutant Message
- 08 - Angels and Men
- 09 - Navras

A Labyrinth egy kemény, pergős, latinos lemez lett. A Matrix óta a JR rendesen rádobta a téglát a gázpedálra. Devin ezt valahogy így fogalmazta meg: "Ütnek benne mindent, amit lehet." A 9 darabos combat zene eléggé mutánsra formálta a fejem, kellőképpen mélyen szól, a különféle kórusok és vonósok adnak neki egy emelkedett, fennkölt és ünnepélyes soundtrack-érzést. Nekem személy szerint a War Dogs az egyik kedven-cem, igazán el lehet mondani, hogy autópályán mindenki fölényes lealázására szolgáló track. Kicsit gyanakvóvá tesz a sok latin gitárpöngetés és közülünk senki sem érti, hogy 2004-ben miért kell egy ilyen lemeznek egy ilyen semmitmondó címet adni. Öröm a Mona Lisa Overdrive v2, ami olyan cyberpunkos mátrixosan menekülő lett. A maxin már korábban hal-lott Zwara egy dobzsír és elmebeteg highlight, de nyomába sem érhet a legkiválóbb Juno Reactor munkának, a Masters of Univers-nek. A klasz-szikus zene utánzása latinos és elektro-jegyekkel átszőve egy különleges mintát nyom a JR e lemezére, ami szerintem 3 patront mindenképpen megér, de a 4-et már kicsit sajnálom érte, pedig jó anyag, viszont nem motivál autokatalitikusan a rendszeres újrachallgatásra. Hangulatfüggő-en kezünkbe akadhat néhanapján. Kocsiba azért vigyük magunkkal, ha csúcsforgalomban tempósan haladni akarunk trabantos és polski fiatos közlekedőtársaink között szlalomozva.

025_Rammstein: Reise Reise

RAMMSTEIN: Reise Reise

2004

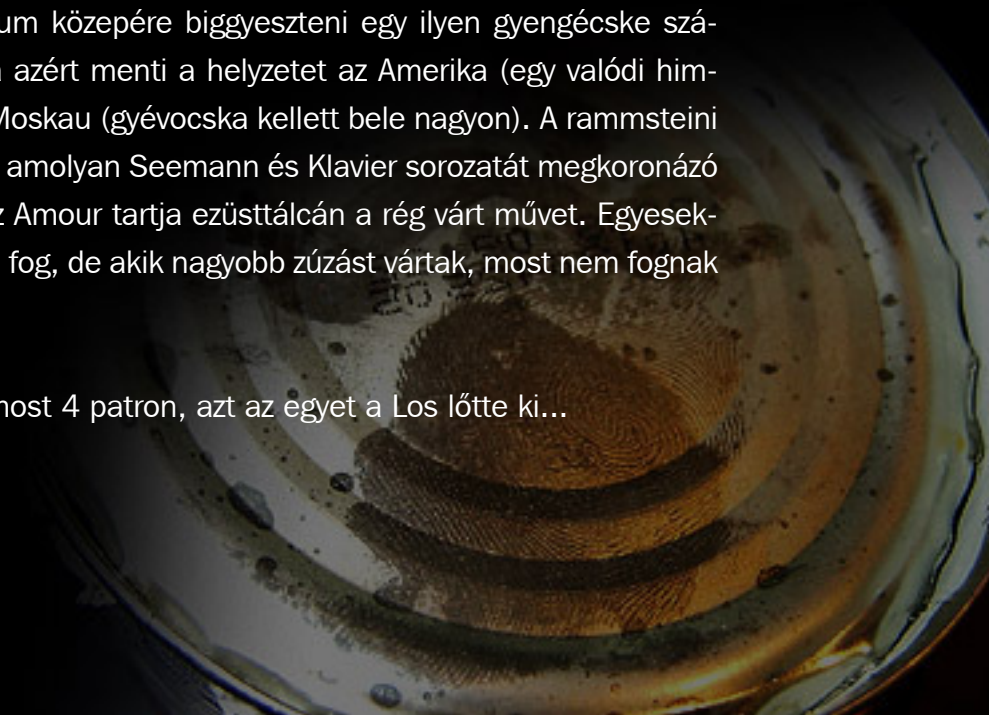
- [01] Reise, Reise
- [02] Mein Teil
- [03] Dalai Lama
- [04] Keine Lust
- [05] Los
- [06] Amerika
- [07] Moskau
- [08] Morgenstern
- [09] Stein um Stein
- [10] Ohne dich
- [11] Amour

Na, zsuppsz bele!

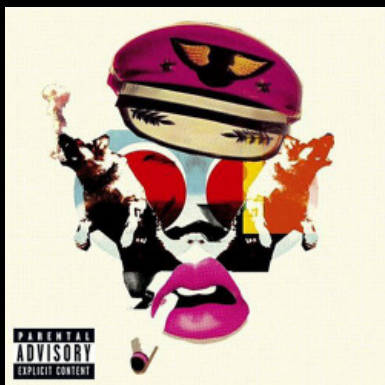
Visszatért a Rammstein is! Egyszer a levegőben, egy repülőgépen (habár Isten nem adott nekünk szárnyakat), egyszer Tibet, egyszer Amerika, másszor meg Moszkva. Bagdad most kimaradt, de nincs is már a Földön ilyen nevű város, kár rá szót fecsérelni, Laibach már eltáncolta...

Németeink kicsit belassultak az összképet tekintve, túlnyomórészt lefékezett ritmusokkal, lírai szólamokkal és kevésbé mélységbe hatoló metaforikus szövegekkel. Első hallásra markánsan a maxin is kiadott számok tűnnek a lemez erősségeinek, a többi hamar könnyen felejthető darab. De aztán sokadjára már megszokja az ember a jetleget, és a többi is megkedvelhető. Nekem személy szerint a LOS c. szám elég spongyolának és tölteléknek tűnik, pont az album közepére biggyeszteni egy ilyen gyengécske számot? Utána azért menti a helyzetet az Amerika (egy valódi himnusz) és a Moskau (gyévocska kellett bele nagyon). A rammsteini érzelgős líra amolyan Seemann és Klavier sorozatát megkoronázó zárószám az Amour tartja ezüsttálcán a rég várt művet. Egyeseknek tetszeni fog, de akik nagyobb zúzást vártak, most nem fognak tapsikolni.

Nekem ez most 4 patron, azt az egyet a Los lőtte ki...

026_Prodigy: Always Outnumbered Never Outgunned

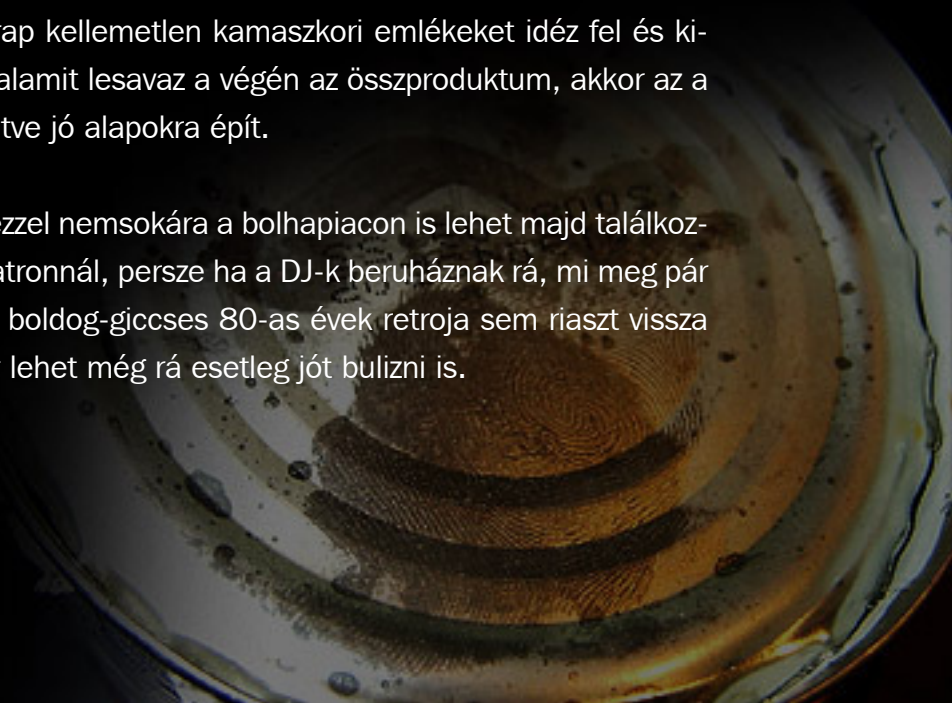
2004

1. Spitfire
2. Girls
3. Memphis Bells
4. Get Up Get Off
5. Hot Ride
6. Wake Up Call
7. Action Radar
8. Medusa's Path
9. Phoenix
10. You'll Be Under My Wheels
11. Way It Is
12. Shutdown

A Prodigy most odavág rendesen.

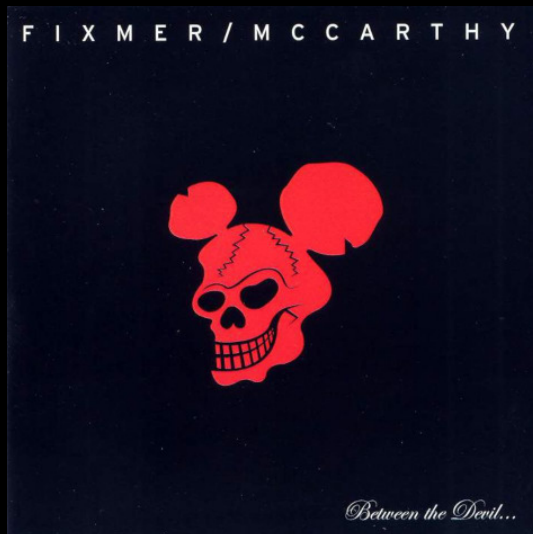
Az Always Outnumbered Never Outgunned nem kimondottan a Fat of the Land egyenes folytatása, ezért képes így 7 év várakozás után kellő meglepetést okozni. Jót tett-e ez a hosszú idő a kísérletezésnek? A raverek, Liam Howlett meg az egész Prodigy-maszlag nem egy jövőbe mutató lemezt dobott össze, sokkal inkább egy 80-as évek klimpírozását, elborult és giccses design-ját, eklektikus eltévelyedéseit felhasználó (kifigurázó?) nyugtalan vibrálását és csörömpölését gyömöszölte bele a műbe. A nagy igyekezetben sikerült egy ugyan hallgatható, de azért unalmas, már már irritálóan vegyigyümi zenét alkotni. Már a felfrissült weblapjuk, az összehányt typewriter, a mozaikos-montázsos cover art és a szemvájó lila-rózsaszín-ciklámen színek vizuálisan is alátámasztják az eredményt. A felütés igen jó, a Spitfire odavág vascsővel rendesen mellkasba, igazi zsír és basszusgazdag track, de ami utána jön, a nyekeregtetés, csajszyivák, az iskolai csengőszó, a technotronic-szerű rap kellemetlen kamaszkori emlékeket idéz fel és ki- veri az embert tőle a veríték. Ha valamit lesavaz a végén az összproduktum, akkor az a Shutdown, ami a vokáltól eltekintve jó alapokra épít.

Nagy a gyanúm, hogy ezzel a lemezzel nemsokára a bolhapiacon is lehet majd találkozni. Ez az anyag nem ér többet 3 patronnál, persze ha a DJ-k beruháznak rá, mi meg pár itallal többet gurítunk le és már a boldog-giccses 80-as évek retroja sem riaszt vissza minket a zsibbadtság miatt, akkor lehet még rá esetleg jót bulizni is.

027_Fixmer / McCarthy: Between The Devil...

2004

- 01 Freefall
- 02 Come Inside
- 03 Splitter
- 04 Through A Screen
- 05 Run
- 06 By Any Other Name
- 07 You Don't Know Me
- 08 Tight Fit
- 09 Destroy
- 10 Nut Split
- 11 Spinner
- 12 You Want It

A 2004-es év egy az egyben a nagy comeback-év volt.

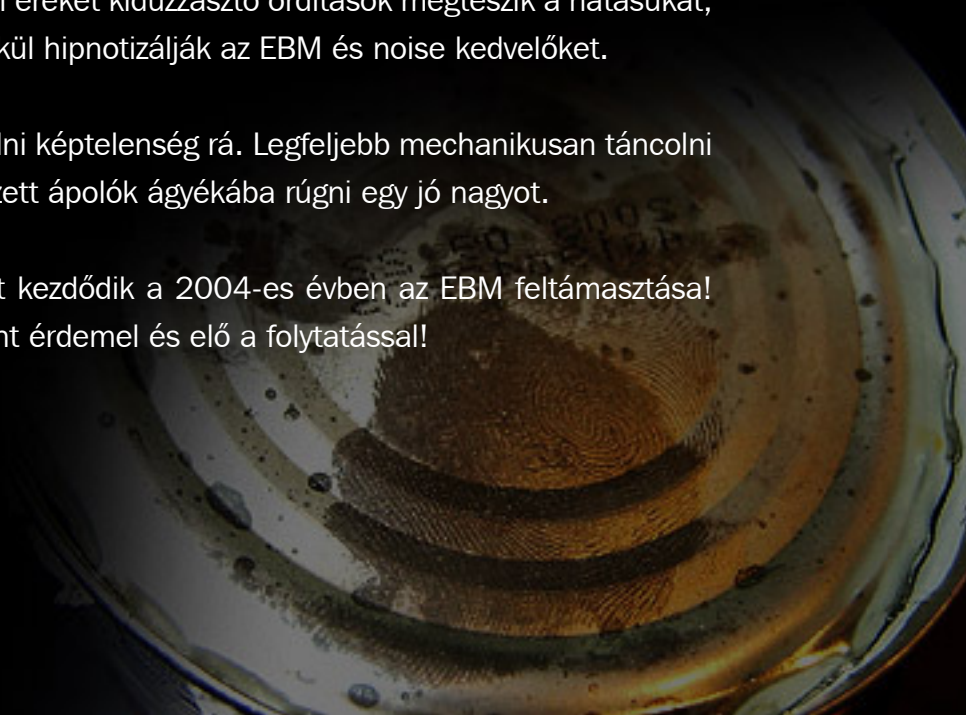
Bár a Nitzer Ebb feltámasztásáról már nem is lehetett ábrándokat kergetni tovább, jött azonban valami vérpezsdítően új és korszerű: egy oldschool EBM-Noise lemez Douglas McCarthy-val, kevés marketinggel, sok fellépéssel és annál átütőbb sikerrel.

Miért is jó ez az album?

Abszolút régi vasakat üt meg, amolyan NE nosztalgia-trip, tele jobbnál jobb munkázós számokkal. A Freefall már első hallásra bevési magát az agykéregbe, eltalált melódia, jó szöveg és bár az eredeti szám is nagyon jó (bár lehetett volna még tisztítani, keverni rajta kicsit, mert mintha enyhén zajos lenne, de tényleg csak ez a legnagyobb hibája), mégis a Hacker mixe, ami a Freefall maxin jelent meg, az az igazi pezsgős-zakatolós. A monoton trafózümmögésbe burkolt ritmusok, a visszhangos refrének és az azokat időnként felváltó valóságos nyaki ereket kiduzzasztó ordítások megteszik a hatásukat, a számok minden erőlködés nélkül hipnotizálják az EBM és noise kedvelőket.

Nagyon energikus a cucc, elaludni képtelenség rá. Legfeljebb mechanikusan táncolni és a kényszerzubbonyal kiérkezett ápolók ágyékába rúgni egy jó nagyot.

Így kell ezt csinálni barátaim, itt kezdődik a 2004-es évben az EBM feltámasztása! Minden hezitálás nélkül 5 patront érdemel és elő a folytatással!

028_Venetian Snares: Rossz csillagzat alatt született

(2LP/CD)

2005

01. Sikertelenség
02. Szerencsétlen
03. Öngyilkos vasárnap
04. Felbomlasztott mentőkocsi
05. Hajnal
06. Galamb egyedül
07. Második galamb
08. Szamár madár
09. Hiszékeny
10. Kétsarkú mozgalom
11. Senki dala

Ha most azt gondolnátok, hogy valami vicc jön, elárul, hogy nem. Az információk gyöngöltéses és heurisztikus kutatása során jutottam el a fenti albumhoz és rengeteg olyan dolgot tudtam meg, amiket kénytelen vagyok most itt megosztani.

Kezdem az elején, ahol az egyik legtanulságosabb történet mászott bele az arcomba. Van az úgynevezett Rants242 yahoogroups-os levelezési lista, ami a Front242 rajongói köré szerveződik. Ott volt egy ilyen topic újabban, hogy kit milyen zenészsám / album vág mostanság leginkább földhöz. Írt egy srác, hogy neki a Venetian Snares legfrissebb anyaga okoz örömet, és amint az angol üzenetben felfedeztem a "Rossz csillag alatt született" magyar kifejezést, elkezdte piszkálni az agyam, hogy miről is van szó. Magyar projekt-e vagy csak magyar névvel jött ki a lemez, illetve van-e bármiféle magyar vonatkozása. Elsőként Google-t kérdeztem, tud-e valamit mondani a Venetian Snares-ről. Éppen tudott, de magáról a magyar nyelven jegyzett lemez háttéréről sokat nem árult el. Szintiszta magyar elborult szám-címek. Tovább kezdett izgatni, mi is lehet ez, mert az apránként kiderült, hogy a VS nem magyar, hanem kanadai formáció, egy szakál-

las, Aaron Funk nevű, teljesen elvont gyerek munkáit takarja, akinek az anyja a terhesség ideje alatt fejhallgatóval a Tubular Bells-t hallgatta, miközben Aaron az anyaméhben születése előtti első zenei élményeit kapta. Aaronnak azonban semmi köze a magyarokhoz, mégis csinált egy ilyen lemezt. Mikor az utolsó byte is lefolyt, feltárult a műve. Egy borzasztóan lehúzó és gyönyörű depresszív dolgozat, amelyet utoljára talán a Death In June csinált az Operation Hummingbird-dal. Hogyan is jutott el ezekhez a beborult magyar szám-címekhez? Innen pedig kezdődik a legenda...

Elkezdvén görgetni az információdarabkákat a metakeresőkben, eljutottam odáig, hogy egy Reszo Seress nevű komponistának a 30-as években írt zenéit mosta át a Venetian Snares breakbeattal, klasszikus hangszerekkel, zongorával, hegedűvel, dobokkal és némi elektronikával. A furán írt Reszo Seress-re rákeresve eljutottam a Seress Rezső névhez, onnantól pedig megnyílt az adatpálya mint egy rózsaszirm. Lehet, hogy sokak számára teljesen ismeretlenül cseng e magyar zeneszerző neve, ha engem kérdezett volna valaki, felvontam volna a szemöldököm és kicsit megingatom a fejem. Nem ismertem, semmit

sem hallottam tőle eddig. Viszont világhírnév-re tett szert, ismerték Párizstól Londonon át egészen New Yorkig. Ugyanis egy mélyen depressziós zongorista volt, akit egy nap a báránője elhagyott, felbontva jegyességüket. Ekkor a magába zuhant művész leült egy vasárnap délután a zongorájához és a fejében kavargó dallamokból komponált egy számot, ami aztán vírusként terjedt a világban. A kiadók eleinte hevesen csapták be az ajtót, mikor Seress megmutatta nekik a legfrissebb szerzeményét, úgy vélték, ennyire fájdalmas dallamot nem szabadna kiadni, egyáltalán embereknek lejátszani. Ez a mélységesen fájdalmas dal a Szomorú vasárnap nevet viselte, angolul Gloomy sunday-ként vált ismertté (A lemezen Öngyilkos vasárnap). Ami ezután jött, az az igazán érdekes: a dal bejárta a világot és tömeges öngyilkossági hullámmá váltott ki mindenhol. Csalódott, reménytelen szerelmesek vetettek véget az életüknek, kiégett énekesek és művészek dobták magukat a halálba, fiatalok veszték el és a Szomorú vasárnap kottája vagy dallama mindenhol jelen volt. Sok helyen megindult a dal elleni kampány, követelték, hogy tiltsák be a nyilvános játszását, további kiadását, maga a BBC is azon töprengett, hogy megvonja a szám sugárzási engedélyét. Számtalan történet ke-

ringett a Gloomy sunday körül, máig nagyon sokan dolgozták fel, adták elő, köztük Frank Sinatra, Ray Charles, Björk, a Christian Death és most ez a kanadai Aaron gyerek: egy hangulatilag igen egységes, nyugtalan és végtelesen beteg lemezen. Nos, így jutottam el a történet végére. Mert ez a lemez nem való ám mindenkinek. Lelkileg instabil emberek semmiképpen ne hallgassanak bele, ugyanis Seress & Venetian Snares valamire igencsak ráérezett. Arra, hogy a zenével ölni lehet. A dallal rengeteget foglalkozott a zenetörténelem, aposztrofálták így is, hogy THE SONG, THAT CAN KILL YOU, THE SUICIDE SONG. Seress végülis öngyilkos lett, kiugrott az ablakon, de megmentették az életét. A kórházban egy darab dróttal fojtotta meg magát.

És most jól kapaszkodjatok meg:

Seress volt az, aki olyan örökzöld slágerekkel ajándékozott meg bennünket, mint a Gyere Bodri kutyám és a Szeressük egymást gyerekek.

Én eddig mit se tudtam róla és a zenéjéről, viszont Kanadában meg kellett születnie a Rossz csillag alatt született szaggatott breakbeattal, sok-sok kísérlettel és idegbetegséggel fer-

tőzött atmoszférájának, soundscape-jének, hogy e nagyszerű hazai zeneszerző előkerüljön. Metainformációhalmaz a Front242-től a Bodri kutyáig. Meg annál is tovább. Zenék és pszichikai hatásuk.

Még néhány érdekes adalék:

A Gloomy Sunday-ból és Seress életéből nagy sikerű filmet is forgattak. A Szomorú vasárnap szövegét több mint 100 nyelvre lefordították. A kortárs zeneszerzőnk, Presser Gábor egy ideig egy házban lakott Seressel, aki emlékei szerint folyton a Szomorú vasárnapot játszotta lakásában. Seress nem tudott rendesen zongorázni, két ujjal pötyögte a dallamokat.

029_ A Headscan mintafelismerése és halott ezüst égboltja lemezelőzetes

A Claude Charnier és Christian Pomerleau, a két montreáli zenész, akik már jó ideje kotlanak az új, Pattern Recognition című albumukon, hamarosan befejezik az alkotást. Az új anyagot már bemutatták a nyár folyamán montreáli fesztiválokon, hatalmas videovetítéssel és surround hangzással.

A Headscan hivatalosan 2000 januárjában indult és nagyjából onnan folytatta, ahonnan a szépeplékű ClockDVA abbahagyta, csak nagyobb elánnal és kreativitással, de ugyanazokon a tudományos alapokon. "High-Orbit Pioneers" címmel adták ki első zenei anyagukat, aztán az Art Of Fact kiadóhoz szegődtek és első teljes hosszúságú és meglehetősen impresszív industrial-trance-ebm lemezüket, a "Shaper and Mechanist"-et. Nagyon sötét és erősen magával ragadó hanganyag, akár egy mozi soundtrack a gondolatainknak. Nem tudod kivonni magad a hatása alól. A most soron következő album még dinamikusabb és átítatóbb mind a testnek, mind a léleknek. Még a múlt tél folyamán le lehetett tölteni a weblapjukról pár apró snippetet az új számokból és azoktól is eléggé táva maradt az ember szája. Különösen a Lolife ragadja meg az elmét. Az a csodálatos a Headscan munkájában, hogy gondolatokat, ötleteket a science-fiction írások és filmek világából átfordítják a zene nyelvezetére és mindezt úgy, hogy képes egyensúlyban maradni. Nézetük szerint az elektronikus zene

szorosan kapcsolódik a technológiai és információs forradalmakhoz. Interaktív virtuális valóság projekteikhez legyártják a maguk videó és audió körítését, egyfajta multimédia csomagot kínálnak, transzhumanista, filozófiai és technológiai kompresszióban. A Headscan ragaszkodik az élő fellépésekhez (sajnos csak a saját kontinensén), egyszerre ragadja meg mentálisan és audiovizuálisan a közönségét.

A Pattern Recognition (Mintafelismerés) nem William Gibson azonos című regényéhez kötődik, bár a cyberpunk regényíró is sokszor inspirálja a Headscant. Már neve volt a gyerekeknek, mikor W.G. regénye megjelent, sokáig hezitáltak is rajta, hogy most maradjon-e vagy kereszteljék át, de végülis maradt. Eredetileg a mesterséges intelligencia és beszédfelismerés nagy tudományos alakjának, Ray Kurzweilnek az alapötletére épít, mely szerint minden körülöttünk minták, mintázatok halmaza, maga a nyelvünk és az emberi memória is, és mindezek felismerése, azonosítása juttat bennünket közelebb a Világ megismeréséhez. Az új anyagról előzetesként kiadott Dead Silver Sky 7 számos maxiról a kiadó honlapjáról letölthető pár részlet, de szomorúan tapasztalhatjuk, hogy a hazai disztribúciója még várat magára és az Art Of Fact is egy sajtóanyagban már 2005-öt emleget megjelenés kapcsán. Addig is várunk. Erre a mintára mindenképp érdemes.

Headscan: Pattern Recognition

(2004 vége / 2005 eleje)

A HEADSCAN médiában és információban igen gazdag weblapja:

www.headscan.ca

A zenekar kiadója:

www.artofact.com

- 01 Zero Sun
- 02 Terra Incognita
- 03 Synchrony
- 04 Sentinel
- 05 Permafrost
- 06 Dead Silver Sky
- 07 Arrache-Moi
- 08 Lolife
- 09 Dissolution
- 10 Carnal Knowledge
- 11 Antenna Manifold
- 12 Desiderata
- 13 Hi-Motion Model
- 14 Slipstream [monocraft]
- 15 Corroded Center Pole
- 16 Concrete Insects

030_Izom és gyűlölet: Muscle and Hate Nitzer Ebb Tribute

Régi perfekt alkotásokat remixelni bátorság dolga. Nem csak azért mert az eredeti számok már önmagukban is sikeresek lettek, hanem mert ha sem koncepció nem áll rendelkezésünkre, sem magabiztos remix-technikai tudás, könnyen arra az ingoványos területre tévedhetünk, mint a gyatra tribute-lemezek készítői: tuti a bukás, a fanyalgás garantálva, nemcsak CD-n nem kell, de még a merevlemezről is törölni fogjuk a tévedést. A Muscle and Hate Nitzer Ebb feldolgozás ennek grandiózus ellenpéldája.

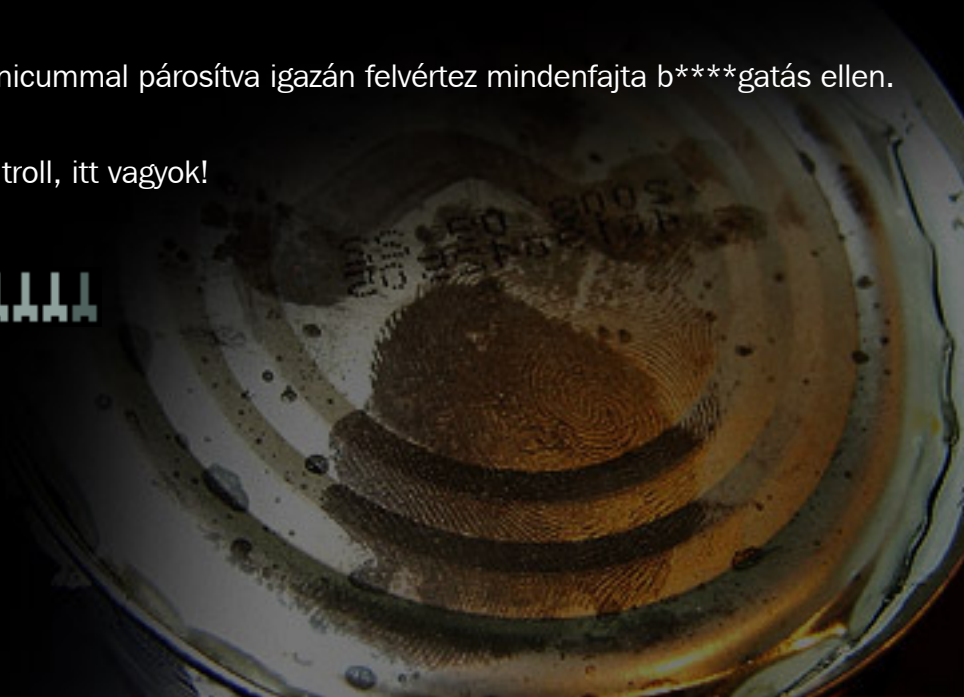
McCarthy és a NE legrebellisebb számait fényezte ki most két úr: NN és NN. Gratulációnkat kiérdemelték, mert amit még modern effektekkel és mély basszusadalékanyagok hozzáadásával kihoztak az eredetiből, amellet nem lehet szó nélkül elmenni. Az anyag igazán erős lett, mintha csak új lenne. Ráadásul olyan problémás szám esetén, mint a Fun to be had, meglepően tökéletes és agybamászó lett az átdolgozás, megkockáztatom, még egy fokkal jobb is az eredetinel. Megnyugtató, hogy a 10-szamos lemez ugyanolyan izzadt, fülledt és fojtottan agresszív, mint a

NE volt fénykorában. Egyetlen szemöldökfelvonásomat az okozza, hogy egy-két számról több reinterpretációt is tartalmaz. Habár ezek is kétségtelenül megállják a helyüket, mert kiválóan táncolhatók, megnyomják a pulzust, a fordulatszámot, az éneksávok meg egyenesen bemásznak a szemeid mögé, mégse ártott volna (ezek megtartása mellett) megbolygatni mondjuk pár másik abszolút ütő NE slágert, mondjuk a Belief-et meg a Family Mant. Innen üzenem az alkotóknak, hogy még nem késő.

A Muscle and Hate bocsánat, de nem vasárnap délutáni lemez! Sokkal inkább utcára, kocsiba, nyilvánosságra és közterekre való. Amíg McCarthy és emberei elő nem jönnek valami új anyaggal, addig is nyugodtan lehet büntetni ezzel a békés és unalmas lakótelepet, az igazoltató korrupt rendőröket, a bürokrácia, a hatóság mocskos és méregdrága, önmagát is megszervezni képtelen, logikátlan gépezetét. Ja, és buliba is mindenképpen vinni kell.

1 unicummal párosítva igazán felvértez mindenfajta b****gatás ellen.

Kontroll, itt vagyok!

sham4n
ghora_
ghora_
sham4n

alvadni kellene lassan
ugyan
fiatal még a zido
reggel nem úgy vettem észre :/

pu- li

szét van szedve a konyhám darabokra.
semmim sincs. asszem megeszek néhány billentyűt a keyboardrol,
amit ritkán használok

hornyii

na fust mar van remelem piritos is lesz

pu- li

pu- li

PETERFALK

haver itt volt pestről, aszongya na te is vidéki vagy...
mondom mi van?
permetezo volt a hatadon?

zsirkutya

huhh, ha ez is a kolleganod akkor holnaptol kincstaros leszek

zsirkutya
jussi`
zsirkutya
zsirkutya

baszki, raesett labamra rud szalami, lehet eltort labujjam
zsirkutya:DDDDDDDDDD
majd rairjak balesetin jegyzokonyvre
tores oka: szalami

pu- li

hubok olyanok mint a sereg. emberek kiscsoportos ovodás
végzettséggel dirigálnak. nem kell vele törődni

zsirkutya

ne szolj be mert leszakad a hinta alattad

D_pest
PETERFALK

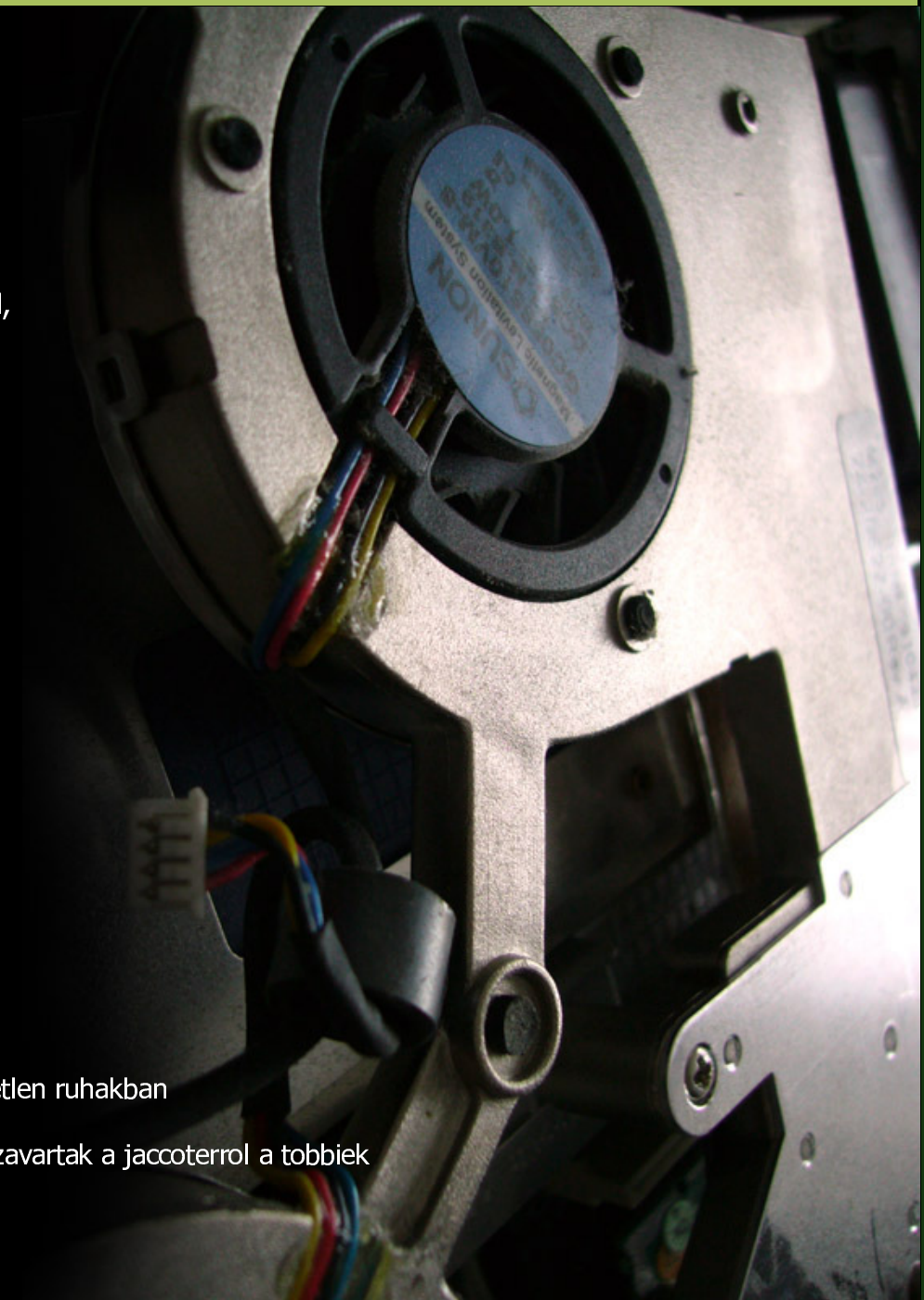
stomnak is vannak kooroszlajjai?
neki ko orban viktorai vannak

hornyii

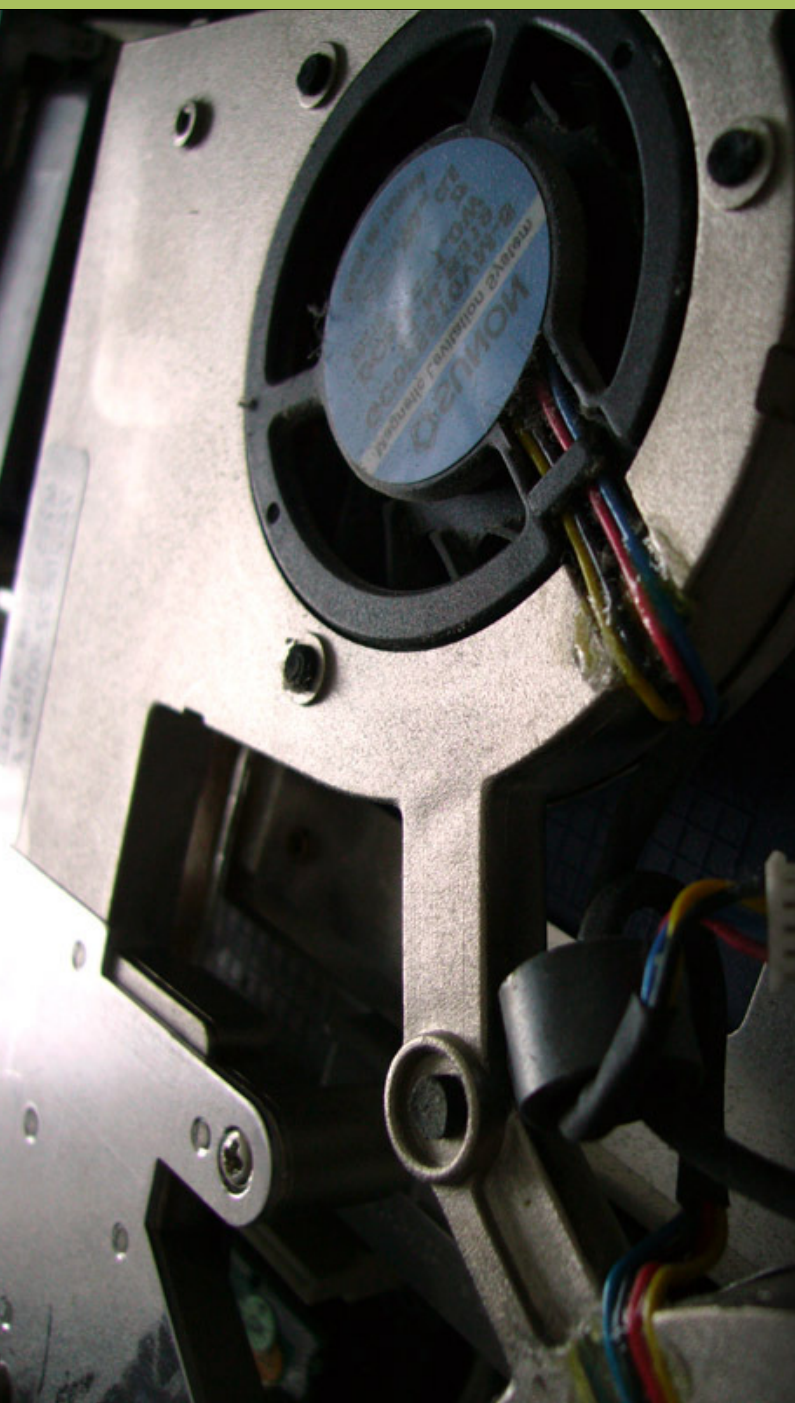
aztan ettol ok olyan picra elitek lettek mert kb arra tellik hogy idetlen ruhakban
idetlen sminkekeben billegjenek

hornyii

ja divat, kb azok lesznek a gotok akiket kis korukban is mindig elzavartak a jaccoterrol a tobbiek

MUMUS Crit te vagy a magyar államvasutak don juan-ja

MUMUS lesnék ám, mint a lukinyúl:D

pudli tegnap este 6os kelés után, 01:00 kor beparancsoltam magam az ágyba, 3:00 ig forgolódtam mint egy kurva dönernyárs... reggel meg fasza volt

stom ha mar ufonak nem sikerult, majd zian kiircsa a csatit

<@Strange> kedvencem teli gazpalackra csap hegesztese

zsirkutya legfejjebb kismexakitohoz kiballaghacc lepcsohazba

pudli * Nincs olyan no, akivel ne feküdnék le, csak olyan, akirol nem szeretném, ha más is megtudná, hogy lefeküdtem vele...

zsirkutya informatikus amfetamin: exe

<stomX> "a jovo pinaja a segg"

hornyii sörozö csaj amugy is gaz foleg ha 13 éves....

pudli na 13 éves csajok. jo uton vagytok a magánzárka meg a seggbekurás fele

DERRICK heh. pont azt mondom hogy 13 éves mekkora sucks mar

zyan 18 éves voltam mikor született :DDD

hornyii :-))

Pr0d16Y en meg most se vok 18

zsirkutya en meg csak 17

Pr0d16Y junisuban lehet betoltom... meg gondolkodok rajta...

zyan ne toltsd be, virusos

zsirkutya majd mi eldontjuk

zsirkutya pudli biztos ezt a kepet akartad kuldeni?

hornyii vezsek egy hamisitott szuletesi anyakönyvi kivonatot 1991 bol

zsirkutya vezsel

Pr0d16Y az a szar, h ha betoltod nincs visszaut

HUN /\ INDUSTRIAL /\ TECH

electro-indusztriál szubkulturális magazin

© H.I.T. / CriteriuM 2002-2009